

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR
TÄNNDALEN
Härjedalens kommun, Jämtlands län

ANTAGANDEHANDLING
2010-05-28

HÄRJEDALENS
KOMMUN

GILLARK

Innehåll

Bakgrund, syfte och uppdrag

Vad är en översiktsplan ?	4
Bakgrund	4
Masterplan	5
Syfte och mål	5
Planarbetets bedrivande, arbetsprocesser	6
Planens avgränsning	6

Nuvarande förhållanden

Geografiskt läge	7
Landskap	8
Historia	10
Fäbodområde	10
Samiskt kulturlandskap	11
Turismens historia	14
Planförhållanden	16
Riksintressen enligt kap 3 och 4 miljöbalken (MB 3,4 §§)	17
Övriga natur- och kulturmiljöer	23
Infrastruktur	24
Befolkning, permanentboende, sysselsättning	24
Destination Funäsdalen	24
Boendeanläggningar, service och anläggningar för turism och friluftsliv	25
Areella näringar	25
Skidspår, vandringsleder och skoterleder	26
Klimat	26
Geologi	27
Risk och säkerhet	27
Nulägeskarta	28
Exploateringsanspråk	29

Planförslag

Analys

Karaktärsanalys	30
Planeringsprinciper	32
Grundläggande riktlinjer	32
Turistisk profil	33
Tillkommande bäddtyper	34
Permanentboende	34
Försiktighetsprinciper för kalvfjället	34

Markanvändning

Bärande idé	35
Bebyggelseområden	35
Fjällnäs	35
Hamra alpina byar	35
Tännåsen	37
Högsta Hållan	39
Service och handel	39
Utgångspunkter för vandring, skidåkning och skotertrafik	39
Linbana Hamrafjället	40
Permanentboende	40
Avloppsreningsverk	40

Riktlinjer för bebyggelsens utformning	40
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS	41
Naturområden	43
Övrig oexploaterad mark	43
Vindkraft	43
Vattenfrågor	43
Snöskoterkörning	43
Strandskydd	43
Kulturskyddsområden	43
Areella näringar	
Jordbruksmark	44
Rennäringen	44
Trafik	44
Tekniska system	45
Säkerhet	45
Rekommendationer för detaljplanering och byggande	
Allmänt	46
Samordnad detaljplanering	46
Naturvärdesinventering	46
Riktlinjer för bebyggelsens utformning	46
Områden för bebyggelse	47
Område för skidanläggningar	50
Områden för camping	50
Områden för handel och service mm	51
Naturområden	51
Kulturhistoriska miljöer	51
Tekniska anläggningar	52
Övriga områden	52
Sammanställning av föreslagna utbyggnadsområden med antal hus och bäddar	52
Plankarta	53
Översiktsplanens konsekvenser	54
Förenlighet med kap 3,4 och 5 miljöbalken	54
Miljöbedömning	55
Miljökonsekvensbeskrivning	56
Övriga konsekvenser	67
Beaktande av miljökvalitetsmål	69
Påverkan på riksintressen	70
Sysselsättningseffekter och investeringar	70
Miljökvalitetsnormer	72
Jämställdhet	72
Sammanfattande redogörelse	72
Behov av miljökonsekvensbeskrivning för detaljplaner	73
Fortsatt planering	73
Översiktsplanen	73
Detaljplaner	73
Mellankommunal samordning	73

Bakgrund, syfte och uppdrag

Vad är en översiktsplan ?

Översiktsplanen är ett samlat beslutsunderlag som visar hur kommunen anser att mark och vatten skall användas och hur bebyggelsen skall utvecklas och bevaras inom hela kommunen eller ett avgränsat område. Översiktsplanen kan också ses som en överenskommelse mellan stat och kommun om hur riksintressen skall tillgodoses. Planen skall ge vägledning för efterföljande beslut som gäller detaljplaner, bygglov och olika tillståndsbeslut. Den är inte juridiskt bindande men är ett viktigt beslutsunderlag.

För alla kommuner skall det finnas en kommuntäckande översiktsplan. Dessutom kan fördjupningar av översiktsplanen göras för olika delområden. Denna översiktsplan för Tänndalen är en sådan fördjupning. För hela kommunen finns översiktsplan antagen av kommunfullmäktige 2004.

Bakgrund

I den kommunomfattande översiktsplanen anges inom vilka områden fördjupade översiktsplaner skall upprättas. Huvuddelen av planarbetena koncentreras till kommunens turistområden för att svara upp mot de insatsområden som särskilt angivits i det regionala och kommunala tillväxtprogrammet samt översiktsplanens kapitel om visioner och strategier. Den kommunomfattande översiktsplanen redovisar vilka utvecklingsstrategier som skall ligga till grund för Härjedalens kommun. I den omvärldsanalys som tidigare genomförts och i kommunens och länsstyrelsens tillväxtprogram anges att utvecklingsförutsättningarna för Härjedalens kommun främst är kopplade till följande fyra näringsområden:

- Upplevelsebaserade företag
- Tjänsteföretag
- Energiföretag
- Tillverkande företag

För att bryta den pågående negativa befolkningsutvecklingen i kommunen fordras en offensiv framtidspolitik som tar tillvara de utvecklingsmöjligheter som finns i ovanstående områden. Kommunens olika delar har skilda förutsättningar för tillväxt. I översiktsplanen konstateras att det gäller att prioritera och våga satsa där det växer enligt omvärldsanalysen. Västra Härjedalen, Lofsdalen och Vemdalenområdet är de stora etablerade vinterturistområdena i kommunen inom upplevelsenäringen. Här finns många företag, ett stort utbud av bäddar, utbyggd service och aktiviteter mm som i samverkan skapar en inarbetad och attraktiv destination med eget varumärke. Dessa områden har den bredd och volym som skapar goda förutsättningar för fortsatt utveckling som leder till flera arbetstillfällen.

Utvecklingen är i första hand beroende av de enskilda företagens förmåga att växa, men kommunen har också ett viktigt ansvar. God planberedskap, ett övergripande ansvar för miljö- och hållbarhetsfrågor, markanvändningsregleringar för t ex snöskoteråkning, erforderliga investeringar i va-system, prioriteringar av kommunala bidrag är exempel på kommunala ansvarsområden som kan bidra till utveckling i respektive område.

Då turismen är den starkast växande näringen inom Härjedalens kommun behövs en mark- och vattenanvändningsplanering som tillvaratar och inte bromsar denna utvecklingspotential samtidigt som ett hållbart nyttjande av landskapets natur- och kulturresurser bör prägla planeringen. All samhällsplanering bör idag ske med inriktning mot en långsiktig, hållbar utveckling. Detta bedöms vara särskilt viktigt i en turistkommun som Härjedalen där miljö, natur och kultur är viktiga kvalitetskriterier och förutsättningar för landskapets turismprofil. I den kommunomfattande översiktsplanen konstateras att en fortsatt långsiktig utveckling av turismen i västra Härjedalen

måste föregås av en översyn av översiktsplanerna då flera allmänna intressen berörs. Översynen i västra Härjedalen omfattar både Funäsdalen med omnejd samt hela Tännadalen fram till norska gränsen. Dessa fördjupningar bedrivs parallellt. Gemensamt för bägge dessa områden är att de tidigare angivna utbyggnadsområdena är på väg att ta slut samtidigt som turistnäringen går på högt tryck och investeringsviljan från externa exploatörer är mycket stor. Förutom att tillskapa tillväxtmöjligheter inom turism och upplevelsenäringen är det dessutom nödvändigt att tillskapa utbyggnadsmöjligheter för permanentboende främst i anslutning till Funäsdalen men även i mindre omfattning inom andra delar av områdena.

Masterplan Västra Härjedalen

Under början av 2007 genomfördes ett omfattande Masterplansarbete i västra Härjedalen där visioner och strategier för Destination Funäsdalens framtida utveckling ingående diskuterades. Masterplansarbetet finns redovisat i ett flertal minnesanteckningar som finns tillgängliga på kommunkontoret och Destination Funäsdalen.

Masterplanarbetet har omfattat hela västra Härjedalen med arbetsgrupper för varje enskilt delområde. Arbetsgrupperna har arbetat med både långsiktiga visioner och idéer och konkreta kortsiktiga åtgärder.

Syfte och mål

Arbetsgruppen har formulerat följande mål med planen:

GE MÖJLIGHETER FÖR FLER BOFASTA

genom att

- skapa förutsättningar för företagsverksamhet så att fler kan bli bofasta i Tännadalen
- anvisa lämplig mark för permanentboende

MÖJLIGGÖRA HÖGT NYTTJANDE AV TURISTBÄDDAR

genom att

- skapa förutsättningar för fritidsboende i sådana former som möjliggör hög nyttjandegrad nära liftar och andra strategiska platser, d.v.s. så kallade varama bäddar framför exploatering av enskild fritidsbebyggelse i dessa lägen
- inrikta ny fritidsbebyggelse mot småskalig uthyrningsverksamhet för icke liftnära platser med byggrätter för 5-10 lägenheter i kombination med enskild fritidsbebyggelse

BYGG PÅ HÅLLBART NYTTJANDE AV NATUR- OCH KULTURRESURSER

genom att

- koncentrera ny bebyggelse i strategiska lägen så att områden med stora värden för natur-, kultur- och turism/friluftsliv kan behållas utan alltför stor negativ påverkan och ge förutsättningar för färre biltransporter
- säkerställa utrymme för stigar och leder och tillgänglighet till viktiga natur-, kultur- och friluftsområden i form av "kanaler" mellan bebyggelsekoncentrationer
- sträva efter att bygga energisnåla byggnader och att välja miljövänliga byggnadsmaterial
- sträva efter förnyelsebar energiförsörjning istället för direktverkande el, t.ex. bergvärme, luftvärme, vindkraft, solenergi, biobränsle kopplat till fjärrvärmenät i mindre skala samt miljövänlig intern kollektivtrafik
- ansluta all ny bebyggelse till kommunalt VA-nät eller till alternativ som ur miljösynpunkt är lika bra eller bättre
- sträva efter lokala kretslopp, t.ex. lokalproducerad mat från betande djur, fliseldning av björkskog

Planarbetets bedrivande, arbetsprocesser

Kommunen har lång erfarenhet av att arbeta i lokala planeringsprocesser med aktivt deltagande av representanter för olika lokala parter. Detta arbetssätt utvecklades framförallt inom ramen för Fjäll-Agendaarbetet i västra Härjedalen och har därefter legat till grund för kommunens fortsatta översiktliga planarbete. I den kommunövergripande översiktsplanen anges att detta arbetssätt också skall tillämpas i fördjupningar av översiktsplaner. Arbetssättet innebär att många enskilda, politiker och olika intressegrupper aktivt deltar i hela planarbetet och successivt kan framföra sina synpunkter. Detta resulterar i en översiktsplan som bygger på en väl utvecklad demokratisk process med god lokal förankring. Det tidigare beskrivna Masterplanarbetet utgör också ett bra exempel på en lokal planeringsprocess.

Översiktsplanarbetet bedrivs med kommunstyrelsens arbetsutskott (KLU) som ledningsgrupp och med en arbetsgrupp bestående av:

Gottfrid Jonsson, ordförande i miljö- och byggnämnden 2007-2008

LG Nordlander, ordförande i miljö- och byggnämnden 2009-

Bror Norberg, chef miljö- och byggförvaltningen

Christer Hedström, VA- och renhållningsavd

Ulf Alexandersson, stadsarkitekt

Planarbetet har bedrivits i samråd med en lokal partsammansatt arbetsgrupp bestående av:

Tomas Alexi - Fjällnäs byalag

Olle Busk - LRF/Markägarna/Skifteslaget

Sven- Erik Hammar - Funäsdalen Skoterled AB

Patrik Lindberg - Turistnäringen Tänndalen

Ture Myhr - Tänndalens Byalag/Tänndalsgruppen

Stefan Mörtberg - Naturskyddsföreningen

Marja/Glen Rensberg - Ruvhten Sijte sameby

Nils Salomonsson - fiske

Hans-Ola "Luppen" Törnberg – Turistnäringen Hamra

Rolf-Arne Ullaeus – Företagarför. i Funäsdalen (FiFu)

Ulla Wallstam - Tänndalens Byalag/Turismens utveckling

Hans Wessel - Fjällnäs Byalag

Fredrik Öberg – Turistnäringen Fjällnäs

Härjedalens kommun har för färdigställandet av planen anlitat Arkitekt SAR/MSA **Hans Gillgren**, Gillark, Sundsvall.

Planens avgränsning

Den fördjupade översiktsplanen har avgränsats så att den gränsar direkt mot planen för Funäsdalen vid Hållan och sträcker sig till en kilometer väster om sjön Malmagen. I söder och norr har planområdet avgränsats en bit upp på kalfjället.

Nuvarande förhållanden

Geografiskt läge

Tännaldalen, på sydsamiska Teanndaelie, omfattar den nordväst-sydostliga dalgången kring Tännån och ligger en mil väster om Funäsdalen längs väg 84 som går till norska gränsen och vidare till Röros, cirka 5 mil västerut. Tännaldalen avgränsas av fjällområden, i sydväst av Rutvfjället, Vättafjället och Rödfjället med toppar kring 1100-1200 meter och i nordost av Hamrafjället och Lill-Skarven som är den sydligaste delen av det 1 x 2 mil stora fjällområdet mellan Ramundberget och Tännaldalen.

Landskap

Dalgången börjar som ett flackt fjällbjörkskogsbevuxet sjöområde norr om Fjällnäs och strax öster om norska gränsen vid Tännåns källflöde i det norra fjällområdet. Väster om Fjällnäs rinner Tännån ut i sjön Malmagen där Ruttfjället bildar en obebyggd fjällsluttning med måttlig lutning söder om sjön. Vid Hamrafjället blir dalgången trängre och brantare med Hamrafjällets naturreservat på norra sidan och back- och liftsystem utbyggda på Storkläppens sluttning söder om Tännån. Vid Tännadalens by vidgar sig dalgången och fjällsidorna blir flackare. Tännån fortsätter sitt lopp genom Tännadalssjön och Östersjön för att rinna ut i sjön Lossen i Ljusnans vattensystem vid Tännäs. Väg 84 passerar vid Hållan den skogbevuxna ås som är utlöparen från Skarvfjällen och skiljer Tännadalen från Funäsdalen.

Tännadalens lägre delar är bevuxna med fjällblandskog och de högre delarna, upp till nivån 850-900 meter över havet, har fjällbjörkskog. Däröver dominerar kalfjäll. Fjällbjörkskogsområdet har omfattande myrområden, särskilt i de mer flacka partierna öster om Hamrafjället.

Den öppnare dalgången vid sjön Malmagen med Västansjögården

Malmagen sedd från vägen upp till Svansjön

Den trängre delen av Tänndalen vid Hamrafjället har alpina anläggningar på södra sidan. I förgrunden Iggesundsbyn

Vid Buskvallen ligger bebyggelse och liftanläggningar alldeles intill Tännån

Ovanför Tänndalen, där dalgången åter vidgar sig, finns en av de viktigare utgångspunkterna för vandring och turåkning i Skarvfjällsmassivet

Vid kalvfjällsgränsen ovanför Tänndalen blir terrängens lutning betydligt flackare och vandraren ser inte mycket av bebyggelseområdena

Ner mot Skarvruset öppnar sig dalgången ytterligare och bebyggelsen på norra sidan har utsikt över obebyggda fjällvidder

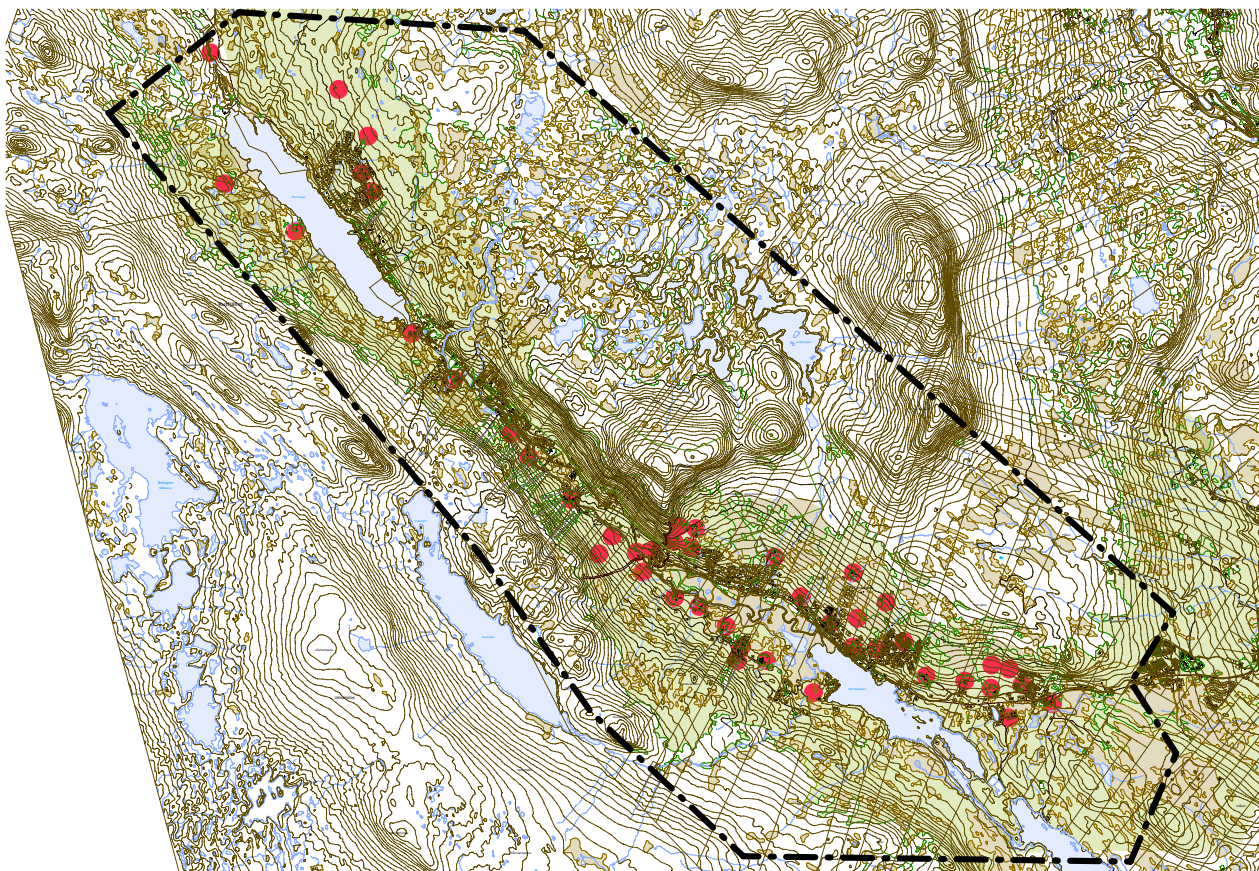
I den sydligaste delen av planområdet ligger Östersjön

Historia

Fäbodområde till Funäsdalen

Tännaldalen har under ett antal århundraden fungerat som ett område för fäbodrar eller sätervallar för jordbrukare i Funäsdalen. Genom att flytta ut boskap till skogsbete sommartid med smör-, ost- och messmörstillverkning på sätervallarna kunde man dryga ut det magra betet i byn. Höslåtter på myrmarker och andra gräsbevuxna marker var ett sätt att ordna vinterfoder som förutsatte att bete inte skedde i byns närhet.

Före storskiftet i slutet av 1800-talet kunde varje gård i Funäsdalen anlägga sätervallar på olika ställen i Tännaldalen. Man bestämde en bruksordning så att driften ett år lades i en del av dalen och i en annan nästa år. Efter storskiftet 1898 hade man sin egen säter på den egna marken. Sammantaget fanns ett stort antal sätervallar, särskilt före storskiftet. Ett antal namn på kartan påminner om dessa gamla sätervallar och flera med byggnader och öppna marker hålls i stand än idag.

Sätervallar i Tännaldalen före storskiftet 1898. Kartan visar ett urval och baserar sig på boken Anteckningar om Funäsdalen med omnejd, 2001. Foton nedan: Nyvallen t.v och Buskvallen t.h.

Samiskt kulturlandskap

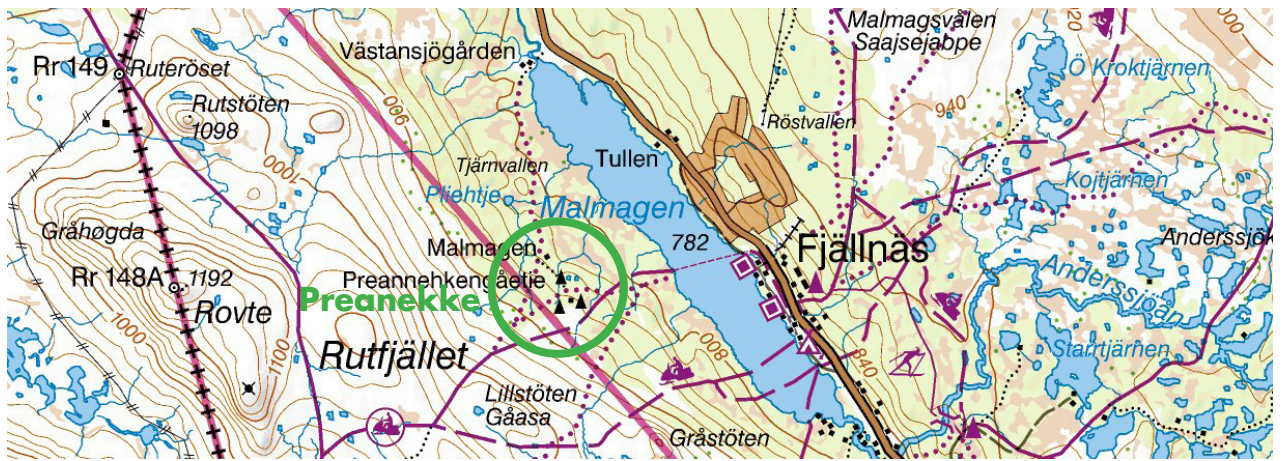
Hela det område som den fördjupade översiktsplanen för Tänndalen omfattar, liksom västra Härjedalen i övrigt, utgör ett samiskt kulturlandskap som är präglad av många hundra års renskötsel och andra samiska verksamheter som fiske, insamling och jakt. Området brukas för renskötsel av samebyn Ruvhten Sijte (som tidigare hette Tännäs sameby). Namnet Ruvhten Sijte kommer från Rutfjället, ett fjäll väster om Malmagen. De flesta renskötarna i samebyn bor idag permanent i Brändåsen söder om Tännäs. Under kalvmärkningen i början av juli flyttar större delen av samebyn till kalvmärkningsanläggningen vid Långbrottet i väglöst land norr om Fjällnäs under ett par veckor.

Hela området längs Tännåns dalgång är sedan gammalt höst- och vårbetesland. Under vintern flyttar renarna ned mot skogslandet och under högsommaren föredrar de högfjällen, men tiden däremellan har det här området avgörande betydelse med sin goda tillgång till bete. Landet väster om sjöarna Malmagen och Tänndalssjön är kalvningsland där renkorna föder sina kalvar i slutet av april och början av maj som de alltid har gjort.

Det samiska kulturlandskapet är till sin karaktär diskret och kan för den oinvigde vara nästan omöjligt att uppfatta. Byggnader och renhägn har byggts med naturens egna material, och i traditionellt samiskt levnadssätt ingick att kåtor, bodar och annat som inte längre hade någon användning sakta skulle få sjunka ihop. Naturen har snart tagit tillbaka torv, näver och trä och spåren som blir kvar är svaga. Det har inte heller funnits behov av att resa monument eller dra fasta gränser. I områden med frodig växtlighet innebär detta sammantaget att spåren efter samisk verksamhet snart försvinner. I ÖP-området kan man fortfarande urskilja några kåtatomter, som är de fysiska lämningarna efter kåtor och kan ses som en svag torvvall, ibland med synliga stenar från eldstaden i mitten. Västra Härjedalen är bristfälligt inventerat vad gäller samiska kulturlämningar, men några registrerade kåtatomter finns bland annat mellan Anderssjöarna och riksväg 84 och strax söder om Malmagen. Dessa kåtatomter är starkt igenväxta och kan vara svåra att se.

Kåtatomt, Preanekke

Eftersom spåren efter kåtatomter och andra samiska kulturlämningar är så svaga är de hotade och förstörs ofta vid exploateringar. Vår- och höstvisten ligger vanligen i fjällbjörkskogen i lä för vinden och med god tillgång till vatten och ved samt byggnadsmaterial till kåtor och hägn. I ÖP-området, som till stor del ligger i fjällbjörkskogen, kan vi utgå från att många samiska kulturlämningar har försvunnit i samband med anläggning av vägar, bostäder, skidbackar och turismanläggningar. Från många håll är det känt att både fåbodvallar och nybyggen anlades på gamla renvallar där marken redan var beredd och gödslad. Muntliga uppgifter från 1920- och 30-talen berättar om kåtatomter och andra lämningar där det idag är bebyggelse i ÖP-området. Eftersom den samiska historien till stor del är skriftlös (sydsamiskan blev inte skriftspråk förrän på 1900-talet) har kunskaper förmedlats muntligen, och muntliga uppgifter från äldre sagesmän är därmed av mycket stort värde i det här området liksom i andra samiska bosättningsområden.

Till ett höst- och vårviste hörde förutom kåtor förvaringsbyggnader, torkställningar, renvallar och gärdar, mjölkgruppar (grävda gropar för vinterförvaring av renmjölk), kallkällor, bengömmor (hopsamlade måltidsben) med mera. Gravar och offerplatser är andra viktiga komponenter i det samiska kulturlandskapet. De fysiska lämningarna och de immateriella yttringarna av kulturarvet - allt det om inte lämnar några fysiska spår - hör ihop och måste sättas in i sitt sammanhang för att

Vådringsställning, Preanekke

vi ska kunna tolka detta landskap. Om till exempel en mjölkgrup förstörs vid av exploatering så saknas en viktig komponent i vistemiljön och vi får inte veta hur renmjölken togs omhand.

Förutom fysiska lämningar och muntliga uppgifter är lokala ortnamn viktiga indikationer på samisk närvaro. Inte bara samiska namn utan även svenska. I ÖP-området finns till exempel namnen Kojtjärnen (koja är den lokala benämningen på kåta), Finntjärnen (samerna kallade tidigare för finnar i delar av det sydsamiska landskapet) och Lapptjärnen.

Väster om sjön Malmagen, på Rutsfjällets nordostsluttning, hade tännässamerna ett stort sommarviste som kallades Preanekke (på svenska Malmagsvistet). Vi vet inte när man började använda Preanekke, men på Behms karta över ”Funnäsdalens by och Malmagens nybygge” från 1855 finns vistet utmärkt som ”lappkojor”. Till Preanekke kom renskötarna och deras familjer vid midsommartid och stannade till mitten av augusti. Kåtaplatserna, sammanlagt ett trettiotal, är spridda över ett stort område på sluttningarna i fjällbjörkskogen. De äldsta kåtaplatserna syns som svaga torvringar, och ibland är det bara stenarna från eldstaden som avslöjar kåtans plats. Men det finns även kåtor som fortfarande står upp, även om torv och näver har börjat falla ned längs kåtastängerna. Där finns också en stuga och ett par små bodar. Renkorna mjölkades regelbundet på renvallar omgärdade med hägn av björk, så kallade palissadhagar. Renvallarna syns idag som rundlar med kraftig undervegetation, täta enbuskar och uppväxande tät björksly. I Preanekke hölls sommarskola för renskötarnas barn fram till slutet av 1930-talet. Till sommarskolan hörde en skolkåta, hushållskåta och sovkåta samt en förrådsbod. Lämningarna efter ett par av sommarskolans byggnader finns kvar. Några familjer hade getter i vistet. Till getterna byggdes speciella små torvkåtor. När fjällturismen etablerades i västra Härjedalen var det vanligt att turisterna besökte Preanekke. Under vissa perioder hade samekvinnorna ett kafé i vistet, något som uppskattades mycket av turisterna som förutom kaffe kunde köpa slöjd och fisk. Fortfarande finns det kvar grånade skyltar som visar till serveringen. I dagens moderna storskaliga renskötsel har Preanekke inte längre någon användning och vistet ligger numera öde. Kåtaplatser och renvallar växer sakta igen. Men spåren finns kvar, och inte minst den frodiga vegetationen visar tydliga tecken på kulturpåverkan.

Samiska lämningar omfattas liksom alla andra fornlämningar av Kulturminneslagen (SFS 1988:950), vilket bland annat innebär att alla ingrepp i fornlämningen eller området närmast däromkring är tillståndspliktiga hos länsstyrelsen.

För text och bilder i detta avsnitt står Ewa Ljungdahl, projektanställd arkeolog vid Gaaltije, sydsamiskt kulturcentrum i Östersund.

Övergivna kåtor i Preanekke

Turismens historia

Besöksnäringen har mer än hundraåriga anor i Tänn dalen. När järnvägen drogs till Röros 1877 öppnades möjligheten att erbjuda resenärer från rökiga industristäder i den dåvarande svensk-norska unionen stärkande vistelse i den rena fjälluften och den storslagna naturen i Tänn dalen.

Fjällnäs Högfjällspensionat

Fjällnäs högfjällspensionat öppnade 1882 och tog emot så kallade luftgäster under sommaren. Fjällnäs var ett av de första fjällhotellen och är fortfarande i drift, nyligen upprustat och utbyggt.

Fjällnäs högfjällspensionat

Siljeströms

Siljeströms pensionat

Siljeströms pensionat i Tänn dalen startade i liten skala på 1890-talet då förbönder på väg till Röros frågade efter mat och husrum när de passerade Anders Siljeströms gård i Tänn dalen. När ripjägare från England och Norge kom till Ljusnedals bruk och önskade jaktmark och boende i Tänn dalen upplät Siljeström sitt boningshus och byggde sig en ny stuga för familjen. Pensionatet arrenderades 1907-1914 av den engelske lorden Douglas Stobart som fick huset ombyggt till en mer engelsk stil. Jakt och fiske var den populära sysselsättningen även efter 1914 då Siljeström drev pensionatet vidare. Pensionatet byggdes ut med en stugby på 1970-talet.

Stugbyar och privata stugor

Skolresor med buss började under 1920-talet. Järnvägen drogs 1924 till Hede från Sveg och när semesterlagen kom på 1930-talet ökade turismen. Under 1950-talet började även vinterturismen att växa och de privata fritidshusen blev allt fler. Under 1960- och 70-talen kom en stark utbyggnad av både privata stugor och stugbyar i företags regi. SCA:s sociala fond byggde stugor i Hamra, Iggesunds AB byggde Iggesundsbyn och nuvarande KUBAL byggde stugor i Fjällnäs. Utförsåkningsanläggningarna byggdes under 1960- och 70-talet och har successivt byggts ut sen dess liksom boendet.

Iggesundsbyn

SCA:s stugby i Hamra

Tännadalens fjällgård

I Tänn dalen omvandlades familjen Clarholms jaktvill a på 1920-talet till Tänn dalens Fjällgård som successivt byggts ut och idag heter Hotell Tänn dalen. Hotellet är med sina 65 rum är det största i Tänn dalen.

Ovan Tänn dalens Fjällhotell med Hamrafjället i bakgrunden. Nedan Hotell Tänn nge

Tänn ngegården, Tänn dalens Turisthotell och Hotell Tänn nge

I backen ovanför Tänn dalens Fjällgård startade på 1930-talet Tänn ngegården med hotellverksamhet i ett antal timrade stugor. Verksamheten gick i konkurs 1962 och köptes då upp av makarna Bejmert. Tore och Gunborg Bejmert, ägare till resebyrån Club Continental i Stockholm, började 1950 arrangera bussresor från i första hand Stockholm upp till Härjedalen med boende i Funäsdalen och Ramundberget. De hade letat efter en lämplig tomt för ett eget fjällhotell och såg här möjligheten att förverkliga denna idé. De behöll en del av stugorna som annex och byggde Tänn dalens Turisthotell som öppnade 1964. Byggnaden är en 60-talsbyggnad som skiljer sig markant från den övriga bebyggelsen. Hotellet som senare bytte namn till Hotell Tänn nge, hade sin glanstid som ett modernt fjällhotell med danssalong och barer under hela 60- och 70-talet. Resebyrån Club Continental såldes 1982 och hotellet såldes två år senare efter konkurs. Hotell Tänn nge har de senast åren uppmärksammats i flera olika sammanhang för den välbevarade och tidstypiska miljön. Den typiska 1960-talsestetiken som präglar inredningen är idag mycket sällsynt. Hotellet genomgår för närvarande en upprustning.

Källor: Lundmark m.fl. Anteckningar om Funäsdalen med omnejd, 2001; Bergström, Magnusson, Raihle: Härjedalen, 1993; Johan Loock: Turismens miljöer, 2009.

Planförhållanden

Gällande översiktsplan

För området gäller Översiktsplan för Härjedalens kommun antagen 2004. Plankartan redovisar, förutom en rad skyddsintressen, att en fördjupad översiktsplan skall göras.

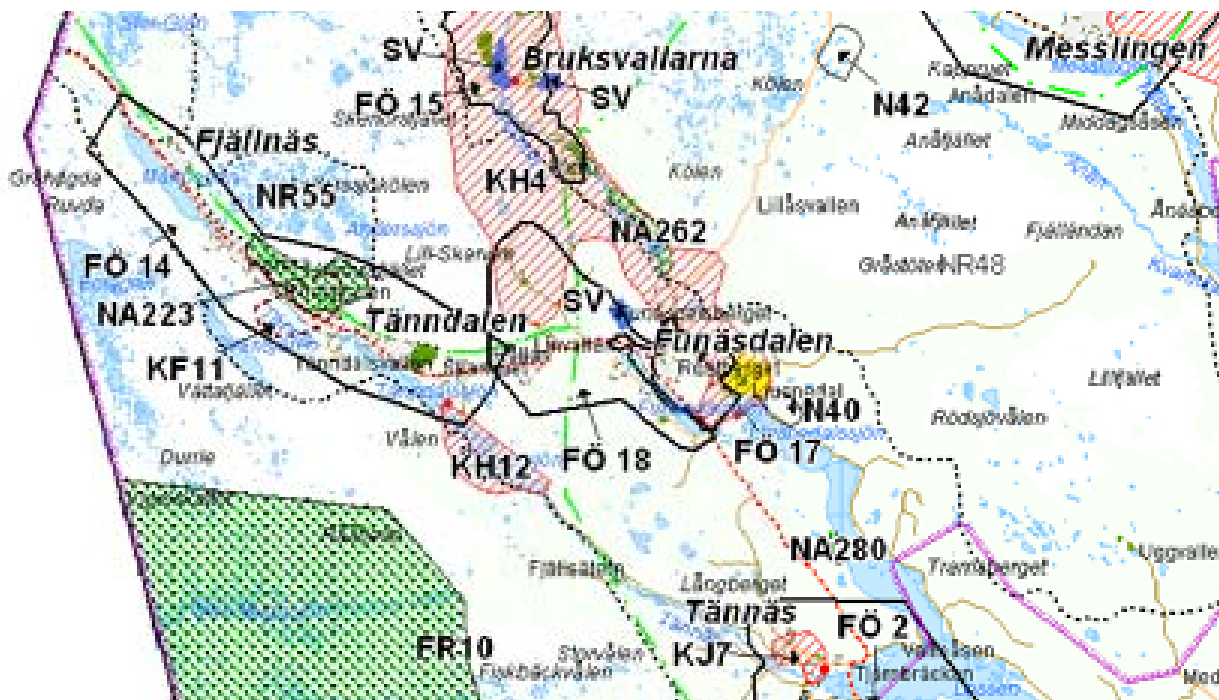
Översiktsplanens anvisningar för fördjupningarna är följande:

”För alla områden med fördjupningar av översiktsplanen gäller följande komplettering: Små begränsade exploateringar kan prövas trots att de inte har stöd i den fördjupade översiktsplanen om följande kriterier är uppfyllda:

- bebyggelsen kan anslutas till det kommunala va-nätet och befintlig va-kapacitet är god eller annan tillfredställande va-lösning kan erhållas.
- allmänna landskapsbilds- eller natur- och kulturvärden inte negativt påverkas.
- exploateringen är av begränsad mindre omfattning och inte berör allmänna intressen.
- exploateringen regleras genom detaljplanläggning (enkelt plan-förfarande). Om särskilda skäl finns kan enstaka hus prövas utan planläggning. Planinitiativ som rör allmänna intressen kan behöva föregås av ändring av översiktsplanen.

För Tänndalen/Hamra/Fjällnäs FÖ 14, Bruksvallarna FÖ 15 och Ramundberget FÖ 16 gäller följande:

- fortsatt utbyggnad inom dessa områden skall föregås av bedömningar om befintliga avloppsanläggningar har kapacitet att ta emot utökningen. För östra och västra Funäsdalen FÖ 17 och FÖ 18 gäller att den brantaste delen av Funäsdalsbergets sydsida, främst delen ovanför byn bör skyddas från avverkning och nya skidnedfarter. Dessa delar bedöms inte omfatta sådan skogsmark där avverkningstillstånd enligt skogsvårdslagen kan medges. Kommunen föreslår därför inte något särskilt skydd med stöd av t ex miljöbalken (MB) för området. Inom bergets nordsida bör ytterligare nedfarter och liftar tillåtas, men stor hänsyn skall tas till landskapsbild och naturvård.”

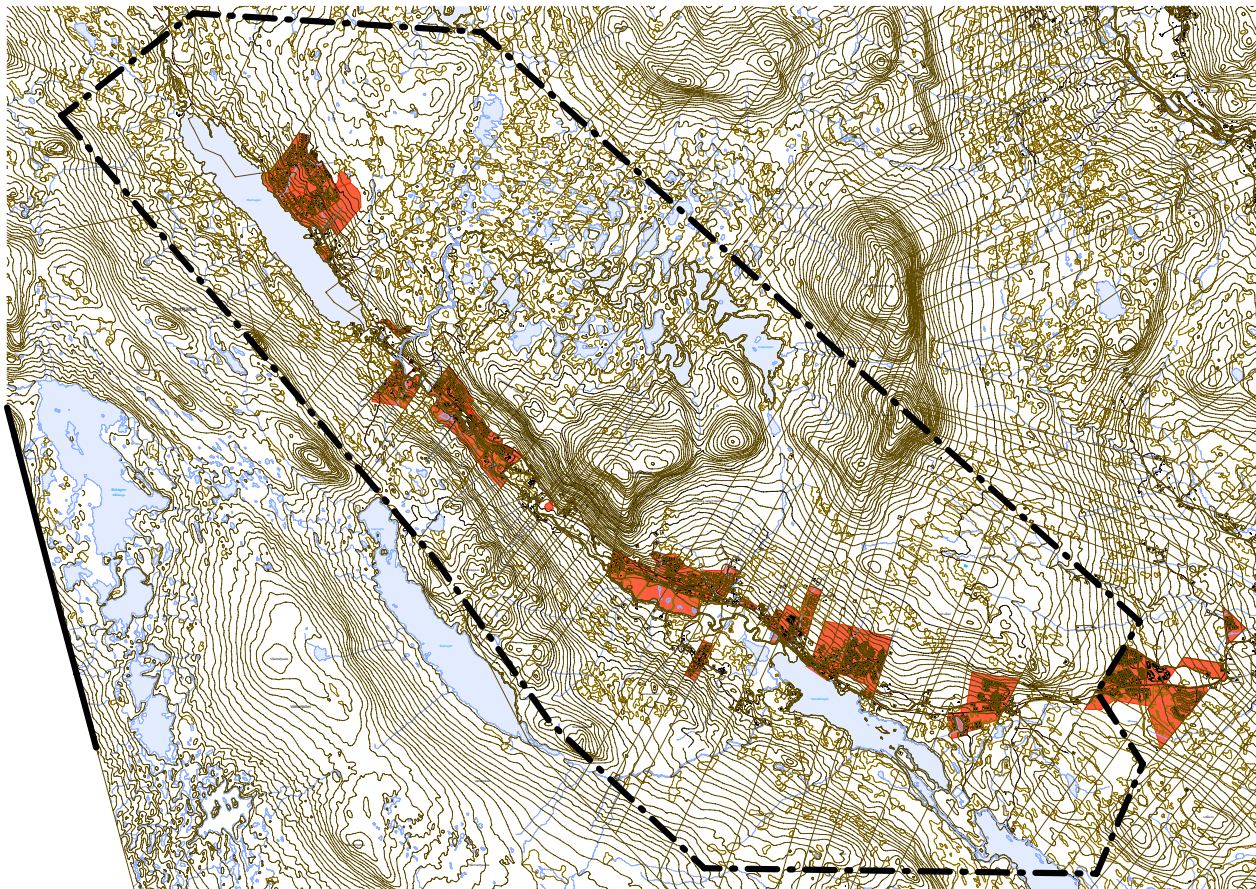

Områdesplan

För Tänndalen utarbetades en Områdesplan 1981.

Detaljplaner

Inom planområdet finns ett stort antal detaljplaner, flertalet helt utbyggda. Detaljplanerade områden är markerade med rött på nedanstående karta. För upplysningar om detaljplanernas innehåll hänvisas till kommunens miljö- och byggkontor.

Riksintressen enligt kap 3 och 4 miljöbalken (MB 3,4 §§)

Riksintresse Fjällvärlden

Hela Tännalsområdet ligger inom område med särskilda hushållsbestämmelser "fjällvärlden" enligt miljöbalken (MB 4 kap 1,2 §§).

Riksintresse Friluftsliv

Hela planområdet ligger inom riksintresseområde för friluftslivet (MB 3 kap 6§):

Västra fjällområdet FR 7

Varierad och naturskön fjällvärld. Synnerligen omfattande vinter- och sommarledsnät, med många vindskydd under statligt ansvar. Här finns STF:s turiststationer: Blåhammaren, Sylarna, Storulvån och Helags samt STF:s turiststugor Stendalen, Vålåvallen, Lunddörren, Anaris, Gåsen, Fältjägaren och Klinken. En mängd turistanläggningar är belägna i och kring området. Många goda fiskevatten och flera fina kanotvatten. Vissa områden hyser utförsåkningsanläggningar. Större delen av området ingår i obrutet fjällområde. Åreälven och Storån är undantagna från vattenkraftutbyggnad enligt Miljöbalken. Naturreservatet Vålådalen och Tännforsen ingår i området. Området hyser alla typer av fjällnatur från högfjäll till lågfjäll, fjällnära skogsområden och fjälldalar rakt in i fjällvärlden. Mängder av sjöar och vattendrag. Området är ett klassigt turist- och friluftslivsområde med utmärkta förutsättningar för friluftsliv och nyttjas av ett stort antal människor, såväl vinter som sommar.

Riksintresse Naturmiljö

Härjedalsfjällen NR 48

Området omfattar i väster det branta högfjällsmassivet Skarsfjället med omgivande fjällplatåer och Gröndalen där Ljusnan rinner upp. Skarsfjället uppvisar glaciärnisher och solifluktsvalkar. Gröndalen präglas av de issjösediment som avsattes i den issjö som täckte dalen och svarade för uppkomsten av issjöstrandlinjerna längs dalsidorna. Andra former i det lösa jordtäcket är smältvattenrännor och en rull-stensås som i de västra delarna grenar sig i ett åsnät. Vegetationen är överlag rik. Hela Gröndalen är bevuxen med fjällbjörkskog, till stor del av yppig ängstyp. Dessutom finns artrika backmyrar och subalpina gräshedar. Här finns flera hotade växt- och djurarter. Området öster om Skarvfjällsmassivet utgörs till största delen av lågfjäll med den vidsträckta platån Flatruet. Det mest påtagliga inom området är rike-domen på moränformer. Vanligast är Rogenmorän och kuperad moränterräng. Solifluktsvalkar och strukturmark förekommer inom hela området. Formelementen i dalgångarna präglas av issjöarnas verksamhet. Här finns t ex issjöstrandlinjer längs dalsidorna. Mittå-älvens dalgång uppvisar de bäst sammanhållna geomorfologiska värdena. Floran är inom flera partier artrik med åtskilliga näringskrävande arter. De alpina områdena domineras av torra rishedar. På Flatruet förekommer en mycket speciell rished med enbuskar som liknar ett öländskt alvar.

Karaktéristiskt för flertalet av lågfjällen är den rika vegetationen i sydbranterna. Det mest kända exemplet är Mittåkläppen med sällsynta arter som dvärgyxne och fleraxig sävstarr. Botaniskt intressanta är även backkärrarna som uppvisar rikkärnsvegetation. Backkärr och blandmyrar är vanliga även i dalgångarna. Ofta har de en rik orkidéflora. Vid utloppet i Mittån från sjön Messlingen finns bl a ett stort bestånd av den nu mycket sällsynta Jämtlandsmaskrosen samt utpostlokaler för en rad fjällväxter. Några få exemplar finns också vid Tännadalsjön. Botaniskt intressant är också Mittåns delta i Messlingen, liksom Mittån. I övrigt kan nämnas att mossrika hedbjörkskogar är framträdande samt ängsskogar längs dalsidorna. I Skärvagåns-Skärkans dalgång finns mossrika barrurskogar. På Flatruet och inom myrmosaiken öster om

Stor-Mittåklappen är fågelfaunan mycket artrik. Fiskhålsgraven norr om Messlingen hyser en sjölekande extremt småvuxen rödingstam. Stora Skarvdörssjön är extremt näringsfattig och avviker härmed från typiska fjällsjöar. Den innehåller en skyddsvärd stam av storvuxen öring. Sjön är opåverkad av regleringsföretag. Henvålenområdet domineras av vidsträckta, svagt sluttande bland-myrrar mellan enstaka skogklädda höjder och lågfjäll. Barrskogen i området, huvudsakligen granskog av frisk ristyp, är olikåldrig. Den äldsta generationen är ca 300 år. Skogen är relativt opåverkad av huggningar. De distinkta strandlinjerna vid bergryggen Skarpåsen ingår i Jämtlands-Härjedalsfjällens största system med strandlinjer från issjöar. Aloppkölen är ett stort, relativt flackt myrkomplex som domineras av plana blöta myrrar, ofta starrkärr, med tjärnar och sjöar samt svagt sluttande myrrar med mer eller mindre väl utbildade strängar. Ett stort antal bäckar dränerar myrrarna som avvattnas via Aloppan, ett biflöde till Ljungan. Området har genom sin storlek och orördhet stor betydelse för faunan, ett flertal hotade djurarter har observerats. Utmed Väster-Henan norr om Käringsjökölen finns ett system med relativt stora kanjonbildningar med faunistiska och botaniska värden. Svallmyren omfattar botaniskt intressanta slåtterängar samt översvåmnings- och översilningsmarker i anslutning till Ljusnan. Älven uppvisar här ett av länets bästa exempel på meandering.

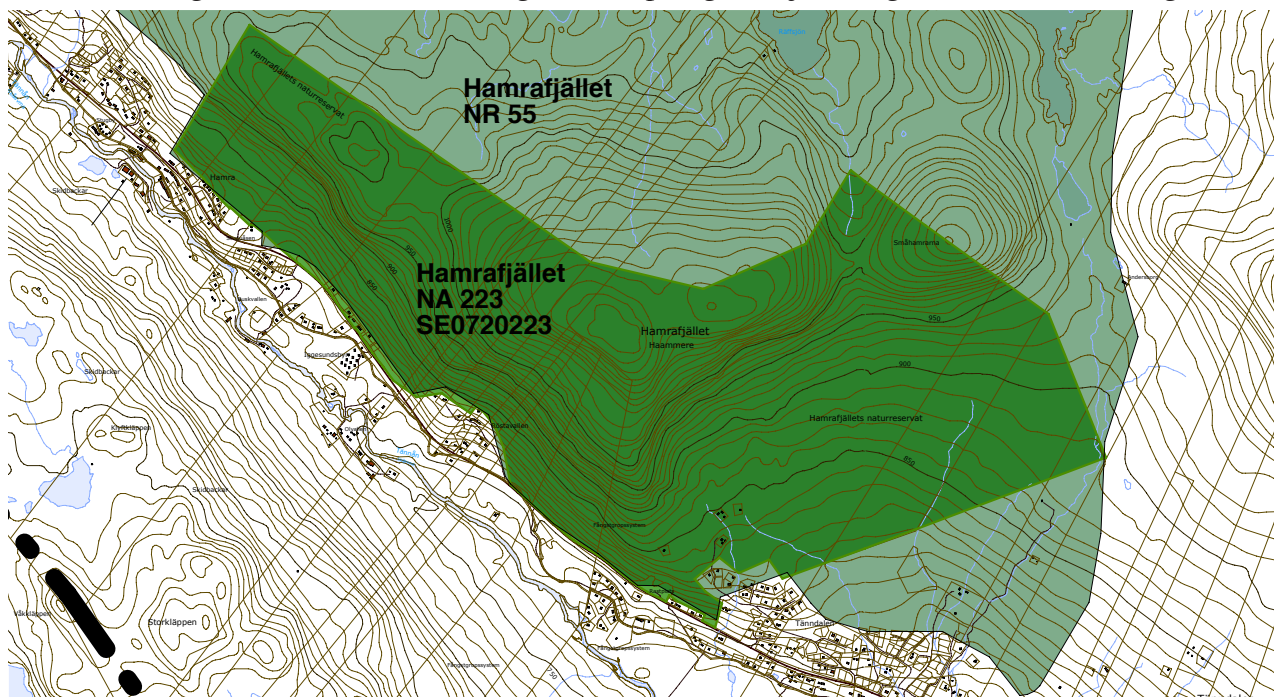
Anåfjället utgör ett isolerat fjällmassiv med ett karakteristiskt taggigt utseende orsakat av bergartslager med hård amfibolit och diabas. Området präglas av spår efter en intensiv smältvattendränning i anslutning till istiden. Former som åskådliggör detta är smältvattenrännor, moränryggar och slukåsar. Flera hotade djurarter håller till i området. Jaktfalk, kungsörn, dubbelbeckasin, järv och utter är några av dem. Vegetationen på fjället domineras av rishedar. Björkskogen runt fjället är till stora delar av en för södra fjällregionen speciell typ. Ängsbjörkskog förekommer i små bestånd i sydsluttningarna. Här finns också några backkärr med en rik flora. Söder om Lillfjället ligger Uggvallens fåbod vilken fortfarande är i bruk.

Areal: 200 454 ha Koord: x6958614, y1355195

Riksvärde: Fjällandskap, Skogslandskap, Odlingslandskap, Våtmarkslandskap

Hamrafjället NR 55

Vegetationen på Hamrafjället är frodig och artrik. Rasmarkerna uppvisar sydväxtbergsvegetation med frodig, örtrik ängsvegetation. Dominerande arter är daggkåpa, fjällvedel, skogsnäva, rödven och tuvtåtel. Längs fjällets sydvästsluttning dominerar ängsbjörkskog. Fältskiktet utgörs här av en artrik örtvegetation dominerad av högorter. Insprängda i björkskogen finns ett flertal ängar

som utnyttjas för slåtter och kreatursbete. Större myrar uppträder framför allt vid Anderssjökölen samt sydost om Svarthammaren. Vid Anderssjökölen är blandmyrar med fattig-kärrskaraktär vanligast. Det andra myrområdet omfattar backkärr med olika näringsstatus varav en betydande del extremrikkärr. Bland arterna märks flera orkidéer. Påfallande många av Hamrafjällets växter har en i Norden västlig utbredning. Fågelfaunan är artrik. Hamrafjället är en del av ett fjällmassiv som bildar sydgräns för en rad arktiska vadare och även andra fjällfåglar. Några arter vistas här nära sina nordliga utbredningsgränser. På västsluttningarna finns välutvecklad solifluktsmark. Vid foten av fjällets brant mot sydost påträffas ett antal ospecificerade moränryggar. Norr om Hamrafjället präglas landskapet framför allt av Rogenmorän men drumliniserade ytor finns längst i norr.

Areal: 3 257 ha Koord: x6945926, y1317963

Riksvärde: Geovetenskap

Natura 2000-områden

I Europa byggs ett nätverk av särskilt värdefulla naturområden upp. Syftet är att bevara naturtyper och arter som områdena hyser för framtida generationer. Nätverket heter Natura 2000. Bakom Natura 2000 ligger två direktiv inom EU-ländernas gemensamma naturvårdslagstiftning: ”habitatdirektivet” och ”fågeldirektivet”. Natura 2000 är alltså ett internationellt åtagande som genomförs på det lokala och regionala planet.

Hamrafjället SE0720223

Hamrafjällets naturreservat ligger på Hamrafjällets sydsluttning i Tännåns dalgång, ca 15 km väster om Funäsdalen, i västra Härjedalen. Höjdnivån är mellan 800 och 1000 m.ö.h.

Fjället är ett sydväxtberg och de dominerande bergarterna glimmerskiffer och fältspatkvartsitiska gnejser. Dominerande jordart är moig morän.

Natura 2000-området kan indelas i tre av vegetation och topografi skilda områden:

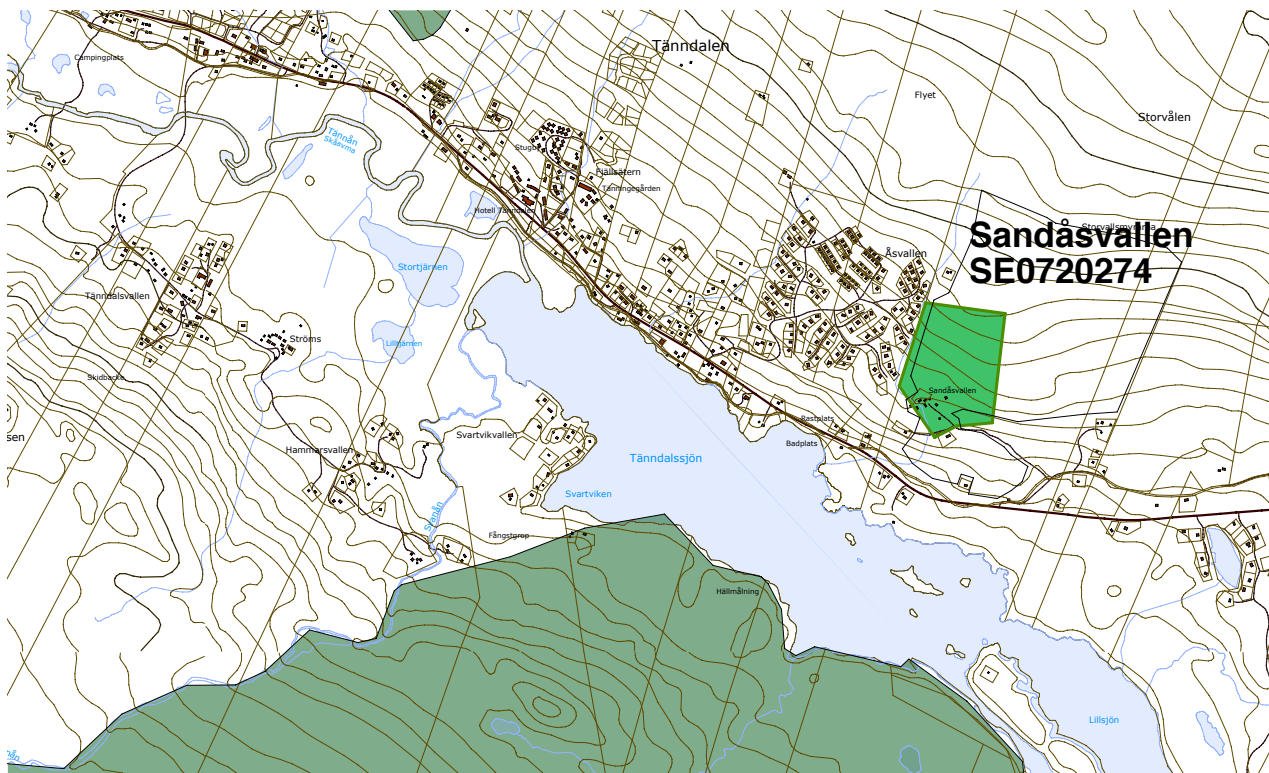
- Kalfjället, som domineras av kråkrished, med inslag av fjällsippshed.
- Sydbranten med rasbranter och fjällbjörkskog av högörttyp. Björkskogen har hållits öppen genom plockhuggning för husbehov. De talrika gamla slåtterytorna, rösten, bidrar fortfarande till en viss variation även om området i sin helhet har karaktär av sammanhängande skog. Här finns också de vallar som är rester från den intensiva fäboddriftens dagar. Vallar och rösten har börjat växa igen, bredbladiga örter vandrar in och följs av lövuppslag.
- Myrflatan är det flacka området sydost om fjället. Myrorna och björkskogen på moränryggarna ger landskapet mosaikkaraktär.

Nedanför hamrar (bergsbranter) och rasmarker tar en mycket örtrik fjällbjörkskog vid i mosaik med orkidérika sluttningsmyrar. Skogen har sedan fäbodriften upphörde i området delvis förlorat sin luckiga och ljusöppna karaktär. Hela fjällsidan har nyttjats intensivt som slåttermark och betesmark under lång tid vilket visar sig i en rik biologisk mångfald. Här finns fornlämningar i form av fångstgropar och gravhögar. Gravhögarna ligger i direkt anslutning till gamla fäbodvallar och visar på att området nyttjats för slåtter och boskapsskötsel i minst tusen år. Under 1800-talet fanns här ett 15-tal fäbodor med sammanlagt ett hundratal kor och lika många får och getter. Den sista fäbodvallen lades ned 1971. Endast fritidshus, inga gamla ekonomibyggnader finns bevarade. Området är ett mycket populärt turistmål och flera vandringsstigar går genom området.

Hela fjällsidan är präglad av tidigare slåtter och bete, men igenväxning i träd- och fältskikt pågår där hävden upphört. Hävden upprätthålls idag genom slåtter av en begränsad areal gammal slåttermark samt bete i fäbodområdet och kringliggande fjällbjörkskog och sluttningsmyrar. Betet återupptogs 1999. Ytterligare arealer planeras att återställas som slåttermarker.

Sandåsvallen SE0720274

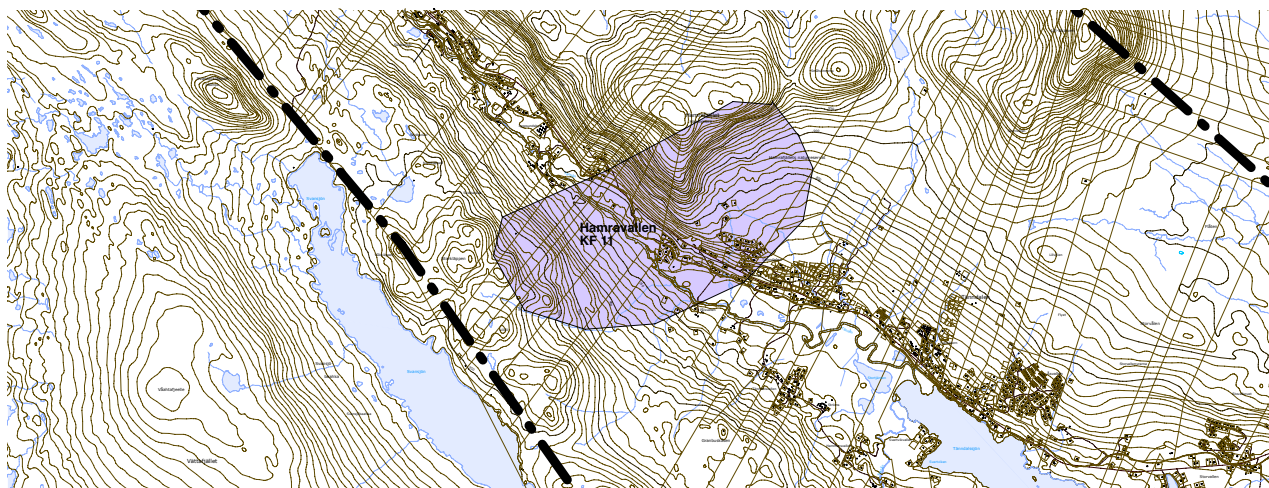
Den öppna delen av vallen är omgiven av fjällbjörkskog och rika myrmarker vilka är inhägnade för fjällskogs- och våtmarksbete. Traditionellt brukad fåbod med utmarksbete på botaniskt värdefulla marker. Fåbodvallen är från 1899. Vegetationstypen på den öppna vallen är rödvenäng med naturtypsbeteckningen kalkgräsmark. Betesmarken består av fjällbjörkskog med högörtflora - risflora, öppna myrmarker med högstarrfuktäng - gräs / lågstarräng och fuktig staggtorrhed. Den betade skogen är luckig och välbetad. Rik kalkflora i de öppna myrstråken. Hävden upprätthålls genom slåtter (lie och slåtterbalk) av kalkgräsmarkerna på den ca 3 ha stora öppna vallen och bete (får, fjällko, häst, get) på resten av det ca 17 ha stora området, varav ca 5 ha är sluttande rikkärr. Delar av vallen har tidigare varit plöjd. Vallen ger ett välhävdat intryck.

Riksintresse Kulturmiljö

Hamravallen KF 11

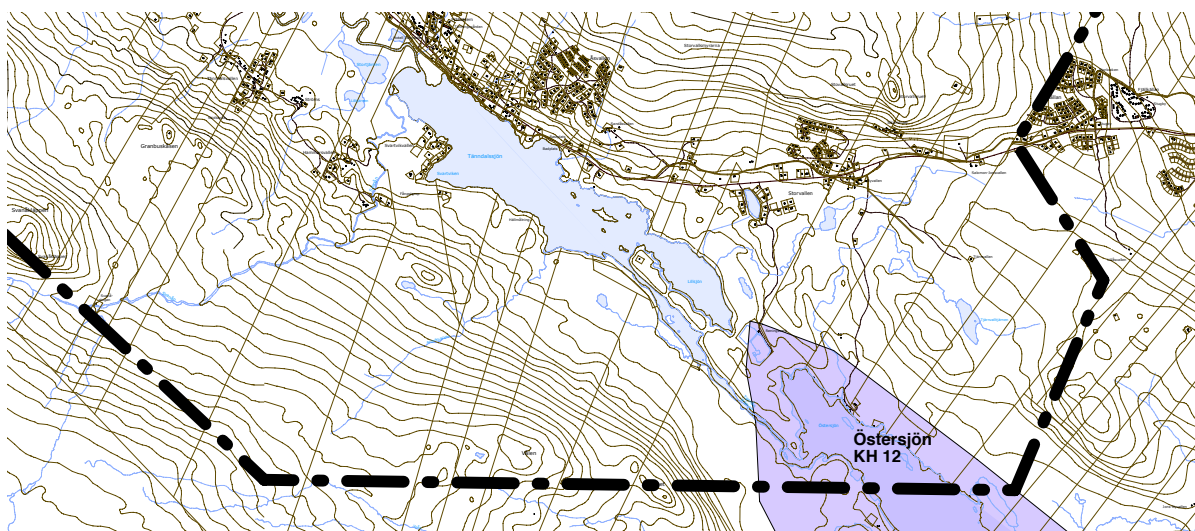
Fördjupad Översiktsplan för Tännådalens Antagandehandling 2010-05-28 Sid 21

idag inom Hamrafjällets naturreservat. I en björkdunge på fåbodvallen ligger sju gravhögar från yngre järnåldern. Gravhögarna tillhör de högst belägna i Sverige, endast ett litet antal gravhögar några mil längre norrut i Härjedalen, vid Mittå-kläppen, Bruksvallarna och Ljungdalen, ligger lika högt eller något högre. I Norge däremot finns många motsvarigheter till de härjedalska fjällgravhögarna. Den rika tillgången på bete på de bördiga fjäll-sluttningarna i kombination med goda möjligheter till jakt och fiske var säkert anledning till att människan vistades tidigt i området. 1898 gjordes en arkeologisk undersökning av två av gravhögarna. I en av dem påträffades en järnpilspets och en järnten, medan den andra högen var fyndtom. Flera år senare hittades ytterligare en pilspets vid en av högarna. Gravhögarna har samtliga en grop i mitten, vilket kan tyda på att de blivit plundrade. Det kan även vara någon inre grav-konstruktion som rasat in och givit upphov till groparna. Ett fångstgropsystem som börjar ca 300 m väster om fåbodvallen och består av 47 fångstgropar på en två km lång sträcka spärrade effektivt av Tännåns dalgång mellan Hamrafjället och Rutfjället.

Östersjön KH 12

Fångstmiljö med lämningar längs den fjällnära Östersjöns stränder i Tännåns dalgång. Ett tiotal strandbundna fångstboplatser samt femton skärvstens-förekomster. Tännån i västra Härjedalen med källor i gränsfjällen mot Norge rinner genom flera fjällsjöar, bl.a. Östersjön. Vattensystemet har nyttjats av människor från stenåldern och fram i vår tid. Runt Östersjöns stränder finns ungefär 25 kända fångstboplatser och skärvstensförekomster. På en fångstboplatz har påträffats dels en järnkniv, dels ett bryne av järn- ålderstyp, vilket visar att människan uppehållit sig i trakten även under järnålder. Markanvändning, bebyggelse mm Fortsatt pågående markanvändning. Stora delar av området är skyddat enligt kulturminneslagen. Av hänsyn till miljöns stora skyddsvärde bör ingen ny bebyggelse tillåtas inom de delar av områdena som har sammanhängande fornminnen.

När kommunen behöver ha ytterligare beslutsunderlag än riktlinjerna ovan remitteras ärendet till länsmuseum för yttrande innan beslut fattas.

Karta ur Översiktsplanen för Härjedalen

Riksintresse rennärning

Delar av planområdet utgör riksintresse för rennärningen (MB 3 kap 5§) enligt statens redovisning. Det gäller främst området kalfjällsområdet sydväst om Tännadalen och utanför planområdet.

Riksintresse väg 84

Väg 84 är riksintresse för kommunikationer enligt MB 3 kap 8§. Det innebär att vägområdet skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av vägen.

Övriga natur- och kulturmiljöer

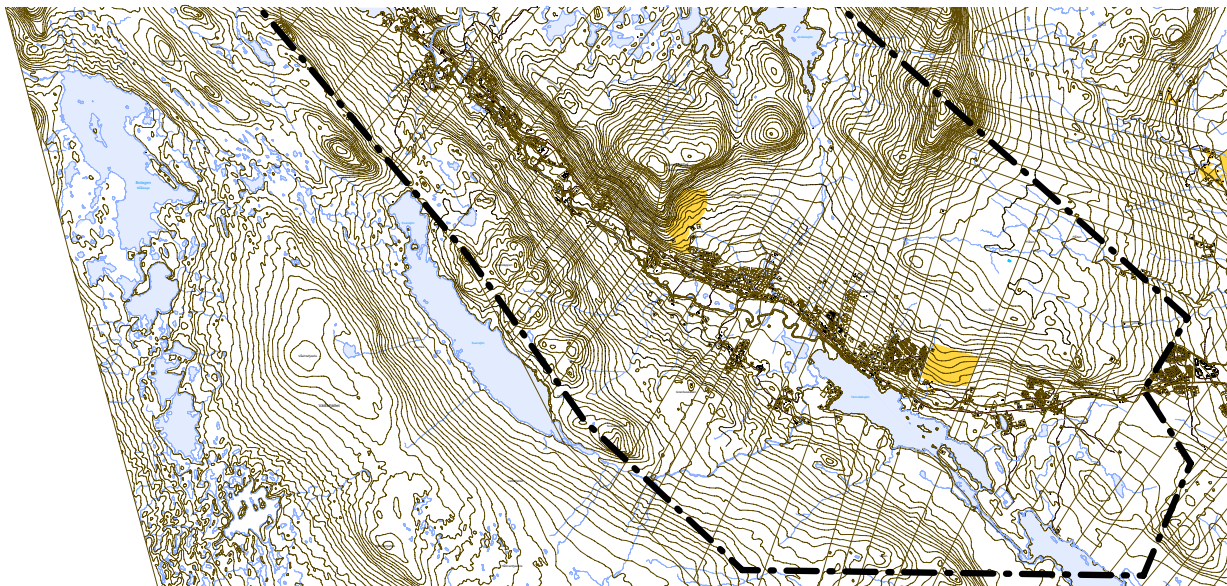
Naturvårdsintressen

Förutom de riksintressanta miljöerna finns några lokalt värdefulla kultur- och naturmiljöer. Området innehåller också ett flertal fridlysta arter, bl.a alla orkidéarter, som omfattas av artskyddsförordningen. Det innebär att om en sådan art riskerar att komma till skada krävs dispens som kan sökas hos Länsstyrelsen.

Kulturmiljöer

Ängs- och hagmarker

Små områden med värdefulla ängs- och hagmarker. De flesta områdena vårdas med bidrag från staten. Ytterligare uppgifter om områdena finns hos länsstyrelsen.

Markanvändning, bebyggelse mm: Fortsatt pågående markanvändning. Vid eventuell bebyggelse eller andra åtgärder i dessa områden skall stor hänsyn tas till naturintresset. Ny bebyggelse bör inte placeras inom de på kartan angivna områdena.

Infrastruktur

Vägar

Genom planområdet löper riksväg 84 samt väg 532 genom Ljusnedal och väg 533 från Funäsdalen mot Bruksvallarna. Dessa vägar används också för interna trafikrörelser mellan de olika skidåkningsområdena.

Kollektivtrafik

Länstrafikens linjenät passerar genom området. Från Stockholm är det också möjligt att åka med långdistansbussen "Härjedalingen" flera gånger i veckan. Dessutom kommer ett flertal gäster vintertid även med charterbussar ingående i olika paketresor.

Järnväg

Några järnvägsförbindelser finns inte till Tännaldalen. Närmaste järnvägsstation är Röros i Norge, c:a 5 mil västerut.

Flyg

Flygplats finns inte i västra Härjedalen. Närmaste flygplats med reguljär trafik finns i Röros. Närmaste svenska flygplats med reguljär trafik är Sveg, 15 mil från Tännaldalen, eller Östersund, 21 mil från Tännaldalen.

Vatten och avlopp

Kommunalt avloppsreningsverk finns i anslutning till Östersjön i planområdets sydöstra del. I huvudsak all nyare bebyggelse är ansluten till kommunalt vatten och avlopp.

Pågående expansion inom området innebär en avsevärd ökad belastning på avloppsreningsanläggningen vilket innebär att kapacitetstaket börjar uppnås. En ytterligare bäddutbyggnad fordrar således utbyggnad av avloppsreningsanläggningen i området.

Befolkning, permanentboende, sysselsättning

I västra Härjedalen bor drygt 2000 personer varav ca 1000 personer bor i Funäsdalens by och 52 i Tännaldalen. Många boende i Funäsdalenområdet är direkt eller indirekt sysselsatta inom turistnäringen. Någon större utpendling sker inte till angränsande områden. Genom att Funäsdalen är centralort i västra Härjedalen är flera invånare i området sysselsatta inom kommersiell- och offentlig service. Omfattningen av de offentliganställda är dock i mycket hög grad beroende av näringslivet i övrigt, där turismen har en klart dominerande ställning.

Destination Funäsdalen

I destinationen, som omfattar hela västra Härjedalen, finns cirka 25000 bäddar. Turismen genererar ca 700 årsverken i området och omsätter ca 600 milj kr/år (uppgifter från år 2007). Antal gästnätter är ca. 955.000/år. Relationen vinter/sommar är 70/30. 88% av gästerna kommer hit med bil. 10% med buss. 2% med flyg.

I området finns 34 liftar med 118 nedfarter, längdspårsystemet Nordic Ski Center med 300 km preparerade spår, 450 km rödade fjälleder, 450 km pistmaskinspreparerade och avgiftsbelagda snöskoterleder.

I destinationen finns ett stort utbud av restauranger, discon, dansställen, After Ski samt heliskiing, bowling, museum, gallerier, offpistturer, hundspann, häst & släde, snöskotersafaris, isklättring, vesseltrafik, iglouturer, isfiske, gruvturer, simbassänger m.m.

Funäsdalen är tillsammans med Riksgränsen (längst upp i Norra Sverige), de ställen i Sverige där det snöar mest varje år. Orsaken till det är att området ligger så högt över havet. Det är också förklaringen till att snön oftast är mjuk och lättåkt.

I området finns fyra bra skidskolor, som samtliga har ett väl utvecklat program för att ta hand om barn i alla åldrar. På flera ställen finns det lekrum och möjlighet till barnpassning för de riktigt små. För vuxna finns det flera olika nivåer för de som vill utveckla sin skidåkning, eller nybörjarkurser för de som aldrig har provat på.

Under högsäsong trafikeras destination Funäsdalen kontinuerligt av en skidbuss som tar gästerna till backar och fjällturer.

Under perioden från slutet av oktober till mitten på november tränar de flesta av världens längdlandslag i området. Tävlingssäsongen för världseliten inleds varje år med en internationell tävling i mitten av november i Bruksvallarna, och avslutas med ett lopp i mitten av april.

Boendeanläggningar, service och anläggningar för turism och friluftsliv

Kommersiella boendeanläggningar inom planområdet är följande:

Fjällnäs Reserve, hotell och pensionat 48+ 40 bäddar, kapell och spa.
Strandgården, Fjällnäs, 24 bäddar i rum, 46 bäddar lägenheter och stugor
Göransgården Camping, campingplats, uthyrning av lägenheter, kiosk
Wesselgården, Fjällnäs, Uthyrning av lägenheter med självhushåll
Hamrafjället Brunkullan, 12 lägenheter, 5-10 bäddar per lägenhet
Hamrafjällets Lägenheter, Mosippan/Fjällviolen/Fjällbruden uthyrning av 35 lägenheter
Hamrafjällets Lägenheter Röda/Rosa byn, 40 lägenheter, 4-8 bäddar i varje
Pinnens Fjällgård, Hamra, 13 lägenheter, 5-15 bäddar i varje
Tännadalens Högfjällspensionat, Röstavallen, 10 rum
Fjällsätern, Bostadsrättsföreningen, uthyrning av 26 andelsägda hus i stugby, 208 bäddar
Källstugornas Stugby, Tänn dalen
Siljeströms Stugby & Pensionat, Tänn dalen
Hos Johan, Stugby med både lägenheter och stugor, 6 stugor/lgh, 4-8 bäddar i varje
Ströms Stugor, Strömgården ,Tänn dalen, Uthyrning av 8 stugor
Tänn dalens Camping
Tänn dalsvallens Fjällstugor & Liftanläggning, uthyrning av stugor o lägenheter, camping,
Tänn dalsvallens Stugby, Uthyrning av 15 stugor o lägenheter
Hotell Tänn dalen, 65 rum, lägenheter och stugor, restaurang
Åsvallens Fjällstugor, Tänn dalen, 4 stugor, 6 bäddar i varje
Skarvruets Fjällhotell, hotell, vandrarhem, restaurang och bar. 42 rum med totalt 110 bäddar.

Sammantaget rör det sig om mellan 1 600 och 2 000 bäddar i kommersiella anläggningar. Härutöver finns ett antal privata stugor för uthyrning.

Areella näringar

Jordbruksmark

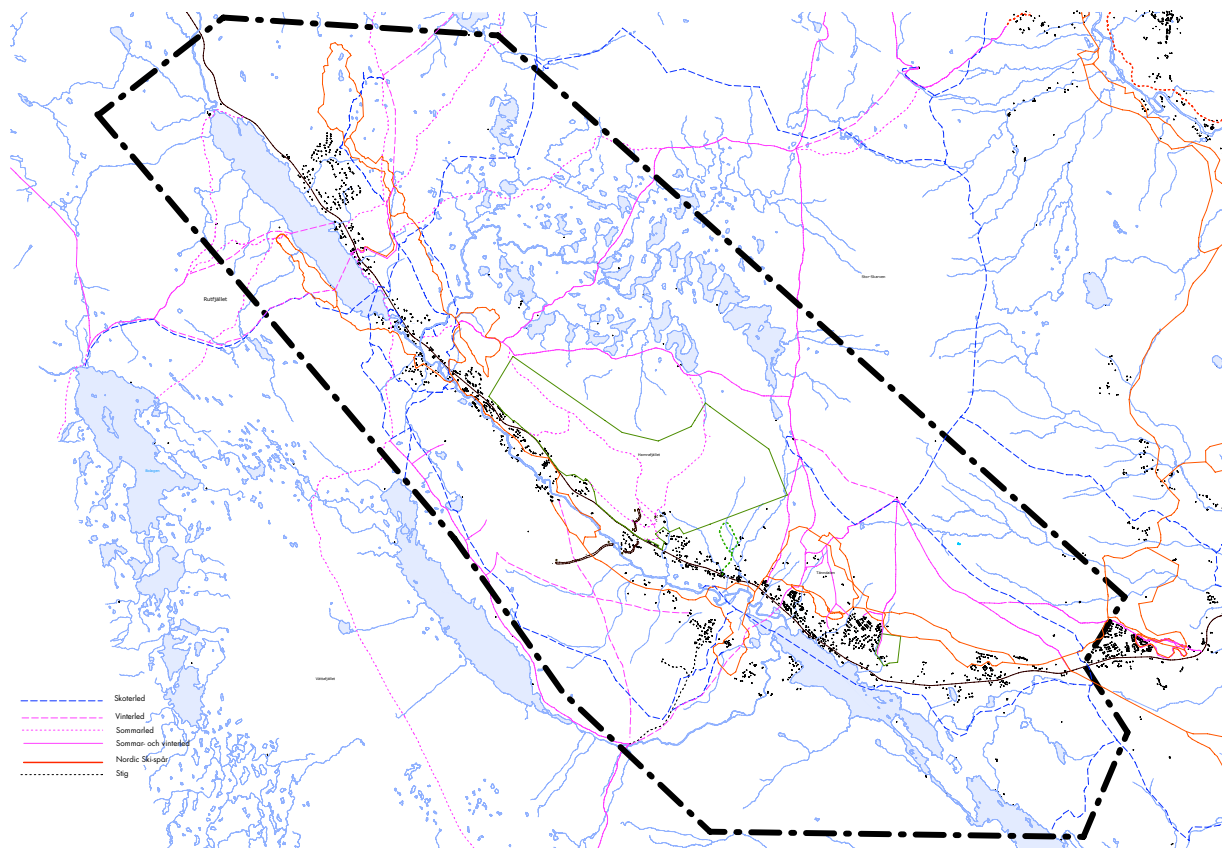
Inom planområdet finns ingen hävdad jordbruksmark. Några fåbodar finns, där marken hålls vårdad.

Rennäringen

Planområdet berör inga av staten redovisade riksintressen för rennärigen. Huvuddelen av planområdet utgör enskilt ägd mark, vilket innebär att någon av avtal oberoende rätt till vinterbete till förmån för renskötseln inte belastar de i processen ingående fastigheterna.

Skidspår, vandringsleder och skoterleder

Inom Tännaldalenområdet finns ett system av skid- och vandringsleder ut mot fjällområdena, Nordic Ski-spår för längdskidåkning och skoterleder. Spårssystemet framgår av nedanstående karta.

Klimat

Klimatet idag

Härjedalen är en del av den tempererade klimatzonen och har ett utpräglat inlandsklimat med stora skillnader mellan varma somrar och kalla vintrar. Landskapets höga läge och det stopp för varma västvindar som finns genom fjällkedjan och Norge ger ett mer inlandsbetonat klimat än Jämtland. Detta bidrar till den stora snösäkerhet som finns i västra Härjedalen

Klimatförändringar

Länsstyrelsen i Jämtlands län har i rapporten ”Anpassning till ett förändrat klimat” från 2009 beskrivit klimatförändringarnas betydelse för länet. Man har där gjort följande sammanfattning av de idag bedömda klimatförändringarna till år 2100:

Temperatur

Varmare, framför allt på vintern +6 till +7°C höst och vår stiger med nästan 5°C. Sommartemperaturen beräknas stiga minst med ca 3,5 till 4°C.

Nederbörd

Nederbörden ökar för alla säsonger utom för sommaren. Vår och höst: inland 30 %, fjäll 40 %. Vinter ökar mest med inland 50 % och fjäll 60 %. Dagar med snötäcke beräknas bli drygt 100 dagar, -50 % kortare till år 2100 för både inland och fjäll.

Islossning

Tidpunkten för tidigaste islossningen minskar mest. Tidigare islossning 20 till 30 dagar för inland: 25 dagar tidigare, för fjäll 20 till 30 dagar tidigare. För fjällen beräknas dessutom från och med perioden 2071-2100 isfria år inträffa i delar av distriktet.

Soldagar

Soldagar minskar något. För inlandet med ca 20 dagar och för fjällen med ca 40 dagar.

Värmeböljor

De längsta värmeböljorna beräknas bli längre för både inland och fjäll. För fjäll gäller även en ökad utbredning från enstaka platser till regelbundet i hela distriktet.

Torka

För både inland och fjäll beräknas den längsta sammanhållna torrperioden per år minska lite och blir kortare jämfört med 1961-1990.

Vegetationsperiod

Vegetationsperiodens längd beräknas öka med drygt 60 dagar för både inland och fjäll.

Byvindarna

Inget tyder på att vindarna kommer att öka i styrka eller antal.

Värmebehov

Uppvärmningsbehovet beräknas minska för inland ca 15 %. För fjäll ca 25 %.

Kylbehov

För Jämtlands län beräknas kylbehovet under sommarmånaderna endast att öka något i början av 100-årsperioden. Behovet ökar något mer under perioden 2071-2100.

Framtida snötillgång

En viktig fråga för framtiden är hur snötillgången blir i det idag tämligen snösäkra Tännålen. Snön är idag en mycket viktig grund för utvecklingen av besöksnäringen. En långsiktig anpassning till varmare vintrar och mindre snötillgång genom ett breddat aktivitetsutbud för andra årstider är en viktig fråga för besöksnäringen.

Geologi

Enligt ovannämnda länsstyrelserapport består berggrunden i västra Härjedalen i huvudsak av bergarter som kvartsit, kalksten och skiffer. Jordtäcket består huvudsakligen av morän med inslag av isälvsavlagringar.

Risk och säkerhet

Länsstyrelsen bedömer de viktigaste områdena för riskhantering till följd av klimatförändringarna vara följande:

- Energiförsörjning
- Kommunikationer
- Hälsa, vård och omsorg
- Skred, ras och erosion
- Översvämningsrisker
- Vattenförsörjning och avloppshantering
- Fysisk planering och bebyggelse

De delar som direkt berör Tännålen är risken för skred, ras och erosion, översvämningsrisker, vattenförsörjning och avloppshantering samt fysisk planering och bebyggelse.

Skred, ras och erosion

Skred, ras och erosion kan uppstå till följd av höga vattenflöden, högt vattentryck i marken i vissa jordarter, främst leror. I Tännålen finns Tännån som största vattendrag med ett antal mindre biflöden som Andersjöån, Det fjällområde som avvattnas genom Tännån bedöms vara 200 km². Tidigare snösmältning och större nederbördsmängder kan ge upphov till höga

flöden, såväl i Tännån som mindre bäckar och åar. Detta kan innebära erosion och rasrisker i vattendragens närhet. Närhet till berggrunden och jordarternas morändominans bedöms innebära att skredriskerna är små. Västra Härjedalen finns heller inte med på kartor över höga skredrisker i landet.

Översvämningsrisker

Med det begränsade avvattningsområde som Tännån och dess biflöden betjänar bedöms risken för omfattande översvämningar som små. Erfarenhetsmässigt översvämmas dock mindre och låglänta områden längs Tännån, främst mellan Malmagen och Tännadalssjön. Några större dammar, som kan brista vid höga flöden, finns inte inom området. Nedströms Tännäs mynnar Tännån i Ljusnan i ett större vattenkraftverksmagasin i Lossnen.

Vattenförsörjning och avloppshantering

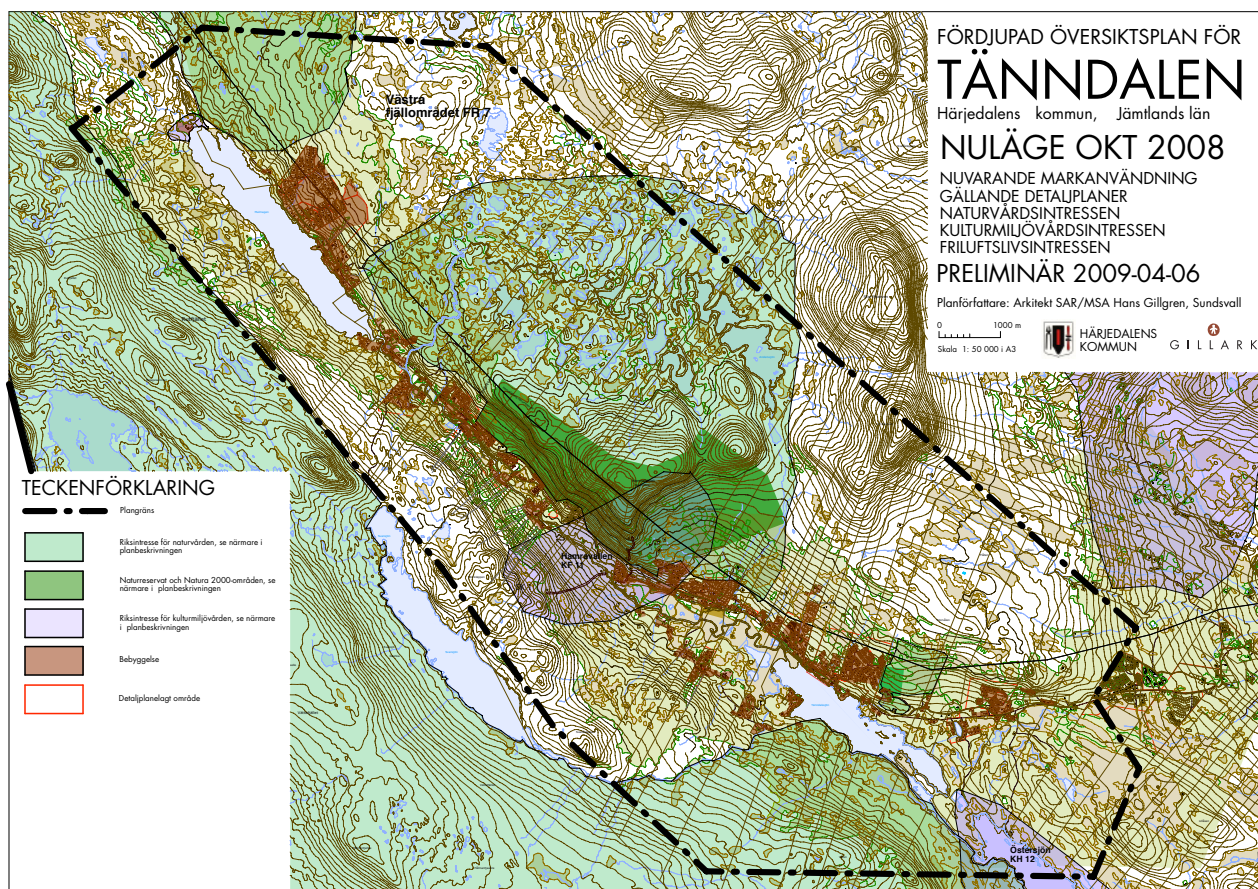
Tännålen försörjs idag med vatten från sjön Malmagen. Avlopp sker till såväl enskilda anläggningar som till reningsverk vid Östersjön. Planer finns på att ansluta all ny bebyggelse till VA-nätet. Höga flöden och översvämningar bedöms ej vara någon stor risk för VA-systemet.

Fysisk planering och bebyggelse

Lokalisering av vägar och bebyggelse vid Tännån och dess biflöden kräver studier i hur dessa kan göra säkra vid höga vattenflöden och översvämningar.

Nulägeskarta

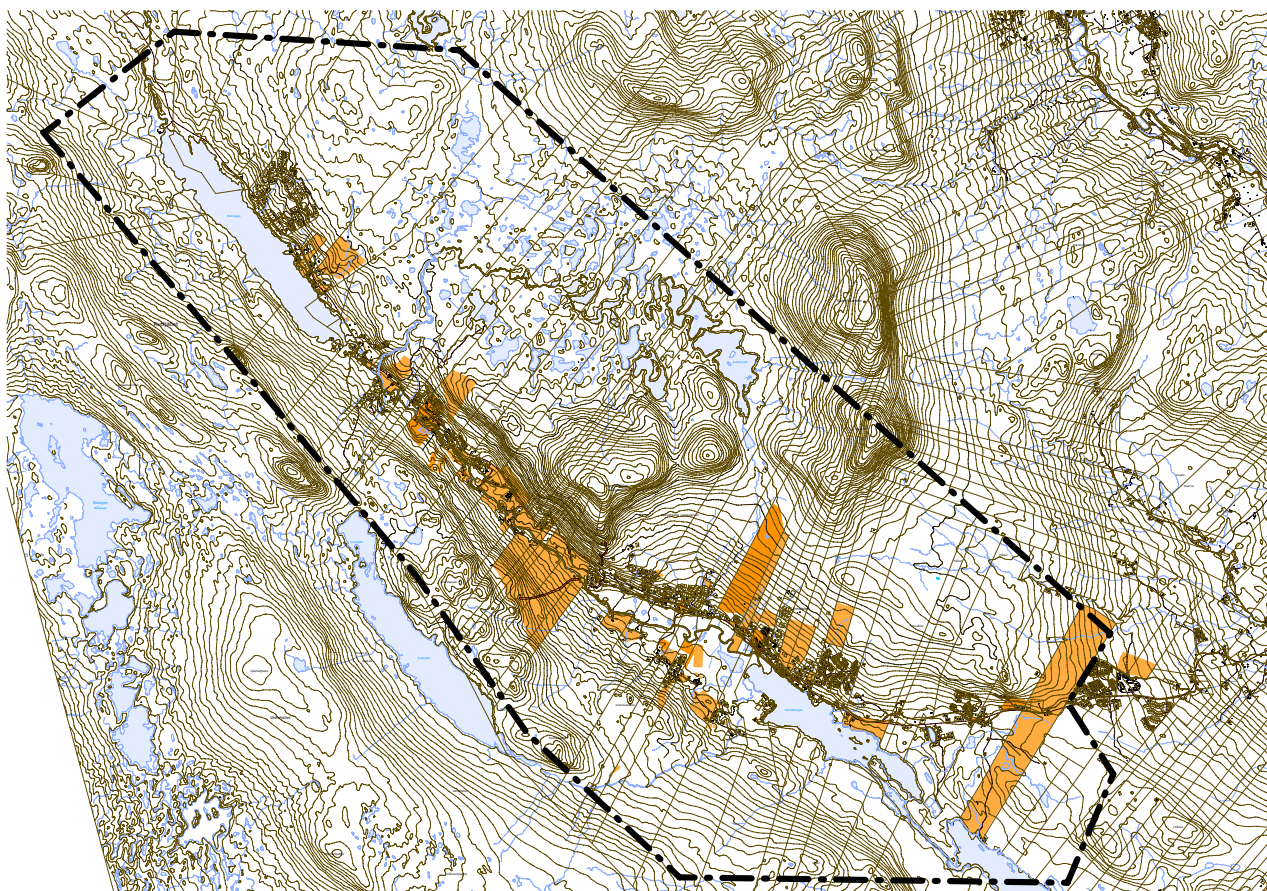
Riksintressen och andra skyddsintressen har samlats på nedanstående nulägeskarta.

Exploateringsanspråk

I ett inledande skede av planeringsarbetet har kommunen uppmanat markägare och exploitörer inom planområdet att redovisa sina önskemål/anspråk på utbyggnadsområden. Exploateringsanspråken finns redovisade på nedanstående karta samt på särskild underlagskarta i större skala.

Exploateringsanspråken har i planarbetet blivit föremål för bedömningar om huruvida de överensstämmer med de nedan redovisade planeringsprinciperna och den allmänna lämplighetsbedömningen som alltid skall ske enligt plan- och bygglagen. Flertalet önskemål om utbyggnad finns dock på ett eller annat vis med i planförslaget. I de fall de inte finns medtagna som utbyggnadsområden strider de mot planeringsprinciperna eller är bedömda som olämpliga för tillkommande bebyggelse med stöd av kraven på lämplighet enligt plan- och bygglagen.

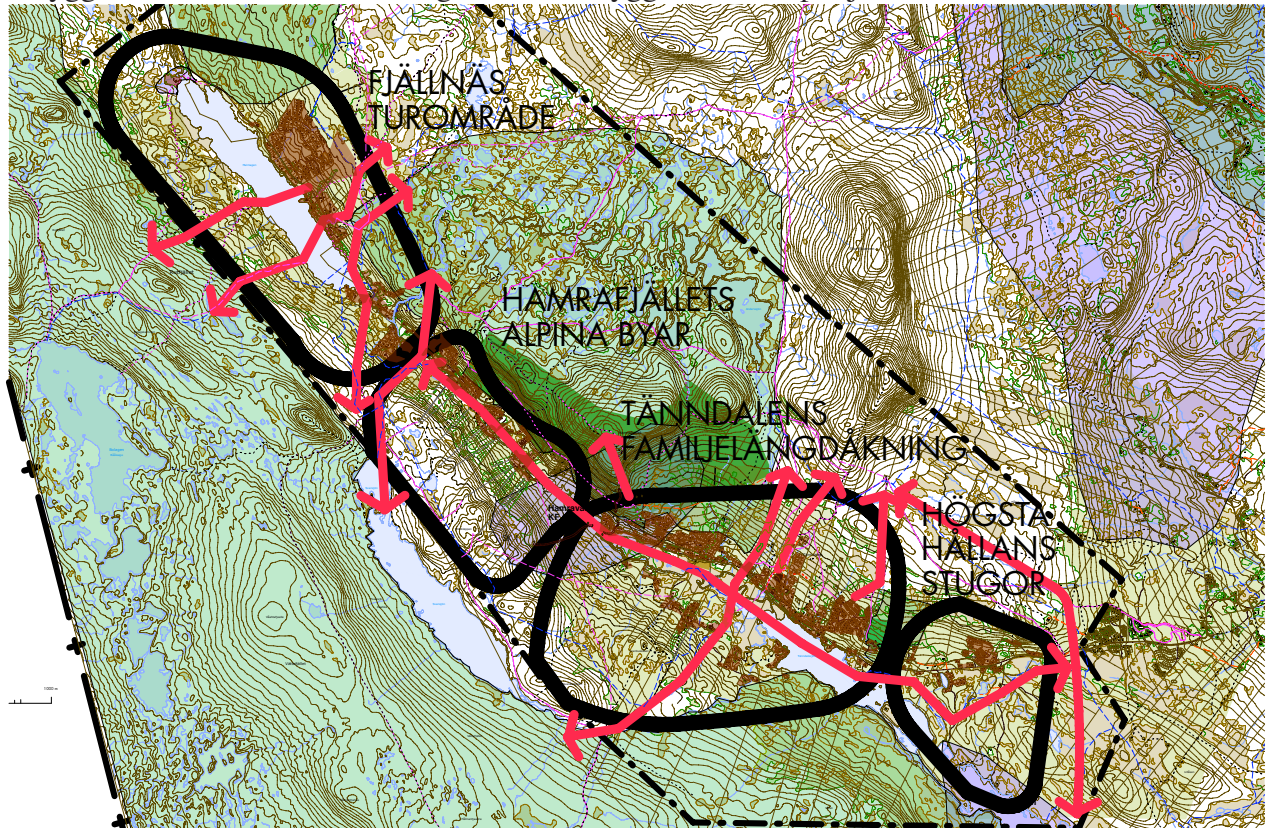
Exploateringsanspråk från markägare

Planförslag

Analys

Karaktärsanalys

Utifrån dagens karaktär på landskap, bebyggelse och anläggningar kan Tännaldenområdet delas in i följande fyra delområden med varsin tydlig karaktär som bör vidareutvecklas och vara ledstjärna för utformning av bebyggelse och anläggningar. På kartan har också markerats de passager som bedömts viktiga för leder ut på fjället. Vandraren eller skidåkaren ska kunna röra sig från bebyggelseområdena via tillräckligt breda obebyggda stråk ut på fjället.

Fjällnäs turområde

Karaktären är glest bebyggt område med inslag av äldre jordbruksbebyggelse och tidiga fjällpensionat. Gårdar som Västansjögården vid Malmagens västra ände, Tullen, Fjällnäs Högfjällspensionat och Strandgården ger området en genuin fjällpensionatskaraktär i kulturbygd med anor från 1870-tal och 1930-tal. Glesare fritidsbebyggelse från 1950-tal och framåt ligger

Strandgården vid sjön Malmagen

Nya annex till Fjällnäs Högfjällspensionat

undanskymt i fjällsluttningen och inga alpina anläggningar finns. Utsikten över den obebyggda fjällsluttningen söder om Malmagen och närkontakten med sjön understryker karaktären av naturupplevelseinriktad fjällmiljö med turskidåkning och vandring som främsta aktiviteter.

Hamrafjällets alpina byar

Här är karaktären tydligt inriktad på alpin skidåkning med tonvikt på yngre människor. Bebyggelsen är tätare, här finns service och ett aktivt nöjesliv på kvällarna. En utbyggnad av ytterligare tät bebyggelse och alpina anläggningar är naturlig. En tät och välplanerad bykaraktär är eftersträvarsvärd.

Tätare bebyggelse i Hamra

Exempel på tätare alpina byar, här Praktikerstjänst by i Ramundberget

Tännadalens familjelängdåkning

Tännadalen har en mer blandad karaktär med servicepunkter, en mindre alpin anläggning i Tännadalensliften, centrum för längdskidåkning i Nordic Ski-systemet och en viktig utgångspunkt för vandring och turskidåkning i Skarvfjällmassivet. Här finns både hotell, stugbyar och privata fritidshus. Dominansen av enskilda fritidshus ger området en familjeinriktad karaktär. Med spårcentral och närheten till längdskidåkningssystemen i Nordic Ski har området en sportinriktad längdskidåkningskaraktär. Närheten till fjällområdet bjuder på variationsmöjligheter för olika familjemedlemmar.

Tännadalen med hotellet till höger

Tännadalensliften på södra sidan Tännån

Storvallen i Skarvruets stugområde

Båthus vid Östersjöns strand

Högsta Hållans stugområde

Det östligaste området är relativt glest bebyggt, huvudsakligen med enskilda stugor, och saknar servicepunkter eller alpina anläggningar. Närheten till den viktigaste utgångspunkten för dagsturåkning norrut i Skarvfjällsmassivet ger området en vandrings- och turåkningskaraktär. Delar av området har sjönära lägen och här finns fina lokala miljöer med fäbodan och vida vyer över fjällen söder om Tännadalssjön. En fortsatt inriktning på glesare stugbebyggelse med vackra utsikter och lokala miljöer med fäbodkaraktär är naturlig.

Planeringsprinciper Grundläggande riktlinjer

Arbetsgruppen har enats om att följande grundläggande utgångspunkter/riktlinjer skall gälla för den fördjupade översiktsplanen för Tännadalen:

Fler bofasta

Planen bör skapa förutsättningar för företagsverksamhet så att fler kan bli bofasta.

Planen skall anvisa lämplig mark som är attraktiv för permanentboende.

Högt nyttjande av turistbäddar

Planen skall skapa förutsättningar för fritidsboende i sådana former som möjliggör hög nyttjandegrad nära liftarna och andra strategiska lägen, dvs kommersiella bäddar framför exploatering av enskilda fritidshus. Stor andel uthyrningslägenheter ger förutsättning för bättre service och färre biltransporter samtidigt som bättre beläggning skapar fler arbetstillfällen. För ägare av mindre markområden bör planen inriktas mot småskalig uthyrningsverksamhet med byggrätter för 5-10 lägenheter i kombination med enskild fritidshusbebyggelse.

Stärka Tännadalen och destination Funäsdalen

Planen bör skapa förutsättningar för utökad service i såväl Tännadalen som Funäsdalen. Planen bör tillföra kommersiella bäddar nära de olika liftanläggningarna.

Hållbart nyttjande av natur och kulturresurser

Planen bör sträva efter att koncentrera ny bebyggelse så att område med stora värden för natur, kultur och turism/friluftsliv kan behållas utan alltför stor negativ påverkan.

I planen säkerställs utrymme för stigar och leder och tillgänglighet till viktiga natur-, kultur- och friluftsområden i form av kanaler mellan bebyggelsekoncentrationer.

All tillkommande bebyggelse i planen ansluts till kommunalt va-nät eller till alternativ som ur miljösynpunkt är likvärdigt eller bättre.

Inom tillkommande bebyggelseområden skall man sträva efter förnyelsebar energiförsörjning i

stället för direktverkande el, t ex bergvärme, vindkraft, luftvärmepump, flis/pelletseldning med fjärrvärmenät.

Planen bör utformas så att den stimulerar lokala kretslopp och närproduktion, t ex lokalproducerad mat från betande djur som har gynnsam inverkan på floran, fliseldning av skog (björk, gran, tall) med fjärrvärmenät. Detta innebär att man inte bör ta brukad åker- och betesmark i anspråk som utbyggnadsområden.

Turistisk profil

Destination Funäsdalens styrka är mixen av alpin skidåkning, högklassig tur- och längdåkning samt möjligheten till snöskoteråkning under reglerade former. Allt i kombination med småskalighet och genuin fjällbygd.

Enligt områdets turistinformation är **”allt på riktigt”** i Funäsdalen. Fjällen är höga och snön faller från himlen i stora mängder. En vacker bergstrakt där människor i generationer har anpassat bebyggelse och aktiviteter efter naturen. Resultatet är en genuin skidort med alpin skidåkning, längdåkning, barnaktiviteter och äventyr. Människor som bor och arbetar här älskar fjällen. Funäsdalen och Tänndalen erbjuder det genuina och äkta. Här finns alla aktiviteter som både en sommar- och vintersemester kan innehålla, men utan trängsel och stress. I stället får du tid att leva/ och att uppleva, så som livet borde vara.

Destination Funäsdalen är också Sveriges tredje största skidområde med de alpina systemen Tänndalen, Ramundberget, Tännäs och Funäsdalsberget. De högsta fjällen söder om polcirkeln ger alpin skidåkning som rankas som en av Sveriges bästa, både för experter men också av barnfamiljer. Längdåkning är en av världens bästa och binder ihop centralorten Funäsdalens by med Ramundberget, Bruksvallarna, Ljusnedal, Fjällnäs, Tänndalen och Tännäs.

Destination Funäsdalen har även sedan lång tid en mycket bra och attraktiv sommarsäsong. Enligt turistinformationen är sommaren i Funäsdalen magisk och motsägelsefull. Å ena sidan vacker vildmark – kanske Sveriges vackraste – med höga fjäll, gömda dalar, orörda älvar, bäckar och fiskrika sjösystem. Här kan man färdas i dagar utan att träffa andra människor. Å andra sidan är fjällvärlden lättillgänglig. Det är lätt att få en mäktig naturupplevelse på egen hand eller tillsammans undra ordnade former. På vandringsleder möter du såväl nybörjare som erfarna ”fjällrävar”.

Områdets natur och kultur har mycket stor betydelse för destinationens attraktionskraft. I området finns flera naturreservat, en mängd kulturhistoriska sevärdheter, aktiv fäbodrift, ett väl utbyggt nät av kulturstigar med tillhörande sevärdhetsskyltning som ger möjlighet att uppleva kulturarvet på egen hand. Ett viktigt nav i verksamheten är Fjällmuséet med tillhörande turistinformation.

Hela destinationen är mycket snösäker och bedöms vara ett av de områden som motstår klimatförändringarna bäst på lång sikt genom sitt läge och höjdförhållanden. Den alpina skidåkningen, längdåkningen i spår och leder bedöms därför även framledes vara en mycket viktig aktivitet för området, även på lång sikt. Vinterprofilen kommer således även framledes att vara viktig, men det finns hela tiden en strävan att även stärka sommarsäsongen. Området har förvisso redan en stark sommarsäsong men turistnäringen strävar hela tiden efter att utveckla den ytterligare.

I de pågående fördjupningar av översiktsplaner för Funäsdalsområdet och för Tänndalen, är det viktigt att beakta ovanstående profil i planeringsarbetet. För Tänndalen är det även viktigt att dagens servicepunkter förstärks. Ett service- och backnära turistiskt boende bör eftersträvas samtidigt som närheten till angränsande naturområden bibehålls. Genom att placera tillkommande boende i lift- och spårnära lägen minimeras den interna biltrafiken i området.

Tillkommande bäddtyper

Typen av tillkommande bäddar styrs i hög grad av marknaden och efterfrågan på olika boendemöjligheter. En utbyggnad av renodlat uthyrningsbara kommersiella bäddar fordrar en hög beläggning för att ekonomiskt kunna genomföras. Det är kommersiella och semikommersiella bäddar som skapar långsiktig hög beläggning och därmed ger bäst sysselsättningseffekt i området. Semikommersiella bäddar är t ex fritidshus eller bostadsrättslägenheter som regelbundet hyrs ut, antingen av ägaren själv eller via avtal med uthyrningsorganisation.

Enligt de grundläggande riktlinjerna ovan skall bäddar med hög utnyttjandegrad placeras nära liftar och andra strategiska lägen, vilket innebär att sådana områden inte bör upplåtas för enskild gles fritidsbebyggelse. För ägare till mindre markområden är inriktningen att kombinera småskalig uthyrningsverksamhet med enskild fritidshusbebyggelse.

Permanentboende

En viktig uppgift för översiktsplanen är att ange nya attraktiva områden för permanentboende. Då turistnäringen väntas växa under många år kommer behovet av byggbar mark för permanentboende att öka.

Jordbruksmark

Tillgången till odlad mark är mycket begränsad i västra Härjedalen. Den odlade marken utgör samtidigt ett viktigt inslag i landskapsbilden och områdets kulturmiljöer och utgör samtidigt en förutsättning för att kunna bibehålla och i framtiden öka djurantalet i området. Ett ökat djurantal möjliggör högre produktion av lokalt producerade råvaror, vilket ligger väl i linje med de övergripande utvecklingsambitionerna för området. Därför inriktas planen mot att inte ta i anspråk odlad mark förutom i mycket begränsad omfattning, t ex enstaka kompletteringar i anslutning till befintlig bebyggelse eller för tillfartsväg där andra alternativ saknas.

Försiktighetsprinciper för kalfjället

Kalfjället och björkskogszonen närmast kalfjället utgör känsliga områden både avseende landskapsbilden och naturtyp. Tillkommande bebyggelse bör därför inte placeras så högt att den upplevs bli granne med kalfjället.

Markanvändning

Bärande idé

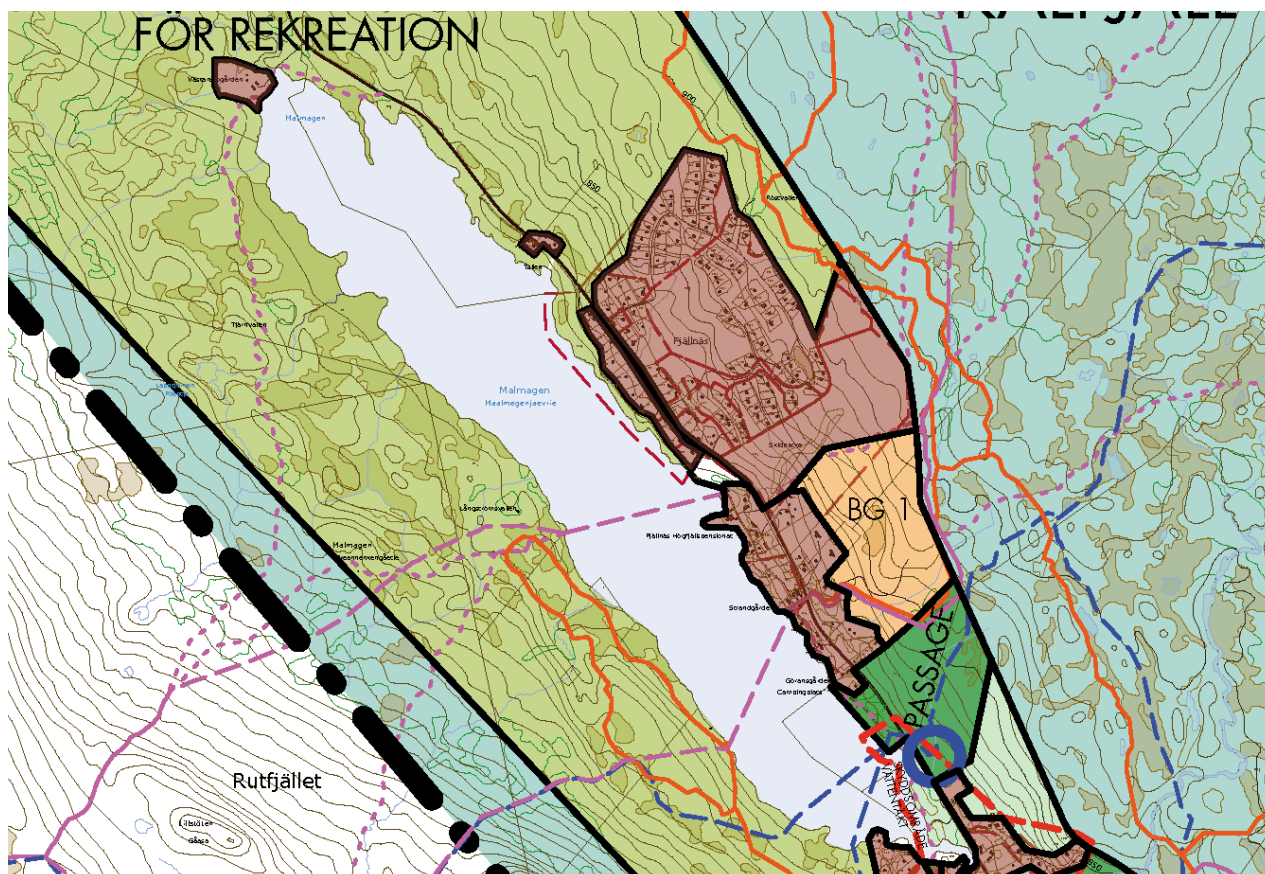
Planens bärande idé är att bygga ut varje delområde i linje med dess karaktär för att stärka hela områdets kvalitet som karaktärsstarkt besöksmål. I den bärande idén ligger också att värna de viktiga natur- och kulturvärdena samt tillgängligheten till fjällområdena genom passager mellan bebyggelseområdena.

Bebyggelseområden

Fjällnäs

Glesare bebyggelseområden

Som komplement till fritidshusbebyggelsen i Fjällnäs föreslås en utbyggnad i sluttningen ovanför Strandgården. Bebyggelsen bör ha samma relativt glesa karaktär som äldre områden i Fjällnäs och bör ligga undanskymt från den äldre jordbrukspräglade bebyggelsen längs väg 84. Passagen upp till fjällområdet värnas genom att nuvarande led flyttas något österut.

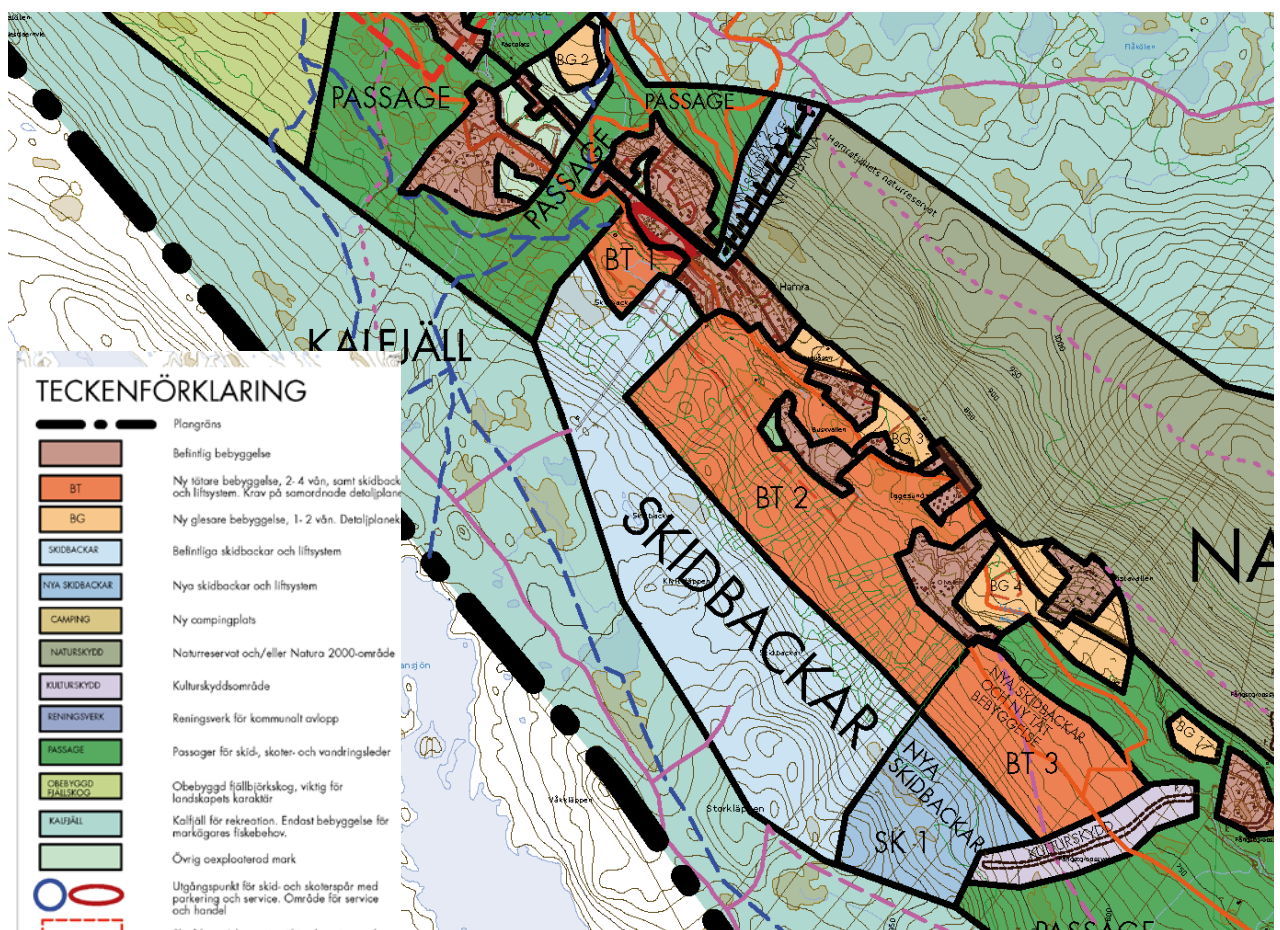
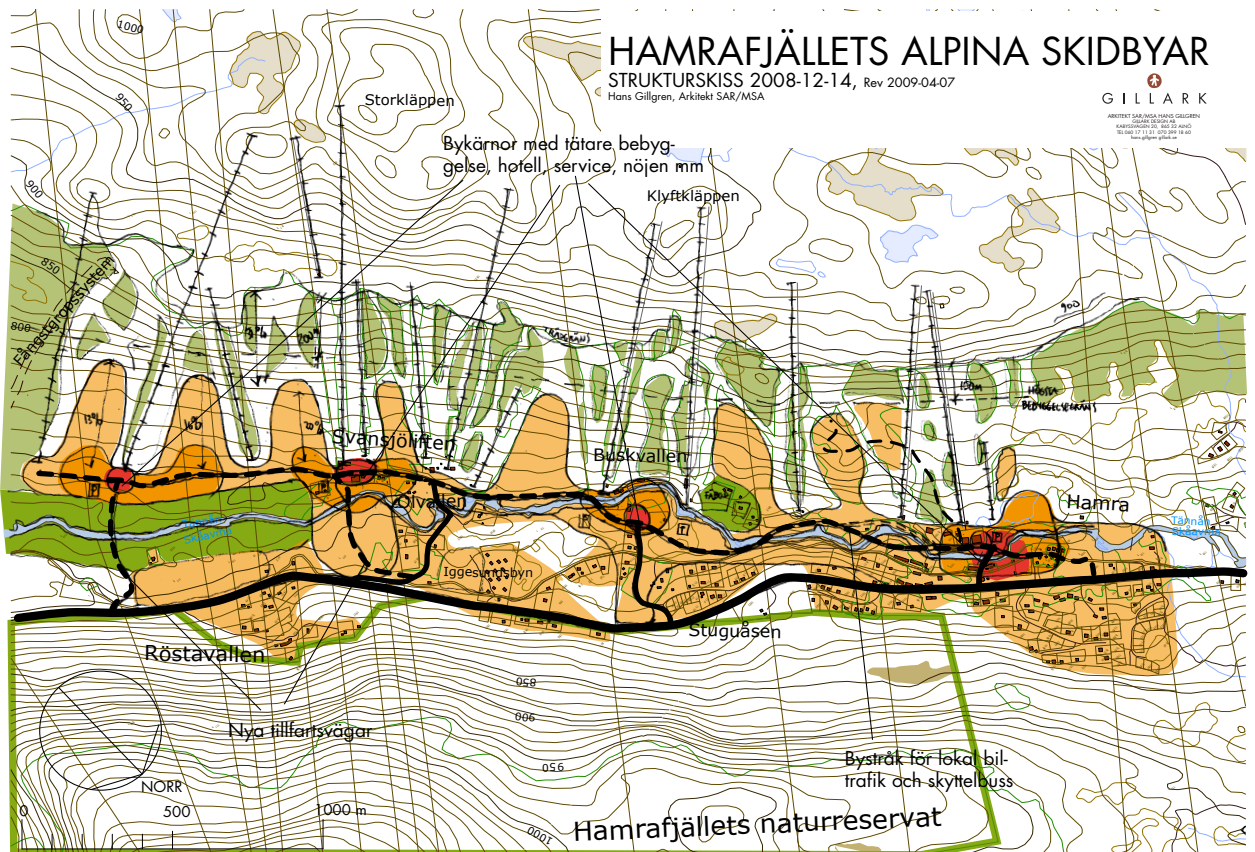
Hamra Alpina byar

Utbyggnad av alpina anläggningar i Hamra

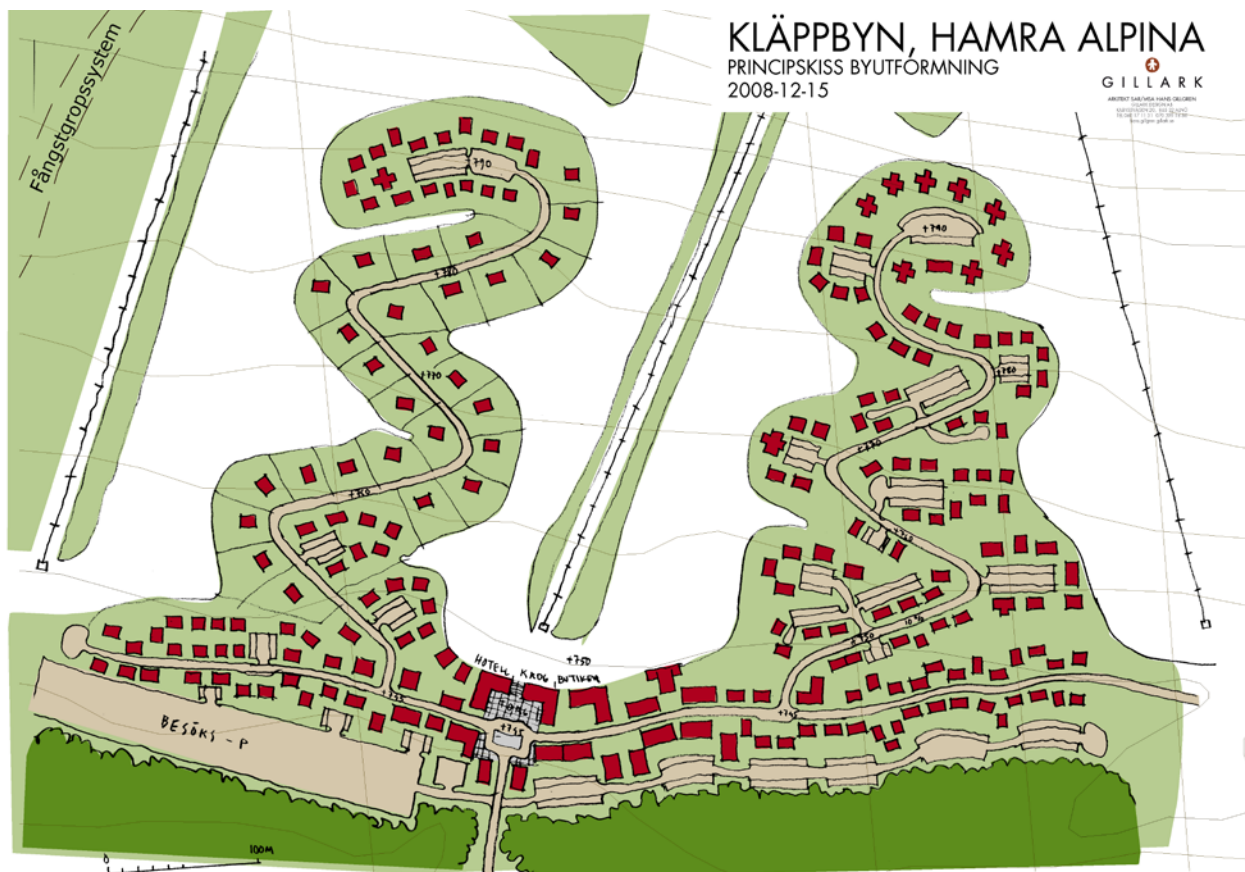
Utbyggnaden av alpina anläggningar, dvs lift- och backsystem med bebyggelse intill, koncentreras till Hamra alpina fjällbyar genom en förtätning av bebyggelsen mellan Hamra och Svansjöliften och en utbyggnad av helt nya liftsystem och tät bebyggelse öster om Svansjöliften. Ett område kring fångstgropssystemet värnas som skydd och bildar gräns österut.

Grundtanken är att hela detta område skall få en sammanhängande tät bebyggelse med kommersiella bäddar längs ett stråk med möjligheter till kollektivtrafik under högsäsong. På sidan om stråket kan kompletteringar ske med enskild bebyggelse.

En grov dispositionsskiss visar hur denna tanke kan genomföras med ski-in-ski-out bebyggelse en bit upp i sluttningen.

Ett utsnitt av plankartan visar det röda området för ny tät bebyggelse mellan nedfarterna och gula områden för kompletterande glesare bebyggelse

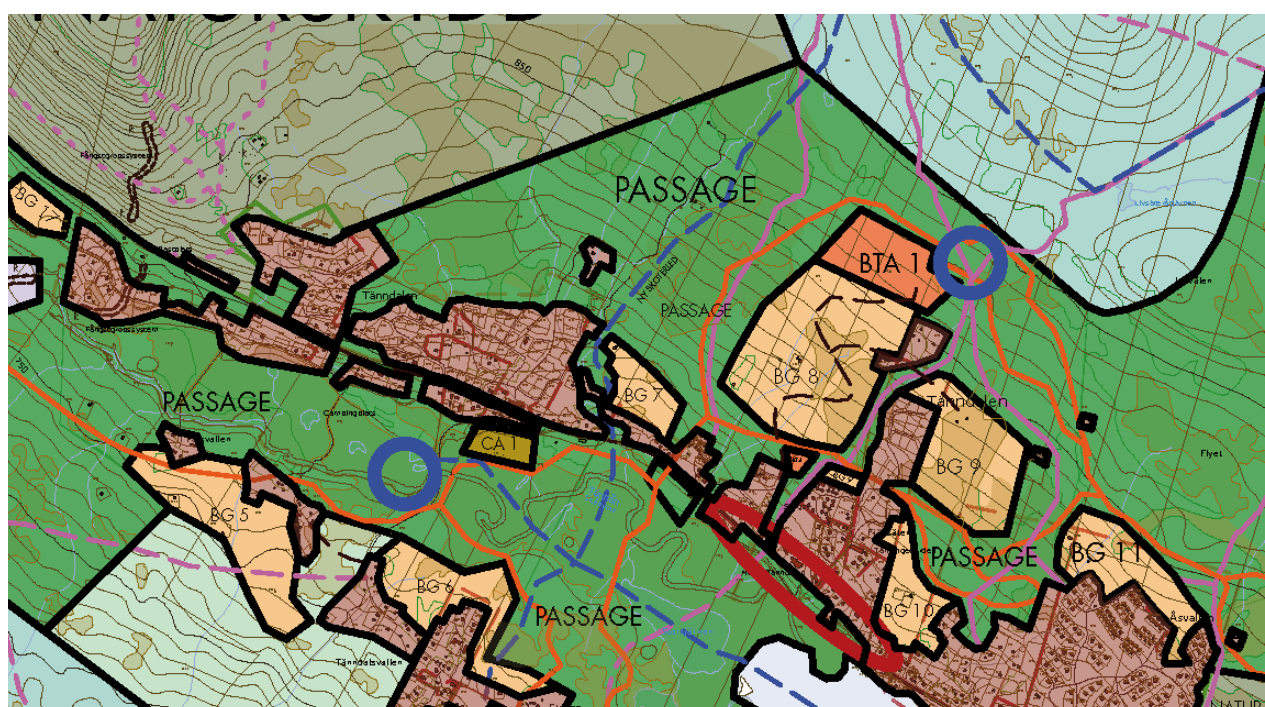
Principalskiss till utformning av ny bebyggelse och backsystem söder om Svansjöliften

Tännaldalen

Skidsportcentrum i Tännaldalen

I snösäker terräng i anslutning till Nordic Ski-systemet ovanför hotellen i Tännaldalen föreslås en utbyggnad av ett skidsportcentrum för längdskidåkning som är attraktivt för lagträning på försäsongen och tävlingsarrangemang under vintersäsongen. Anläggningen är tänkt att innehålla servicefaciliteter samt ett koncentrerat boende. Placeringen är på tillräckligt stort avstånd från kalvfjället för att inte påverka det obebyggda intrycket vandrare och turåkare på kalvfjället ska ha.

Anläggningen blir också en naturlig utgångspunkt för turåkning och vandring upp på fjället.

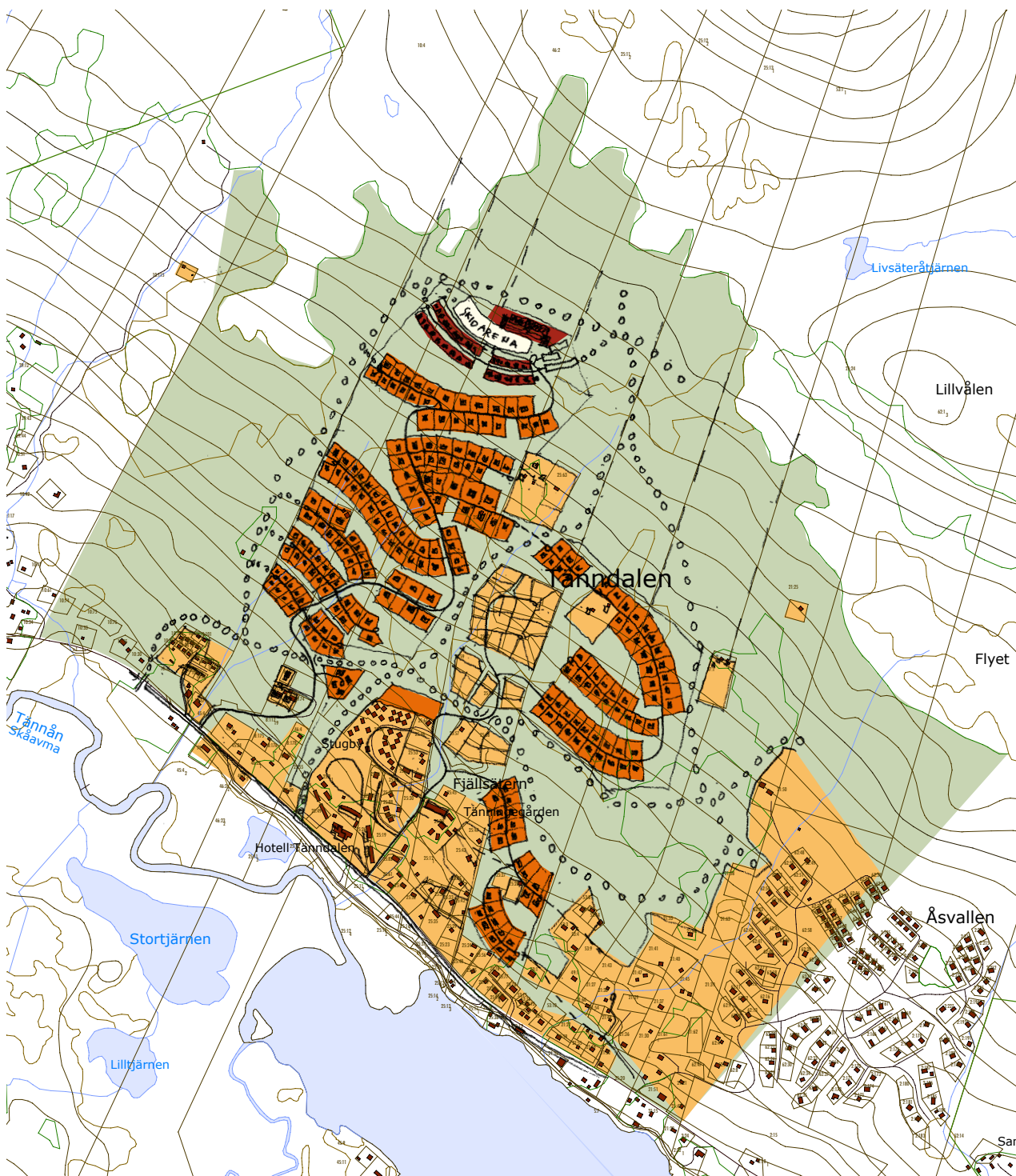

Utbyggnad av både kommersiella bäckar och enskilda i Tännaldalen

I linje med Tännaldalens blandade karaktär föreslås flera områden för glesare bebyggelse i enskild ägo samt ett område för tätare bebyggelse och kommersiella bäckar i anslutning till Hotellen i Tännaldalen.

De viktiga passagera för vandring och turäkning från bebyggelseområdena upp till Skarvfjällsmassivet koncentreras till två, där den norra sammanfaller med riksintresseområdet.

Nedanstående skiss kan ses som en vägledning inför ett kommande detaljplanearbete. Skissen är endast översiktlig och måste i detaljplanearbetet fördjupas med anpassning till topografi, markförhållanden och naturvärden.

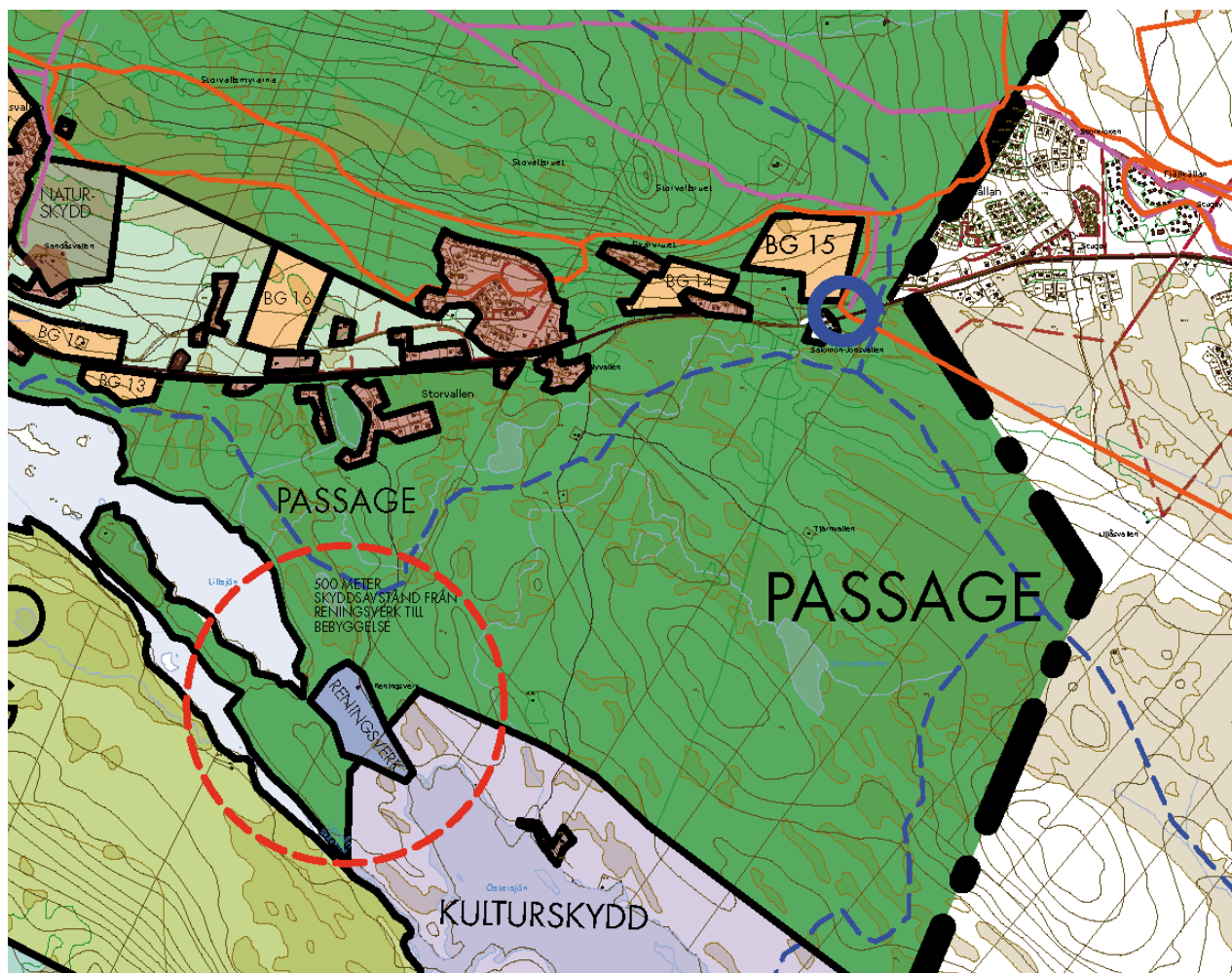

Skiss över föreslagen utbyggnad i Tännaldalenområdet. Skissen är endast översiktlig och måste i detaljplanearbetet fördjupas med anpassning till topografi, markförhållanden och naturvärden.

Högsta Hållan

Glesare bebyggelseområden i Högsta Hållans stugområde

I stugområdet mellan Tännaldalen och gränsen till Hållan föreslås flera nya områden för glesare stugbebyggelse, huvudsakligen som mindre kompletteringar till äldre områden nära väg 84.

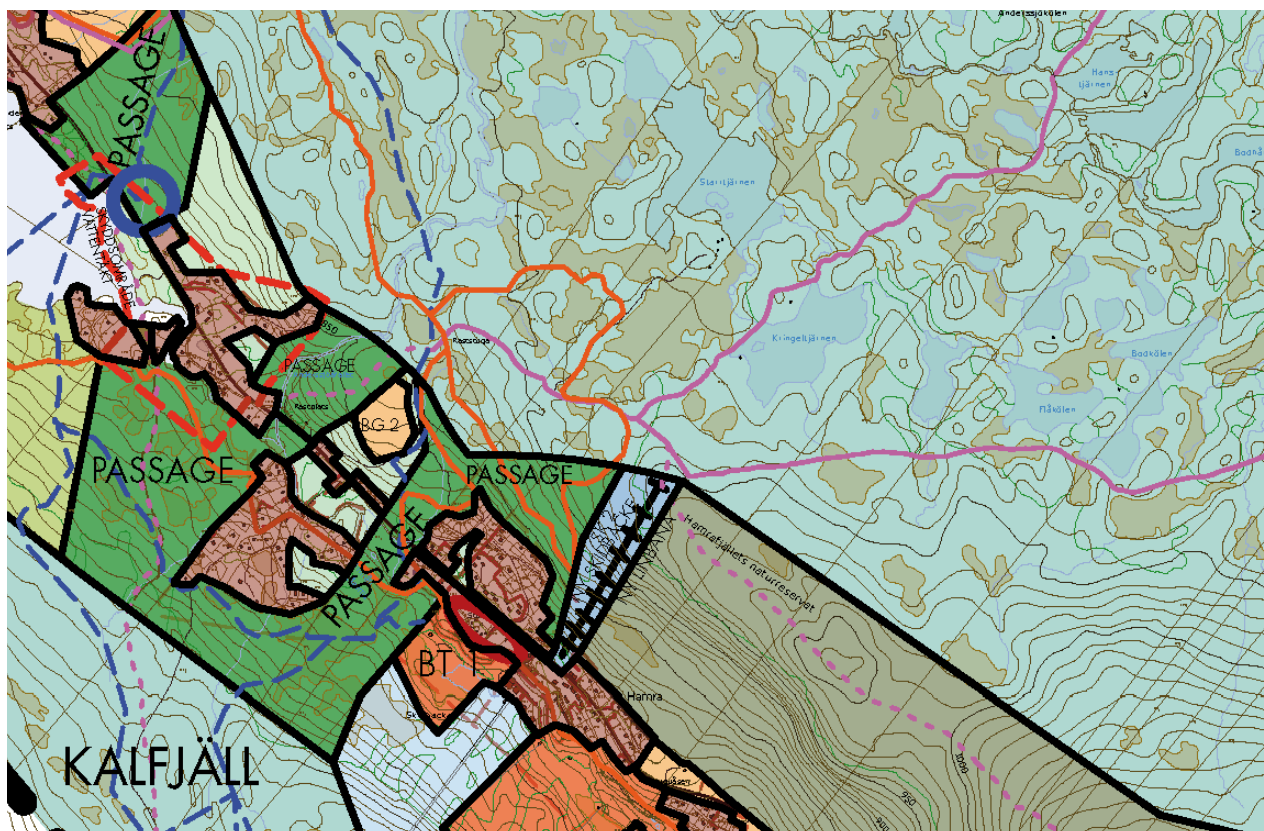

Service och handel

De områden som idag finns för service och handel är i Tännaldalen och i Hamra. I Hamra pågår en utbyggnad av ett mindre köpcentrum i anslutning till den tätare bebyggelsen. I Tännaldalen är en lokalisering av eventuell ytterligare service och handel lämplig i området mellan de befintliga serviceanläggningarna. De områden där service i första hand bör lokaliseras har markerats på plankartan med en röd oval.

Utgångspunkter för vandring, skidåkning och skotertrafik

För angörande dagturister är utgångspunkter till fjällområdet med parkeringsmöjligheter i anslutning till spår- och ledssystem en viktig kvalitet. Idag finns tre etablerade skoteravlastningsplatser, en i Högsta Hållan där också skoteruthyrning finns, en i Tännaldalen och en i Fjällnäs. På plankartan har dessa platser markerats med en blå ring. I Högsta Hållan sker parkering i fickor längs väg 84, på de övriga platserna har parkering anordnats vid sidan av vägen. Vid Högsta Hållan, som är den viktigast angöringspunkten, föreslås separata parkeringsplatser anordnas på bägge sidor av väg 84. Anläggande och skötsel sker genom avtal mellan kommunen och markägaren.

Linbana Hamrafjället

Förslag finns att anlägga en ny linbana från byn upp på Hamrafjället omedelbart väster om Naturreservatets/ Natura 200-områdets gräns. Denna möjlighet har redovisats i planen. En linbana har tidigare funnits i detta läge och en ny skulle öppna en behövlig möjlighet för turåkare och vandrare att bekvämt ta sig upp på fjället och dess ledssystem. Linbanan skulle sommartid öppna möjligheten för fler att ta del av naturreservatets kvalitéer och bli ett komplement till utförsåkning för boende i Hamra utan att man ska behöva åka bil. I anslutning till linbanan har en nedfart lagts in i det relativt begränsade område som finns mellan bebyggelsen och naturreservatet. I området finns enligt Länsstyrelsen flera växtplatser för vityxne och andra hotade och fridlysta arter, vilket skall uppmärksammas vid placering och arbeten med linbana och nedfart.

Permanentboende

Bostäder för permanentboende lokaliseras lämpligen i anslutning till arbetsplatser och service, dvs nära befintlig service och hotell i Tännaldalen och Hamra. I Tännaldalen har ett mindre område i anslutning till befintliga permanentbostäder reserverats för ytterligare permanentbostäder. I Hamra alpina byar bör i kommande detaljplanering områden för permanentbostäder övervägas i anslutning till servicepunkterna, främst i Hamra.

Avloppsreningsverk

Marken kring befintligt avloppsreningsverk vid Östersjön har reserverats för detta ändamål. Bostadsbebyggelse bör inte lokaliseras närmare verket än 500 meter på grund av risk för luktbesvär.

Riktlinjer för bebyggelsens utformning

För bebyggelsens utformning gäller Designprogram för Härjedalen och de särskilda riktlinjer som finns för respektive område.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS

Enligt den nyligen genomförda förändringen av reglerna kring strandskydd i Miljöbalken är det möjligt att i översiktsplanen peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, s.k LIS-områden. Inom dessa områden kan bebyggelse, anläggningar eller åtgärder som långsiktigt bidrar till landsbygdens utveckling ses som särskilda skäl att ge dispens från strandskyddet eller upphäva det i samband med detaljplanering. En förutsättning är att tillgången till strandområden för allmänheten och livsvillkoren för djur- och växtliv vid stränderna i övrigt i det aktuella området är tillgodosedd på lång sikt.

Inom översiktsplanens område har ett sådant LIS-område avgränsats, nämligen längs Tännån mellan Hamra och Svansjöliften, här benämnt Hamra alpina byar.

Hamra alpina byar

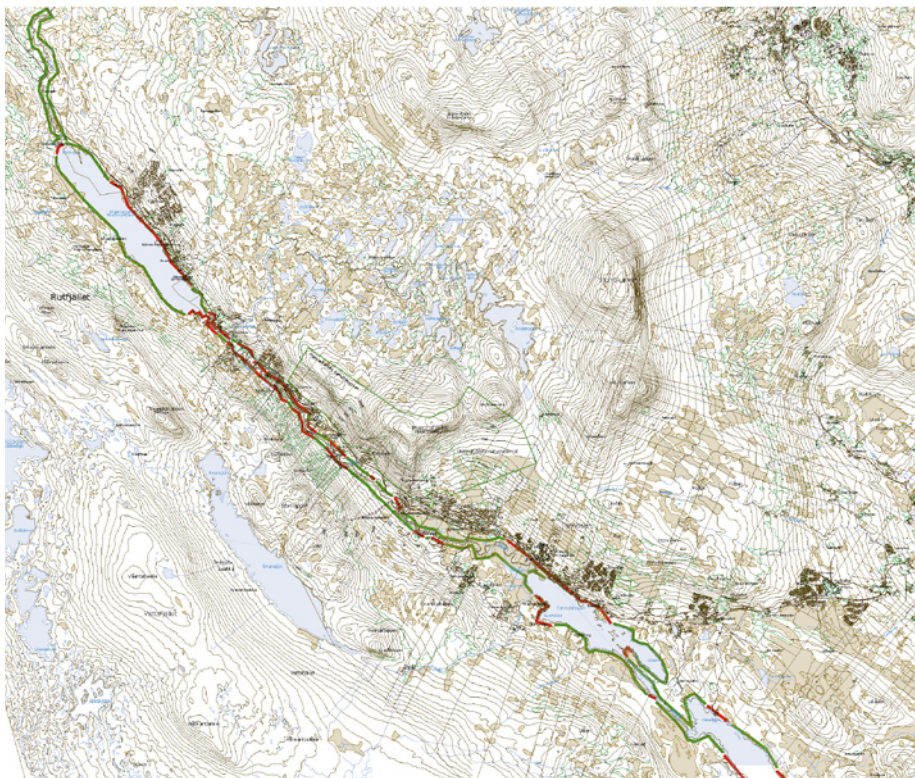
Strandområden i västra Härjedalen och Tännadalen

Tillgången för allmänheten och växt- och djurlivet till oexploaterade strandområden i västra Härjedalen och Tännadalen måste anses som mycket god. En översiktlig kartanalys av andelen obebyggda stränder av den totala strandsträckan längs sjöar och vattendrag bara nedanför kalfjällsgränsen i Tännadalen med omnejd visar uppskattningsvis en minst 90%-ig andel obebyggda stränder. Inom Tännadalen (planområdet) har andelen obebyggd strandsträcka i Tännåns vattensystem karterats till 76 % och den bebyggda är 24%. Biflödena Andersjöån och Svanån är inte medräknade men där är stränderna närmast 100%-igt obebyggda. Sjöarna uppe på fjället är inte heller medräknade, även där är den obebyggda strandandelen nära 100%. Inom Hamra alpina byar är idag 61 % av strandsträckan obebyggd under det att 39% är bebyggd eller ianspråktagen av skidanläggningar etc.

Någon kvalitetsmässig inventering av strändernas värden för friluftsliv och växt- och djurliv har ej genomförts, men bedömningen är att det bland de obebyggda stränderna finns en stor variation av kvalitéer för såväl friluftsliv som växt- och djurliv. Vid detaljplanering av bebyggelseområden ställs krav på naturvärdesinventeringar och hänsynstagande till detta

Fjällkartan visar i grova drag att en stor andel av stränderna i Tännadalen med omnejd är obebyggda.

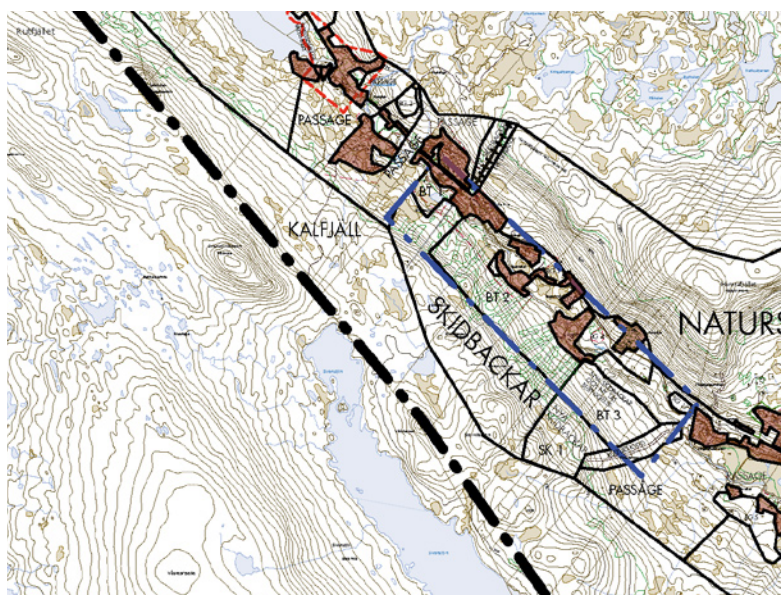

*Strandanalys
Tänndalen. Kartan
visar med rött
bebyggda eller
ianspråktaga
stränder, med grönt
obebyggda*

Turistisk utbyggnad

Planen innebär en utbyggnad av en tät bebyggelse kring liftanläggningarna och längs ett stråk intill Tännån där ambitionen är att knyta ihop de olika "byarna" kring liftarna med ett stråk som kan kollektivtrafikförsörjas. I och med att backsystemen och den befintliga bebyggelsen ligger alldeles intill Tännån, måste ett sådant bebyggelsestråk också ligga inom strandskyddat område inom 100 meter från Tännån. Den turistiska utbyggnaden är av stor betydelse för den långsiktiga utvecklingen av ekonomi och sysselsättning såväl Tänndalen som hela västra Härjedalen. Planen bibehåller dock ett orört strandparti på nära 1,5 km på bägge sidor Tännån nedströms Svansjöliften. Detta innebär att ett stort område även inom Hamra alpina byar fredas från bebyggelse eller anläggningar. Fullt utbyggt blir andelen obebyggd strand inom detta täta område ändå 34 %. Den helt sparade strandsträckan är inte särskilt myrlänt och bedöms ha goda kvaliteter för friluftsliv.

Mot denna bakgrund anser kommunen att området uppfyller förutsättningarna för ett LIS-område enligt 7 kap 18§ Miljöbalken.

*Område för landsbygdsutveckling
i strandnära läge, LIS-område,
med streck- prickad blå gräns*

Naturområden

Utflyktsområden, rekreationsområden, spår och leder

Den Fördjupade Översiktsplanen redovisar i enlighet med riksintressena Kalfjällsområdena som fria från bebyggelse och anläggningar, undantaget sådant som är service för vandrare och skidåkare och för rennäringens behov. Nedanför trädgränsen bevaras för fjällupplevelsen viktiga naturområden obebyggda. Det är dels Fjällskogsområdena söder och väster om Malmagen och söder om Tännadalssjön, dels de viktiga passageområdena från bebyggelseområdena och utgångspunkterna för dagturister upp på kalfjället. Öster om Svansjöliften längs Tännån har också ett passageområde lagts ut för att turåkare från Hamraområdet skall kunna ta sig upp på fjället åt både norr och söder.

Naturreservat/ Natura 2000-områden

De två Naturreservat/Natura 2000-områden som finns inom planområdet, Hamrafjället och Sandåsvalen, har markerats som NATURSKYDD i planen. Det innebär att ingen exploatering som kan påverka naturvärdena skall tillåtas. Särskilda bestämmelser finns i reservatsbestämmelserna samt i bevarandeplanerna för dessa områden. Se Länsstyrelsens hemsida.

Övrig oexploaterad mark

I Fjällnäs, Tännadalen och Skarvrutet finns några områden där inga exploateringsönskemål redovisats och där inga uttalade skyddsintressen, förutom strandskyddet, finns. Marken har dock betydelse som obebyggt närrekreationsområde för befintlig och föreslagen bebyggelse. Eventuella framtida exploateringsönskemål får prövas i en ny fördjupad översiktsplan.

Vindkraft

I den kommunomfattande översiktsplanen anges att ingen vindkraft bör tillåtas i planområdet då en sådan inte bedöms förenlig med turismens och områdets rekreationsvärden.

Vattenfrågor

Markavvattnings- och vattenuttag för konstsnötillverkning kan vara tillstånds- eller anmälningspliktigt enligt MB kap 1.

Snöskoterkörning

För hela västra Härjedalen finns kommunalt regleringsområde för snöskotertrafik samt ett väl utbyggt och avgiftsbelagt skoterledsnät. Detta är föremål för successiva förbättringar och kompletteringar vilket också kan omfatta stängning eller flyttning av leder p g a störningar.

Strandskydd

Av de föreslagna utbyggnadsområdena ligger några i Hamra alpina byar i anslutning till Tännån, där strandskyddet är 100 meter. Ett mindre antal bäckar kan också komma att beröras. Området utgör sådant område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap, 18 §, första stycket miljöbalken. I efterföljande detaljplanering bör grundprincipen vara att bibehålla närmiljön (15-20 meter på varje sida om bäcken) orörd. Denna zon bör heller inte ingå i enskild tomtmark. Frågan om hävande av strandskydd får prövas inom ramen för respektive detaljplan.

Kulturskyddsområden

Kulturskydd

De i underlagsmaterialet redovisade områdena med skyddsvärda kulturmiljövärden, Västansjögården, Hamravallen och Östersjön, har redovisats som kulturskyddsområden. Det innebär att ingen bebyggelse eller anläggningar som hotar kulturmiljövärdena skall tillåtas. Hamravallen ligger dock redan inom Hamrafjällets naturreservat och bedöms ej behöva ytterligare skydd. Fångstgropssystemet som hör till Hamravallens riksintresseområde är en lagskyddad fast fornlämning. Bedömningen att ett skyddsavstånd på 100 meter är lämpligt är gjord utifrån Kulturminneslagen.

Areella näringar

Jordbruksmark

Inom planområdet finns hävdad jordbruksmark endast i begränsad omfattning i betesmark vid några av fåbodarna.

Rennäringen

Planförslaget berör av staten redovisade riksintressen för rennäringen endast i den nordvästra delen där ingen förändrad markanvändning föreslås. Huvuddelen av planområdet utgör enskilt ägd mark, vilket innebär att någon av avtal oberoende rätt till vinterbete till förmån för renskötseln inte belastar de i processen ingående fastigheterna. Planförslaget kan innebära viss ökning av antalet besökare i området och därmed indirekt också mer människor ute på fjället. De som bor inom Tännalenområdet besöker dock i första hand fjällområdet norr om Tännalen där all fjällmark i den östra delen är enskilt ägd och där ingen betesrätt för ren föreligger utan avtal med markägarna.

Huvuddelen av nuvarande gäster i området utgörs av vinterturister, vilket även bedöms vara förhållandena i framtiden. Det innebär att merparten av besökarna finns i området då renarna befinner sig på vinterbete längre österut i skogen. Viss överlappning kan ske under sensvåren då renarna flyttar upp till fjälls igen, men det sammanfaller i princip med att vintersäsongen för turismen avslutas. En ökad tillströmning av turister vintertid bedöms därför inte leda till en påtaglig ökad störning för rennäringen.

Trafik

Kollektivtrafik

En utökad bäddvolym i området förbättrar förutsättningarna för ökad kollektivtrafik, dels inom området, dels för resor till och från destinationen. Då järnväg saknas handlar det i huvudsak om ökad busstrafik, både linjetrafik och charterbussar. Översiktsplanen i sig har dock ingen möjlighet att påverka omfattningen av kollektivtrafiken. En ytterligare utbyggnad i området skapar också möjligheter att bygga ut den interna shuttlebusstrafiken inom destinationen. Kommunen och turistnäringen i området föreslås påbörja en diskussion om vilka möjligheter det finns för en ökad intern busstrafik inom destinationen. Frågor som rör huvudmannaskap och ekonomi är dock avgörande för möjligheterna att realisera en utökad intern busstrafik i området.

Flyg

Destinationen är belägen med ca 2 timmars transfer från Svegs flygplats och ca 45-60 min transfer från Röros flygplats. Främst Röros är av intresse för västra Härjedalen.

Fordonstrafik

Även framledes kan man förvänta att en stor del av gästerna till området använder egen bil. För att minska på de interna trafikrörelserna inom området och därmed miljöbelastningen är huvuddelen av de föreslagna tillkommande utbyggnadsområdena belägna med bra ski-in/ski-outförutsättningar.

Planen innehåller inga nya huvudvägar, den föreslagna utbyggnaden bedöms kunna klaras med befintligt huvudvägssystem. För Hamra alpina byar skisseras ett delvis nytt trafiksystem mellan väg 84 och skidanläggningarna. Detta på grund av att en tätare bebyggelse föreslås och behov finns av såväl nya tillfarter och broar över Tännån som ett bystråk för skyttelbuss och gångtrafik längs Tännån. Läge och omfattning av detta trafiksystem får klarläggas i kommande detaljplanering eller i en särskild dispositionsplan som grund för detaljplaneringen.

Parkering, angöring och interna kommunikationer

Parkeringar

Varje fastighetsägare skall lösa sitt parkeringsbehov. Detta skall ske på den egna tomten eller om avtal föreligger, på annans mark. För varje tillkommande enhet (lägenhet) inom område med enskilda fritidshus skall 2 parkeringsplatser anordnas per lägenhet. I områden med tätare bebyggelse i form av bostadsrätter eller i form av uthyrningslägenheter skall 1 parkeringsplats

anordnas per normalstor lägenhet. För större lägenheter, som rymmer 6 bäddar skall 1,5 parkeringsplatser anordnas per lägenhet. För lägenheter som rymmer 8 bäddar och mer eller överstiger 70 kvm, skall 2 parkeringsplatser anordnas per lägenhet. Detta för att undvika parkering på tillfartsvägar där räddningstjänsten utryckningsfordon hindras.

Att tillräckligt många parkeringsplatser byggs ut i anslutning till enskilda fritidshus, stugbyar, andra boendeanläggningar samt olika typer av serviceanläggningar skall beaktas i samband med att detaljplaner upprättas samt vid bygglovgranskningen av enskilda ärenden.

För att minska användningen av kall motor (kallstart) bör parkeringsplatser tillhörande både permanent- och fritidsboende i området utrustas med motorvärmastolpar. Därmed minskas miljöbelastningen.

I anslutning till liftar och serviceanläggningar (affärer, restauranger, caféer, skoteruthyrningsanläggningar mm) skall erforderligt antal parkeringsplatser anordnas.

Tekniska system

Uppvärmning, energiförbrukning

I samband med upprättande av varje lite större detaljplan avser kommunen aktivt diskutera energisystem och uppvärmning med berörda exploatörer.

Inom ramen för kommunens övergripande miljöarbete och beaktande av miljömål som bl a omfattar energihushållning vid byggande, skall beaktas att även fritidshus och annat turistboende erhåller fullgod värmeisolering. Detta innebär att alla byggnader skall uppfylla de krav som ställs i BVF 8 och 14 §§ samt BBR 069:2. De undantag som nämns i BBR 9:11 avses ej gälla framtida fritidshus och turistbebyggelseområden då klimatförhållandena i området påkallar ett avsevärt uppvärmningsbehov i de byggnader som uppförs och förses med värmeinstallation som avses användas under vinterhalvåret. Med den inriktning som turismen har i området kommer alla byggnader att även vara frekvent använda vintertid. För att uppfylla kraven i BVF 8 måste byggnader som uppförs i planområdet projekteras med en god isolering samt uppvärmningssystem med hög verkningsgrad. Uppvärmningssystemen i de byggnader som uppförs skall vara projekterade för minsta möjliga miljöpåverkan samt att minska koldioxidutsläppen i största möjliga mån. ovanstående principer kommer att beaktas genom planbestämmelser i kommande detaljplaner.

Va-utbyggnad

Den befintliga avloppsreningsanläggningen vid Östersjön börjar bli fullt utnyttjad. Kommunen har därför påbörjat en översyn av en utökning av reningsanläggningen samt utbyggnad av kompletterande vatten- och avloppsnät. Även vattenverket behöver på sikt byggas ut.

En särskild översiktlig va-studie har gjorts och redovisas som bilaga till översiktsplanen.

Avfallshantering

Hushållssopor tas om hand vid särskilt iordningsställda platser med vägförening/samfällighetsförening som huvudman för uppsamlingsplatsen. Kommunen ansvarar för hämtningen.

Säkerhet

Markradon

Enligt den kommunomfattande översiktsplanen finns ingen risk för förhöjd radonavgång från marken. Mer detaljerad information samt riktlinjer för bygglovprövning återfinns i den kommunövergripande översiktsplanen.

Risk för översvämningar, ras och skred

Hittillsvarande erfarenheter från byggnationer i området indikerar inga risker för ras och skred i samband med anläggningsarbeten. Ingen tillkommande bebyggelse ligger inom extremt branta områden, men risker för ras och skred skall dock alltid beaktas i samband med upprättande av detaljplaner.

Rekommendationer för detaljplanering och byggande

Allmänt

Samordnad detaljplanering

De olika utbyggnadsområdena som är redovisade på plankartan har inga detaljstuderade gränser. Detta får göras i efterföljande detaljplanarbete. Samma gäller föreslagna lägen för tillkommande liftar och nedfarter. Där nya liftar har föreslagits skall detaljplaneringen omfatta både tillkommande bebyggelse, liftar och nedfarter. Delas detaljplaneringen upp måste den föregås av mer detaljerade dispositionsstudier så att samordningen blir genomarbetad. Därvid skall också beaktas att behovet av ytor och stråk som säkerställer kontakt med omgivning och möjlighet till nära naturupplevelser. Detta gäller främst det stora utbyggnadsområdet från Hamra till öster om Svansjöliften.

Naturvärdesinventering

Inom de större tillkommande utbyggnadsområdena skall en översiktlig naturvärdesinventering genomföras som underlag för detaljplaneringen. Dessa inventeringar skall genomföras på bekostnad av respektive exploatör. Vilka områden som skall inventeras avgörs av kommunen i samband med att frågan om upprättande av detaljplan prövas (planläggningstillstånd).

I alla detaljplaner skall redovisas hur respektive område försörjs med brandvatten.

Inom detaljplanlagda områden skall vägar och va utformas, dokumenteras, besiktigas mm enligt de av kommunen upprättade sk styrande dokumenten. Avsikten är att dessa riktlinjer skall säkerställa en långsiktigt godtagbar standard och kvalitet för vägar och va inom planlagda områden.

Kommunen är inte huvudman för allmänplatsmark inom detaljplaner för turismbebyggelse. I stället gäller sk enskilt huvudmannaskap genom samfällighetsföreningar. För tillkommande detaljplaner skall tillses att allmänplatsmarken upplåts och att den blir förvaltd av samfällighetsföreningen. I äldre planer utan förvaltning och främst grönområden men även vägar, skall frågan om upplåtelse och förvaltning av dessa tas upp och bevakas vid t ex förtätning av bebyggelse genom ny plan.

Exploatörerna ansvarar ekonomiskt för alla kostnader som är förenade med områdets planläggning och utbyggnad (detaljplan inklusive erforderliga utredningar och inventeringar, brandvatten, vatten och avlopp, områden för renhållning, vägar inklusive belysning, vändplaner mm). I efterföljande detaljplaner anges att det vid exploateringsarbeten skall tas hänsyn till att slam inte kommer ut i angränsande vattendrag.

Arkeologisk utredning

Inom de flesta utbyggnadsområdena krävs en arkeologisk utredning innan de exploateras. Detta skall anges i genomförande beskrivningen till respektive detaljplan. Därefter åvilar det exploatören att kontakta länsstyrelsen för slutgiltigt besked om behovet av utredning. Sådan skall vara genomförd innan några markarbeten påbörjas.

Riktlinjer för bebyggelsens utformning

För Härjedalens kommun har ett särskilt designprogram upprättats. Programmet syftar till att ge konkreta råd och riktlinjer om hur Härjedalens genuina byggnadsstil kan tas tillvara för att skapa attraktiva bebyggelsemiljöer och ge de olika besöksområdena en egen särart och profil, som gör att gästen trivs och känner att bebyggelsemiljöerna samverkar med landskapet i övrigt. Designprogrammets mål har varit att åstadkomma en miljö som hämtar sina karaktärsdrag från Härjedalens egen byggnadstradition och tar tillvara den genuina, karga, enkla och nästan

naturgivna byggnadsstil som fjäll- och skogsbonden skapat genom århundraden. Denna byggnadsstil harmonierar väl med landskapet och fjället och har därmed förutsättningar att skapa en egen sammanhållen profil för hela Härjedalen som både ortsbor och besökare uppskattar. Målet är långsiktigt, vilket innebär att tidsanknutna arkitekturtrender inte bör tillåtas få en alltför dominerande påverkan.

I den kommunomfattande översiktsplanen anges att designprogrammets råd och riktlinjer beträffande utformningen skall beaktas vid bygglovprövning och detaljplanering inom områden av betydelse för turistnäringen. Designprogrammet återfinns på kommunens hemsida.

Designprogrammets tillämpning, som innebär styrning mot trähusbyggande, bidrar också till att hejda klimatförändringen eftersom trähus fungerar som kolfällor.

Områden för bebyggelse

Befintliga bebyggelseområden

Befintliga bebyggelseområden har avgränsats i grova drag på plankartan. Merparten av de större bebyggelseområdena är detaljplanerade och detaljplanernas avgränsning visas med en brun streckad linje på plankartan. Detaljplanernas avgränsning framgår även av kartan på sid 11.

I flera äldre områden är det möjligt att förtäta bebyggelsen. Detta kräver detaljplan vars avgränsning bör prövas i varje enskilt fall.

Nya bebyggelseområden

Generellt gäller för alla nya bebyggelseområden att all bygglovprövning skall föregås av detaljplanering. Planerna bör reglera bebyggelseutformningen, dvs husplacering, husutformning, material och färgsättning i enlighet med designprogrammet och varje delområdes bebyggelsekaraktär.

BG, Ny glesare bebyggelse

Områden för i första hand enskilda friliggande fritidshus med varierande grad av gleshet. Delar av områdena kan bebyggas tätare där detta är lämpligt med hänsyn till omgivande bebyggelse. Detaljplaneringen skall samordnas mellan angränsande delområden genom en samlad detaljplan eller föregås av en samlad dispositionsplan inom ramen för ett gemensamt detaljplaneprogram.

BG 1 Fjällnäs

Området är obebyggt och ligger i direkt anslutning till befintligt bebyggelseområde med enskilda fritidshus och hotell och pensionat i Fjällnäs. Idag ligger flera leder upp mot fjället inom området men dessa bedöms utan olägenheter kunna inordnas i bebyggelsen eller flyttas österut vid en exploatering för att hamna i angränsande PASSAGE-område. Dessa frågor, liksom behovet av friområden inom området, får lösas i detaljplaneringen.

Storlek: 30 ha, bedömt antal hus (3000 m²/hus) 100st , antal bäddar (8 per hus) 800

BG 2 Andersjövägen

Området ligger på en sydsluttning en bit öster om Andersjöåfallet längs vägen upp mot Andersjön. Området måste avgränsas och bebyggelsen måste placeras och utformas så att vandrare på stigen från Andersjöåfallet inte upplever sig ha kommit in i ett bebyggelseområde.

Storlek: 4 ha, bedömt antal hus (2000 m²/hus) 20st , antal bäddar (8 per hus) 160

BG 3 Stuguåsen

Området ligger intill väg 84 och befintligt bebyggelseområde vid vägen ner mot Buskvallen och mot Hamra. Området kan naturligt delas upp i två detaljplaner

Storlek: 7 ha, bedömt antal hus (2000 m²/hus) 35 st , antal bäddar (8 per hus) 280

BG 4 Röstavallen

Området ligger på bågge sidor Röstavallen och norr och söder om väg 84 och berörs av en samlad exploatering av Hamra Alpina byar och måste samordnas med denna. Det kan ge anledning till en uppdelning i fler detaljplaner.

Storlek: 18 ha, bedömt antal hus (2000 m²/hus) 90st , antal bäddar (8 per hus) 720

BG 5 Pålsvallen

Obebyggt område i anslutning till några mindre grupper av fritidshus. Lämpligt för en viss förtätning och utvidgning söderut, gärna med fäbodvallens husgruppering som förebild. I samband med detaljplanering måste vägfrågan lösas, antingen med ny bro i något av de två befintliga väglägena, eller med anslutning till vägen mot Tännalsvallen.

Storlek: 20 ha, bedömt antal hus (4000 m²/hus) 40 st , antal bäddar (8 per hus) 320

BG 6 Tännalsvallen

Området är en förlängning ner mot Tännån av det befintliga bebyggelseområdet i Tännalsvallen. Strandskyddsområdet skall i princip inte beröras, men hänsynen till byggbar mark kan innebära att ett marginellt inkräktande på strandskyddet kan bli aktuellt.

Storlek: 12 ha, bedömt antal hus (3000 m²/hus) 40st , antal bäddar (8 per hus) 320

BG 7 Fjällvägen

Området ligger mellan Siljeströms stugby och Fjällvägen norr om befintlig bebyggelse längs Rörosvägen. Området är centralt beläget i Tännaldalen och gränsar till det breda passageområde som bevaras obebyggt på grund av att det ingår i riksintresseområdet Hamrafjället. Därigenom är detta det enda område söder om riksintresseområdet som är möjligt att bebygga. Läget nära service och flera hotellanläggningar gör att området är lämpligt för permanent bostadsbebyggelse för anställda i beöksnäringen.

Storlek: 2,5 ha, bedömt antal hus (2000 m²/hus) 12 st , antal bäddar (8 per hus) (96)

BG 8 Tännalsliden

Obebyggt, förutom ett par mindre hus, fjällbjörkskogbevuxet område norr om Fjällsätern och Hotell Tännaldalen längs planerad väg upp till skidsportanläggning (BTA 1). Området kan med en viss grad kommersiella bäddar bidra till underlaget för skidanläggningarna. Nedre delen av området kan också vara lämplig för permanentboende. Även om exploateringsönskemål idag bara finns för en del av området bör en mer samlad utbyggnad ske för att undvika flera smala bebyggelsestråk med parallella vägar. Tillfartsvägens korsning med Nordic Ski-spåret kan medföra behov av en planskild korsning som får prövas i detaljplanen. Inom området skall passager ut till kringliggande ledssystem säkras i detaljplaneringen.

Storlek: 28 ha, bedömt antal hus (2000 m²/hus) 140 st , antal bäddar (8 per hus) 1 100

BG 9 Norra Fjällsätern

Området omedelbart öster och norr om det nyligen utbyggda området norr om Tänningegården samt en utvidgning norrut av Fjällsäterns stugby. Områdena är lämpliga för en komplettering av detta område. En utbyggnad kan komma att kräva en anpassning till eller flyttning av Nordic Ski-spåren på exploatörens bekostnad. Hur detta lämpligast ska ske får studeras i en detaljplan.

Storlek: 9 ha, bedömt antal hus (2000 m²/hus) 45 st , antal bäddar (8 per hus) 360

BG 10 Östra Fjällsätern

Området öster om Tänningegården, innehåller ett par tomter. Med hänsynstagande till Nordic Ski-spåren i norr kan utrymmet mellan de befintliga bebyggelseområdena exploateras och stärka underlaget för den närbelägna servicen. Behovet av friområden närmast befintlig bebyggelse får vägas in i detaljplaneringen.

Storlek: 6 ha, bedömt antal hus (2000 m²/hus) 30 st , antal bäddar (8 per hus) 240

BG 11 Åsvallen

Möjlig mindre utbyggnad av bebyggelseområdet i Åsvallen västerut och norrut. En utbyggnad kan komma att kräva en anpassning till eller flyttning av Nordic Ski-spåren. Hur detta lämpligast ska ske får studeras i en detaljplan.

Storlek: 5 ha, bedömt antal hus (2000 m²/hus) 25 st , antal bäddar (8 per hus) 200

BG 12 och 13 Tännadalssjön

Två mindre kompletteringsområden på varsin sida väg 84 nedanför Sandåsvallen. Ingår i delområdet Högsta Hållans stugor där karaktären skall vara glesare stugbebyggelse. Lämpliga för några enskilda fritidshus.

Storlek: 5,5 ha, bedömt antal hus (3000 m²/hus) 18 st , antal bäddar (8 per hus) 140

BG 14 Skarvruet

I slutningen nedanför hotellet samt ovanför den befintliga bebyggelsen skulle en kompletterande bebyggelse vara lämplig.

Storlek: 5 ha, bedömt antal hus (2500 m²/hus) 20 st , antal bäddar (8 per hus) 160

BG 15 Storvallsruet

Ett område som är en naturlig fortsättning av randbebyggelsen längs väg 84. Utfarter och VA-anslutningar sker direkt till väg 84. En utbyggnad förutsätter att erforderlig mark för skidleder och angränsningsplatser inom fastigheten upplåtes.

Storlek: 12 ha, bedömt antal hus (3000 m²/hus) 40 st , antal bäddar (8 per hus) 320

BG 16 Länsmansvallen

Björkskogsbevuxet område intill Länsmansvallen väster om Skarvrusätern ovanför gamla Tännalsvägen. Trafikmatning kan ske antingen via gamla landsvägen från Skarvrusätern eller genom ny utfart till väg 84. Utfartsfrågan mm får lösas i detaljplan.

Storlek: 10 ha, bedömt antal hus (3000 m²/hus) 30 st , antal bäddar (8 per hus) 240.

BG 17 Västra Hammarsvall

Slutningen mellan gamla Tännalsvägen och väg 84 öster om Röstavallen nedanför Hamrafjället. Området är en fortsättning av randbebyggelsen längs gamla vägen. Väganslutning kan ske direkt till gamla Tännalsvägen och VA-ledningar finns invid vägen.

Storlek: 2 ha, bedömt antal hus (3000 m²/hus) 6 st , antal bäddar (8 per hus) 48

Sammanlagt innebär BG-områdena en utbyggnadsmöjlighet på c:a 650 hus och drygt 5 500 bäddar (8 bäddar i varje hus)

BT, Ny tätare bebyggelse

Områden för tätare bebyggelse med inriktning på kommersiella bäddar samt alpina anläggningar. Detaljplaneringen skall samordnas mellan olika delområden genom en samlad detaljplan eller föregås av en samlad dispositionsplan inom ramen för ett gemensamt detaljplaneprogram.

BT 1 Västra Hamra

Området söder om pågående centrumutbyggnad i Hamra. Innefattar planerad ny campingplats och bebyggelse med kommersiella bäddar en bit upp i backen.

Storlek: 10 ha, bedömt antal lgh 80 st , antal bäddar (8 per lgh) 640

BT 2 Hamra Alpina byar

Området är idag ianspråktaget för skidliftar och nedfarter där ny tätare bebyggelse planeras mellan nedfarterna och i obebyggda delar längs Tännån. Syftet är att bygga en sammanhängande tät bystruktur mellan Svansjöliften och Hamra och möjliggöra en miljövänlig interntrafik med t.ex en skyttelbuss på ett bystråk. Området utgör sådant område för landsbygdsutveckling i strandnära

lägen som avses i 7 kap, 18 §, första stycket miljöbalken, se sid 41.

Storlek: 100 ha(inkl skidbackar), bedömt antal lgh 325 st, antal bäddar (8 per lgh) 2 600, + hotell 200 = 2 800

BT 3 Kläppbyn

Området är idag obebyggt men avsett för en utvidgning av Hamra Alpina byar med nya liftar och nedfarter samt tätare bebyggelse med huvudsakligen kommersiella bäddar längs bystråket och mellan nedfarterna.

Storlek: 40 ha (inkl skidbackar), bedömt antal hus/lgh 262 st , antal bäddar (8 per hus/lgh) 2 100+ hotell 200= 2 300

BT 4 Stenslättshöjden

Området är en utvidgning österut av ett befintligt bebyggelseområde vid Stenslättsvägen med några permanentbostäder och fritidshus. Områdets läge nära hotell och service gör det lämpat för ytterligare permanentbostäder. Trafikmatning kan ske från ny väg upp till BTA 1.

Storlek: 1 ha, bedömt antal hus: 6, antal bäddar: (6 per hus) 36

Sammanlagt innebär BT-områdena en utbyggnadsmöjlighet på c:a 675 lägenheter samt flera hotell, sammantaget kring 5 700 bäddar.

BTA, Ny tätare bebyggelse och skidanläggning

Områden för tätare bebyggelse med inriktning på kommersiella bäddar samt längdskidanläggning.

BTA 1 Nordic Ski Village

Längdskidsportarena och tätare bebyggelse med kommersiella bäddar i anslutning till ett högt och snösäkert område vid Nordic Ski-spårssystemet ovanför Tänndalen. Området skall även utformas för att fungera som en utgångspunkt för bilburna dagsturister. Närheten till kalvfjället kräver en låg och omsorgsfullt utformad bebyggelse så att den inte syns från kalvfjället. Vid detaljplanering skall de leder som idag korsar eller ligger i anslutning till området flyttas eller inordnas i området

Storlek: 5 ha, bedömt antal hus/lgh 90 st , antal bäddar (6 per hus) 550

Område för skidanläggningar

Omfattar befintliga och planerade områden för alpina anläggningar inklusive tillhörande service och underhållsbyggnader. De delar av områdena som ligger närmast bebyggelse ingår eller planeras ingå i detaljplaner, se BT- områdena. Nedre delarna av tillkommande anläggningar skall samplaneras med angränsande utbyggnadsområden för bebyggelse. Erforderliga p-platser skall anordnas i anslutning till dalstationerna.

SKIDBACKAR

Områden med befintliga skidliftar och nedfarter. Bebyggelse endast för liftanläggningarnas behov.

NYA SKIDBACKAR

Områden för nya skidliftar och nedfarter. Bebyggelse endast för liftanläggningarnas behov. Med tanke på att liftanläggningar, skidbackar och bebyggelse har ett nära samband skall nya skidbackar föregås av detaljplan om inte detta bedöms som uppenbart onödigt. I samband med detaljplanering skall särskild naturvärdesinventering genomföras av exploatören och hänsyn tas till resultatet av denna.

SK 1 Storkläppen

Nytt område för alpin skidåkning sydöst om Svansjöliften. Vid planeringen av skidnedfarter skall hänsyn tas till angränsande KULTURSKYDD-område så att skidåkning som kan skada fångstgropssystemet inte uppmuntras. Särskilt samråd skall ske med Länsstyrelsen i denna fråga.

SK 2 Hamrafjället

Ny skidlift och nedfart omedelbart väster om gränsen till naturreservatet. Hänsyn skall tas till såväl naturreservatet som behovet av passage upp på fjället.

Områden för camping

Befintliga campingplatser har inte särredovisats utan ingår i befintliga bebyggelseområden.

CAMPING

Område för ny campingplats

CA 1 Tännadalsvällsvägen

Ny campingplats med servicebyggnader. Flyttning av Nordic Ski-spåren skall ske på exploatörens bekostnad. Detaljplan krävs.

Områden för handel och service mm

Några nya områden för handel och service har inte preciserats i planen. Ny service bör i möjligaste mån lokaliseras till de befintliga servicekoncentrationerna i Hamra och Tännadalen. Dessa har markerats med röda ovaler på plankartan.

Naturområden

NATURSKYDD

Områden som är skyddade som naturreservat och/eller Natura 2000-områden. Eventuell ny bebyggelse eller andra anläggningar prövas enligt gällande föreskrifter för respektive område.

KALFJÄLL

Ingen bebyggelse eller anläggningar, utom för friluftslivets behov, bör tillåtas. Jakt- och fiskestugor samt båthus för markägares behov är undantagna.

OBEBYGGD FJÄLLSKOG

Obebyggd fjällskog för rekreation. Inom området bör ingen bebyggelse tillåtas utom för friluftslivets- och skogsbrukets behov.

PASSAGE

Områden som är viktiga för friluftslivets behov av passager från bebyggelseområdena och ut på fjället. Ingen ny bebyggelse bör tillåtas.

Kulturhistoriska miljöer

Fasta fornlämningar med angränsande områden skyddas enligt kulturminneslagens bestämmelser. Vid markingrepp eller uppförande av byggnader mm som berör fast fornlämning krävs länsstyrelsens tillstånd. Lagen anger ej det skyddade områdets storlek utan säger att till fast fornlämning hör ett så stort område som behövs för att bevara fornlämningarna och ge dem ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Områdets storlek kan alltså variera och bedömas av länsstyrelsen från fall till fall. Vid planering av bebyggelse eller markingrepp är den enskilde enligt kulturminneslagen skyldig att ta reda på om fasta fornlämningar kan beröras.

KULTURSKYDD

Områden av kulturhistoriskt intresse som skall skyddas mot exploatering som hotar skyddsvärdet. Ny bostadsbebyggelse bör ej medges.

Tekniska anläggningar

RENINGSVERK

Omfattar område för kommunens avloppsreningsanläggning. Bebyggelse och markanläggningar endast för verkets behov. Kräver ej detaljplanering. En utbyggnad närmare stranden bör föregås av en undersökning att utbyggnaden inte hotar riksintresset för kulturmiljön runt Östersjön.

SKYDDSOMRÅDE FÖR VATTENTÄKT

För skyddsområdet gäller särskilda regler för användning av mark och vatten, hantering av ämnen och annat som kan skada vattentäkten.

SKYDDSOMRÅDE FÖR AVLOPPSRENINGSVVERK

Inom 500 meter från avloppsreningsverket är det med hänsyn till risken för luktproblem inte lämpligt att lokalisera bebyggelse eller andra anläggningar där människor vistas stadigvarande.

Sammanställning av nya bebyggelseområden

Beteckning	Storlek ha	Antal hus	Antal bäddar
BG 1 Fjällnäs	30	100	800
BG 2 Andersjövägen	4	20	160
BG 3 Stuguåsen	7	35	280
BG 4 Röstavallen	18	90	720
BG 5 Pålsvallen	20	40	320
BG 6 Tännalsvallen	12	40	320
BG 7 Fjällvägen	2,5	12	96
BG 8 Tännalsliden	28	140	1 100
BG 9 Norra Fjällsätern	9	45	360
BG 10 Östra Fjällsätern	6	30	240
BG 11 Åsvallen	5	25	200
BG 12 och 13 Tännalsjön	5,5	18	140
BG 14 Skarvruet	5	20	160
BG 15 Storvallsruet	12	40	320
BG 16 Länsmansvallen	10	30	240
BG 17 Västra Hammarsvall	2	6	48
Summa BG-områdena		690	c:a 5 500

		Antal lgh	
BT 1 Västra Hamra	10	80	640
BT 2 Hamra Alpina byar	100	325	2 600
			+ hotell 200
			= 2 800
BT 3 Kläppbyn	40	262	2 100
			+ hotell 200
			= 2 300
BT 4 Stenslättshöjden	1	6	36
Summa BT-områdena		670	5 700
BTA 1 Nordic Ski Village	5	90	550
Totalt inom planområdet		1 460	c:a 12 000

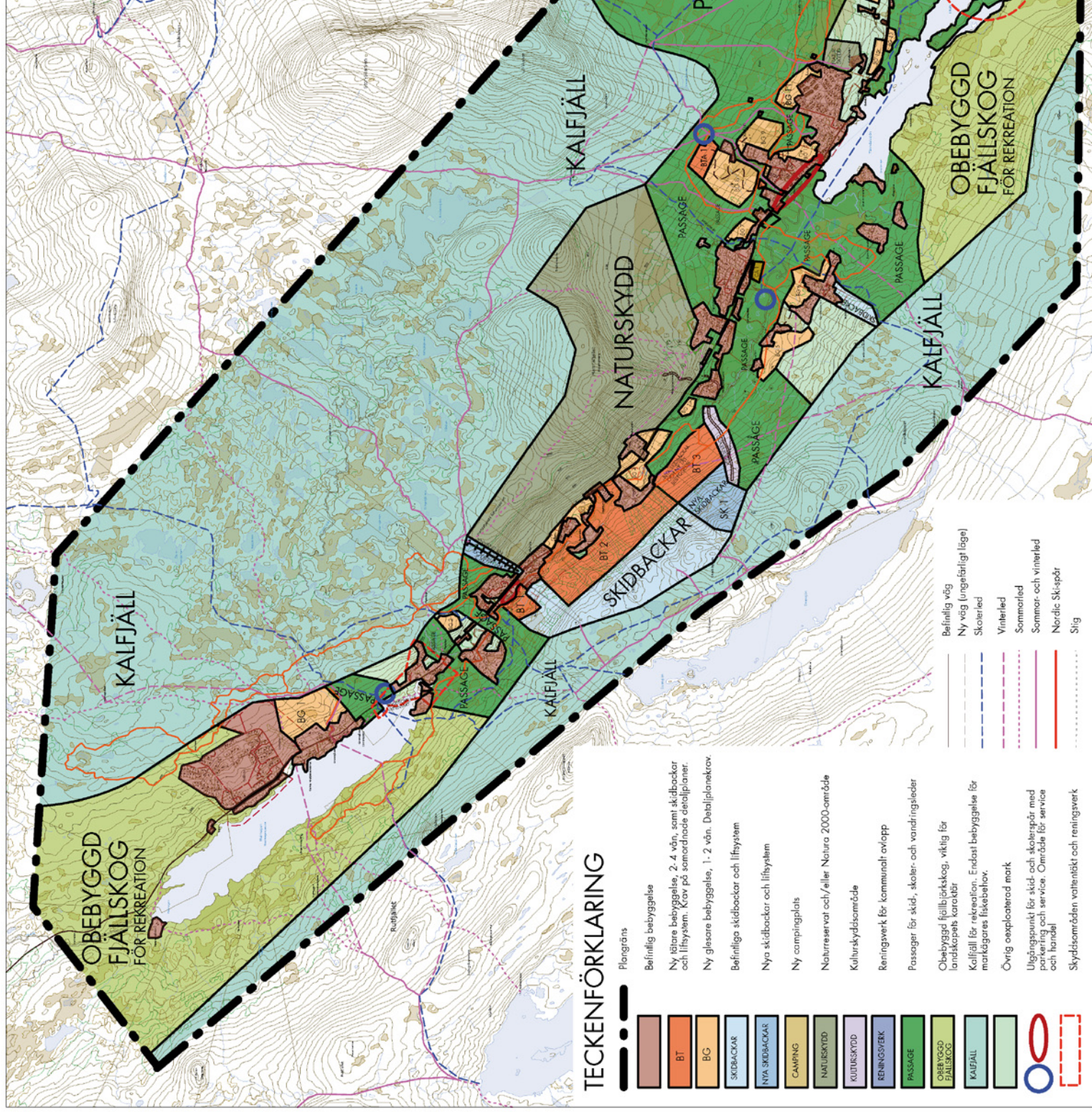
FÖRDLUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR TÄNNDALEN Härjedalens kommun, Jämtlands län PLANKARTA

Användning av mark- och vatten samt rekommendationer för detalplanering och bebyggelse. Se även Planbeskrivningen

ANTAGANDEHANDLING

2010-05-28

Planförfattare: Arkitekt SAR/MSA Hans Gillgren, Sundsvall

TECKENFÖRKLARING

- Plangräns**
- Befinnlig bebyggelse**
- Ny tätare bebyggelse, 2-4 vån, samt skidbackar och liftsystem. Krav på samordnade detalplaner.
- Ny glestare bebyggelse, 1-2 vån. Detalplanekrav.
- Befinnliga skidbackar och liftsystem
- Nya skidbackar och liftsystem
- Ny campingplats
- Naturreservat och/eller Natura 2000-område
- Kulturskyddsområde
- Reningsverk för kommunalt avlopp
- Passager för skid-, skoter- och vandringsleder
- Obebyggd fjällskog, viktig för landskapskvalitet
- Kalfjäll för rekreation. Endast bebyggelse för markägares behov.
- Övrig oanväntad mark
- Utgångspunkt för skid- och skoterspår med parkering och service. Område för service och handel
- Skyddsområden vattentäkt och reningsverk

- Befinnlig väg
- Ny väg (ungslärlig lög)
- Skoterled
- Vinterled
- Sommerled
- Sommer- och vinterled
- Nordic Skisport
- Slig

Övriga områden

ÖVRIG OEXPLOATERAD MARK

Oexploaterad mark utan uttalade skyddsvärden men värdefull som friområde mellan bebyggelsegrupperna. Ingen ny bebyggelse bör ges bygglov eller detaljplanläggas.

Översiktsplanens konsekvenser

Den kommunala översiktsplaneringen är ett viktigt redskap i arbetet med att tillskapa en långsiktig utveckling. För att avgöra om den översiktliga planeringen medverkar till att detta uppnås skall enligt miljöbalken en miljöbedömning alltid göras. Inom ramen för miljöbedömningar som rör översiktsplaner skall kommunen upprätta en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) där den betydande miljöpåverkan som planen kan antas medföra identifieras, beskrivs och bedöms. Enligt plan- och bygglagen skall översiktsplanens konsekvenser när det gäller inverkan på miljön, betydelsen för hälsa och säkerhet, hushållning med naturresurser samt sociala- och samhällsekonomiska aspekter tydligt framgå. Konsekvenser som inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken beskrivs under övriga konsekvenser.

Förenlighet med kap 3,4 och 5 miljöbalken

Riksintresse för kulturmiljön

Delar av planområdet omfattas av riksintresse för kulturmiljön, det gäller Hamravallen och Östersjön.

Hamravallen

Vad avser Hamravallen så ligger kärnområdet, fäbodvallen, inom Hamrafjällets naturreservat och planen innebär ingen förändrad markanvändning i denna del. I det redovisade riksintresseområdet ingår också ett fångstgropssystem som sträcker sig till södra sidan Tännån. Norr om Tännån ingår fångstgroparna i ett befintligt bebyggelseområde där inga förändringar föreslås. Söder om ån har ett KULTURSKYDD-område lagts ut 100 meter på ömse sidor om fångstgropssystemet för att skydda riksintresset. Norr om KULTURSKYDD-området innebär planen en utbyggnad av alpina byar, men dessa bedöms ej inverka menligt på riksintresset.

Östersjön

Strandområdet runt Östersjön är av riksintresse för fynd av strandnära fångstboplatser. Planen har ett KULTURSKYDD-område över riksintresseområdet och det innebär ingen förändring av markanvändningen eller hot mot riksintresset.

Riksintresse för naturvården

Planområdet ligger delvis inom riksintresse för naturvården, Härjedalsfjällen och Hamrafjället. Ett par av de föreslagna bebyggelseområdena, BG 1 och BG 2 tangerar Hamrafjällets riksintresseområde men planen bedöms inte påverka kärnvärdena i detta riksintresse.

Riksintresse för friluftslivet

Fjällområdet är av riksintresse för friluftslivet enligt kap 3 MB. Hela planen och de föreslagna utbyggnadsområdena är belägna inom riksintresseområdet, men syftar till att öka tillgängligheten för just friluftslivet. Planen bedöms därför inte vara ett hot mot detta riksintresse.

Rörliga friluftslivets intressen

Västra Härjedalen utgör en del av den svenska fjällkedjan som omfattas av särskilda hushållningsbestämmelser enligt kap 4, 2§ MB, där turismen och friluftslivet, främst det rörliga friluftslivets intressen särskilt skall beaktas vid bedömningen av tillåtlighet av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. En utbyggnad av turismen i området enligt planen bedöms överensstämma med dessa hushållningsbestämmelser.

Riksintresse rennärningen

Planen berör av staten redovisade riksintressen för rennärningen. Inga föreslagna utbyggnader av bebyggelse eller anläggningar berör dock åretruntmarker eller viktiga betesområden.

Planförslaget kan innebära viss ökning av antalet besökare i området och därmed indirekt också mer människor ute på fjället. De som bor inom Tännaldalenområdet besöker dock i första hand fjällområdet norr om Tännaldalen där merparten av fjällmarken är i enskild ägo och där ingen betesrätt för ren föreligger utan avtal med markägarna.

Huvuddelen av nuvarande gäster i området utgörs av vinterturister, vilket även bedöms vara förhållandena i framtiden. Det innebär att merparten av besökarna finns i området då renarna befinner sig på vinterbete längre österut i skogen. Viss överlappning kan ske under senhösten då renarna flyttar upp till fjälls igen, men det sammanfaller i princip med att vintersäsongen för turismen avslutas. En ökad tillströmning av turister vintertid bedöms därför inte leda till en påtaglig ökad störning för rennärningen.

Riksintresse väg 84

De föreslagna utbyggnadsområdena ligger i huvudsak en bra bit ifrån väg 84 och innebär inte att några krav på bullerbegränsande åtgärder för ny bebyggelse. Endast några få mindre områden behöver ta utfart direkt mot väg 84. Planens bebyggelseutveckling innebär därmed inga begränsningar på möjligheten att bibehålla och utveckla vägens funktion och är inget hot mot riksintresset.

Sammanfattningsvis inga skador på riksintressena

Den föreslagna markanvändningen bedöms sammantaget inte påtagligt skada några riksintressen. Riksintressena bör därför anses tillgodosedda.

Miljökvalitetsnorm utomhusluft

Översiktsplanen kommer att medföra ökad trafik i området, men bedöms sammantaget inte bli av den omfattningen att miljökvalitetsnormen för utomhusluft enligt kap 5 MB kommer att överstigas. Härjedalens kommun har dock fler snöskotrar per invånare jämfört med länsgenomsnittet. En utökning av baddantalet i området medför sannolikt också en ökad skotertrafik. Detta innebär en icke önskvärd ökad miljöbelastning. Skotertrafiken är dock redan styrd och kanaliserad till skoterleder inom området. I framtiden förväntas en ökad användning av alkylatbensin och fyrtaktsmotorer, vilket kommer att minska på snöskotrararnas miljöbelastning.

Miljöbedömning

I förordningen för miljökonsekvensbeskrivningar, som gäller från 1 juli 2005, anges att en miljöbedömning skall göras om planen anger förutsättningar för kommande tillstånd för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i bilaga 1 eller 3 till förordningen och är en översiktsplan. Detta innebär att alla översiktsplaner antas medföra betydande miljöpåverkan och att planerna därför skall miljöbedömas. Begreppet miljöbedömning är processen och miljökonsekvensbeskrivningen är dokumentet som ingår i miljöbedömningen.

Allmänt

All samhällsutveckling innebär olika förändringar och påverkan på miljön. Det innebär att även en utveckling av turismen påverkar och konsumerar natur och miljö. I Härjedalen är utvecklingen starkt kopplad till några få turistorter. I övrigt sker en mycket liten förändring av markanvändningen inom kommunens yta. Detta innebär att utifrån kommunens hela yta (12 000 km²) är det endast några få promille som blir föremål för ökad påverkan på miljön genom omfattande byggande med tillhörande verksamheter. Naturen, kulturen och miljön är viktiga förutsättningar för turismen i kommunen. Därför är det angeläget att värna om miljön i

turistområdena eftersom naturen är en del av den upplevelse som besökaren värdesätter vid sin vistelse i kommunen.

Detta synsätt innebär att byggnationernas och anläggningarnas lokalisering alltid ska göras med hänsyn till natur- och kulturvärden, djurliv, landskapsbild mm. Det är också viktigt att ha väl fungerande avloppsnät och avloppsrening som klarar de stora säsongsvariationerna för att minimera påverkan på mark och vattendrag. Störst miljöpåverkan bedöms komma från utsläppen av koldioxid och luftföroreningar kopplade till resor till och från kommunens olika turistdestinationer.

Avgränsning

Första steget i miljöbedömningen är att avgränsa innehållet i den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som skall upprättas. Här gäller det att fokusera på de faktorer som kan leda till **betydande miljöpåverkan**. Miljökonsekvensbeskrivningen skall redovisa både positiv och negativ betydande miljöpåverkan.

En MKB skall innehålla alternativ till planförslaget, dels ett nollalternativ och dels något eller några andra rimliga alternativ som formuleras utifrån planens syfte och geografiska räckvidd. Rimliga alternativ i denna plan föreslås, förutom nollalternativet, vara att bygga mer utspritt än planförslaget.

MKB:n behandlar själva planområdet, men mängden transportarbete med dess luftföroreningar kan vara svåra att bedöma i förhållande till planförslaget, då påverkan kan ske inom betydligt större områden än själva planområdet.

En MKB skall enbart behandla den **betydande miljöpåverkan** som planen kan bedömas medföra.

MKB:n har avgränsats till att omfatta påverkan på följande:

- Natur
- Kulturmiljö
- Rekreation och friluftsliv
- Mark och vatten
- Landskapsbild
- Hälsa och säkerhet
- Naturresurser
- Storslagen fjällmiljö
- Luft och klimat
- Rennäring

Enligt plan- och bygglagen skall även planförslagets konsekvenser av social- och samhällsekonomisk karaktär beskrivas. Därför redovisas också de olika alternativens sociala- och samhällsekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvensbeskrivning

MKB:n skall innehålla en sammanfattning av planens syfte, innehåll och förhållande till andra planer samt information om rådande miljöförhållanden. Detta beskrivs i tidigare kapitel i den fördjupade översiktsplanen.

Nollalternativ

Nollalternativet skall spegla en trolig utveckling om planförslaget inte genomförs. Nollalternativet i detta fall innebär att gällande planer kan byggas ut och andra tillstånd som meddelats via t ex miljöbalken kan utnyttjas. Några nya områden för boende, serviceanläggningar eller skidbackar och liftar kan dock ej genomföras.

Alternativ ”bygg utspritt”

Ett alternativ till den föreslagna markanvändningen är att sprida ut tillkommande bebyggelse över större delar av planområdet jämfört med planförslaget. Då erhålls en glesare struktur som samtidigt konsumerar mera mark.

Bedömning av miljöpåverkan

Förutom en bedömning av planförslaget redovisas också en bedömning av nollalternativet samt alternativet ”bygg utspritt”.

För att grovt identifiera graden av miljöpåverkan anges efter varje avsnitt en bedömning med följande indelning:

- Betydande positiv miljöpåverkan
- Positiv miljöpåverkan
- Ingen betydande miljöpåverkan
- Lite negativ miljöpåverkan
- Betydande negativ miljöpåverkan

Natur

Påverkas värdefulla naturområden som utpekats som riksintressanta, ingående i Skogsvårdsstyrelsens redovisning av nyckelbiotoper mm ”Skogens pärlor” eller angivits i tidigare översiktsplan ?

Planförslaget	De föreslagna utbyggnadsområdena för bebyggelse och anläggningar ligger väl avskilda från områden med särskilt angivna naturvärden (Hamrafjället, Sandåsvallen m fl). Fjällskogsmark tas i anspråk för bebyggelse och nya skidanläggningar. Bedömning: Viss negativ miljöpåverkan
Nollalternativ	Inga utpekade naturvärden tas i anspråk. Ingen fjällskogsmark utöver nu gällande översiktsplan tas i anspråk för ny bebyggelse. Bedömning: Positiv miljöpåverkan
”Bygg utspritt”	Innebär att mer naturmark tas i anspråk för bebyggelse. En mer utspridd bebyggelse innebär också att mera mellanliggande naturmark tas i anspråk. Sammantaget avsevärt ökad markkonsumtion med motsvarande bäddantal som i planförslaget. Bedömning: Betydande negativ miljöpåverkan.

Förbättras eller försämras villkoren för flora och fauna?

Planförslaget	Inga utpekade nyckelbiotoper mm enligt "Skogens pärlor" eller myrar enligt våtmarksinventeringen påverkas av planförslaget. Viss skogsmark tas i anspråk som kan påverka revir och utrymme för vilda djur och fåglar. Sett i ett större kommunalt eller regionalt perspektiv utgör dock de områden som tas i anspråk för bebyggelse och utförsåkning en mycket liten del av skogsmarken. Översiktliga naturinventeringar skall föregå detaljplaneringen, vilket kan innebära ytterligare krav på hänsynstagande. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan av hittills kända värden, men generellt viss negativ miljöpåverkan genom att hittills orörd mark tas i anspråk.
Nollalternativ	Inga nya områden tas i anspråk för bebyggelse och utförsåkningsanläggningar, vilket innebär att befintliga revirområden och andra lokala villkor för flora och fauna inte blir påverkade. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan
"Bygg utspritt"	Innebär att mer naturmark tas i anspråk, men det behöver i och för sig inte innebära att utpekade värdefulla områden blir påverkade. Innebär generellt minskade livsmiljöer för flora och fauna i området. Bedömning: Viss negativ miljöpåverkan

Kulturmiljö

Påverkas värdefulla kulturmiljöer?

Planförslaget	Planen berör ett större område av riksintresse för kulturmiljön, men de värdefulla områdena utgörs inom planområdet i praktiken av Hamravallen och fångstgropssystemen. Inga av dessa kärnområden avses bli föremål för någon exploatering. Planförslaget bedöms inte påverka några riksintressen eller lokala kulturmiljöer. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
Nollalternativ	Inga riksintressen eller lokala kulturmiljöer blir påverkade i nollalternativet. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan
"Bygg utspritt"	En mer utspridd bebyggelse skulle inte påverka aktuella kulturmiljöer. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan

Rekreation och friluftsliv

Förbättras/försämrats möjligheterna för friluftsliv?

Planförslaget	Planförslaget ökar möjligheterna för flera människor att besöka området och nyttja fjällen för rekreation och friluftsliv. Bebyggelse och anläggningar är huvudsakligen lokaliserade i direkt anslutning till befintlig bebyggelse och inkräktar således inte på kärnområdena för rekreation och friluftsliv. Vissa närområden till befintlig bebyggelse kan få försämrade möjlighet till rekreation genom att de bebyggs. Passageområden i planen garanterar att en bra tillgänglighet från bebyggelsen ut till fjället inte blir sönderbyggd Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan
Nollalternativ	Innebär att alla skogsområden kring nuvarande bebyggelse sparas orörda. Ingen inskränkning av närrekreationsmöjligheterna för befintlig bebyggelse. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
"Bygg utspritt"	Innebär sannolikt att ytterligare markområden tas i anspråk för bebyggelse jämfört med planförslaget som innebär en mycket koncentrerad utbyggnad inom främst Hamra- Svansjöliftområdet Bedömning: Viss negativ miljöpåverkan.

Mark och vatten

Påverkas grundkvalité och grundvattennivå? Uppstår ändrade strömningsförhållanden? Påverkas avrinningsområden? Påverkas ytvatten, vattendrag och strandlinjer?

Planförslaget	Grundvattennivåer och vattenkvaliteter bedöms inte bli påverkade då all tillkommande bebyggelse skall anslutas till kommunal avloppsanläggning. Inga större vattendrag eller strandlinjer påverkas, endast några mindre bäckar är belägna inom utbyggnadsområdena. Längs dessa avsätts närzonen som naturområde. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
Nollalternativ	Inga större förändringar mot idag Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
"Byggutspritt"	Flera små bäckar kan bli påverkade. En mer utspridd bebyggelse kan innebära att utbyggnaden inte kan anslutas till kommunal avloppsreningsanläggning. Detta kan innebära negativ påverkan på grundvattnet mm samt innebära större påverkan på strandskyddade områden. Bedömning: Betydande negativ miljöpåverkan.

Tas dagvatten och spillvatten omhand på ett godtagbart sätt?

Planförslaget	Vid utbyggnaden används lokalt omhändertagande av dagvatten. All bebyggelse ansluts till kommunalt avlopp. Utbyggnader enligt planförslaget fordrar modifieringar och betydande kapacitetsökningar i de kommunala avloppsreningsanläggningarna med tillhörande ledningsnät. Bedömning: Viss betydande miljöpåverkan.
Nollalternativ	Inga stora förändringar mot idag Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
”Bygg utspritt”	Försämrar möjligheterna att ansluta tillkommande bebyggelse till det kommunala avloppsreningsanläggningarna. Kan därför medföra ett ökat antal enskilda avlopp eller flera grupper av mindre avloppsreningsverk (minireningsverk) vilket kan öka belastningen på områdets recipienter. Bedömning: Betydande miljöpåverkan.

Påverkas dricksvattenförsörjningen?

Planförslaget	Befintlig huvudvattentäkt påverkas ej av de föreslagna utbyggnadsområdena för boende eller alpina anläggningar. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
Nollalternativ	Inga förändringar mot idag. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
”Bygg utspritt”	Försämrar möjligheten att ansluta tillkommande bebyggelse till de kommunala vattentäkterna. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.

Landskapsbild mm

Förbättras/försämrar landskapsbilden? Påverkas viktiga utblickar eller särskilda skönhetsvärden?

Planförslaget	Planförslaget bedöms inte påverka de olika karakteristiska landskapsbilderna inom planområdet. Utbyggnaden av alpina anläggningar sker i direkt anslutning till nuvarande anläggningar och påverkar inte landskapsbilden i den trånga delen mittemot Hamrafjället nämnvärt. Övriga nya bebyggelseområden påverkar inte utblickarna från fjällområdena Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan
Nollalternativ	Landskapsbilden kring den befintliga bebyggelsen behålls intakt. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
”Bygg utspritt”	Innebär att flera idag obebyggda områden kommer att innehålla bebyggelse, men de storskaliga landskapsbildsvärdena bedöms ändå kunna bibehållas intakta även i alternativet ”Bygg utspritt”. Bedömning: Viss negativ miljöpåverkan.

Finns balans mellan utbyggnad och biologisk mångfald?

Planförslaget	Planförslaget innebär att den bebyggda ytan inom planområdet utökas. I ett större perspektiv omfattar dock de exploaterade ytorna en mycket liten del av kommunens totala yta. Några riksintressen eller i hittillsvarande inventeringar eller lokala bedömningar redovisade värdefulla naturområden tas inte i anspråk av anläggningar eller bebyggelse. Då de tillkommande utbyggnads-områdena inte är naturvärdesinventerade kan man dock med säkerhet inte avgöra om balansen mellan utbyggnad och biologisk mångfald blir påverkad av planförslaget. De viktigaste lokala områdena med höga naturvärden bibehålls orörda. Genom aktiv medverkan från lokal naturskyddsförening i planarbetet har dock stor hänsyn kunnat tagits till redovisade naturvärden, vilket borde innebära att en relativ god balans mellan utbyggnad och biologisk mångfald har uppnåtts. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
Nollalternativ	Innebär att nuvarande balans mellan utbyggnader och biologisk mångfald bibehålls utan förändringar. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.

"Bygg utspritt"	En mer utspridd bebyggelse kan innebära att orörd mark och de i planen angivna områdena med höga naturvärden tas i anspråk för bebyggelse samt att mellanliggande zoner skapar ett splittrat landskap med negativa följder för den biologiska mångfalden. Bedömning: Betydande negativ miljöpåverkan.
-----------------	---

Hälsa och säkerhet

Påverkas säkerheten i trafikmiljön?

Planförslaget	Den föreslagna utbyggnaden med koncentration på Hamra-Svansjöliftområdet kommer att öka trafikbelastningen på väg 84 såväl genom Tänndalen som genom Funäsdalens by. En ökad trafikbelastning påverkar som regel alltid säkerheten i trafikmiljön. Därför är det nödvändigt med en översyn av trafikmiljön inklusive parkeringsmöjligheterna genom Funäsdalens by. En förbifart söder om sjön skulle också medföra en förbättring av trafiksäkerheten genom byn då framförallt vad gäller de tunga transporterna. Bedömning: Betydande miljöpåverkan om inte trafiksäkerhetshöjande åtgärder i byn kan vidtas.
Nollalternativ	Inga förändringar av trafikmiljön sker inom planområdet, förutom en allmän ökning av biltrafik som ett ökat utnyttjande av befintliga anläggningar kan innebära. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
"Bygg utspritt"	En mer utspridd bebyggelse i Tänndalen, Hamra och Fjällnäs ger samma påverkan som planförslaget vad gäller Tänndalen och Funäsdalens by. Förutsättningarna för en utbyggd intern kollektivtrafik i området, t.ex i Hamra Alpina byar, försämras med alternativet "Bygg utspritt", vilket sannolikt innebär att ännu fler kommer att ta egen bil, t ex då man skall uppsöka lokal service. Bedömning: Betydande negativ miljöpåverkan.

Mer eller mindre buller?

Planförslaget	Merparten av tillkommande bebyggelse kommer att lokaliseras på stort avstånd från väg 84 varför risken för bullerstörningar från det allmänna vägnätet är mycket liten. I de fall förtätningar och mindre utbyggnader sker nära väg 84 skall åtgärder i utemiljön eller på fasader vidtas så att riktlinjerna vad gäller inomhusmiljö uppnås. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
---------------	---

Nollalternativ	Inga förändringar avseende buller Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
"Bygg utspritt"	Kan innebära viss ytterligare randbebyggelse längs allmänna vägarna vilket ökar risken för negativ bullerpåverkan. Bedömning: Viss negativ miljöpåverkan.

Naturresurser

Bidrar planen till förtätning i stället för utspridning av turistområdet?

Planförslaget	Planförslaget bidrar till en förtätning då huvuddelen av tillkommande bebyggelse är lokaliserad i direkt anslutning eller relativt nära befintlig bebyggelse samt i form av koncentrerad ny bebyggelse i direkt anslutning till nya skidområden. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
Nollalternativ	Innebär inga förtätningar. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
"Bygg utspritt"	En utspridd bebyggelse förbrukar mer naturresurser och ökar trafikarbetet. Bedömning: Betydande negativ miljöpåverkan.

Minskar/ökar transportarbetet och i sin tur förbrukningen av fossila bränslen?

Planförslaget	En utbyggnad av destinationen ökar det interna transportarbetet och många gäster kommer i egna bilar till området. En förtätad utbyggnad minskar dock det interna trafikbehovet när man väl är på plats i området. En kraftig utbyggnad av destinationen skapar bättre förutsättningar att utöka kollektivtrafiken, både avseende turtäthet för linjebussar och charterbussar till området. Bedömning: Viss negativ miljöpåverkan.
---------------	--

Nollalternativ	Innebär inga förändringar i transportarbetet. Bedömning: Ingen negativ miljöpåverkan.
”Bygg utspritt”	Ökar den interna lokala trafiken i området. Bedömning: Betydande negativ miljöpåverkan.

Nyttjas resurssnål energiförsörjning?

Planförslaget	I de tätaste områden i Hamra alpina byar kan lokal fjärrvärme baserad på bergvärmepumpar och möjligen biobränsleeldade system bli aktuell. Även kombinationen enskilda bergvärmepumpar och solceller bör kunna användas i större utsträckning än idag. Kommunen kommer att bevaka frågor som rör energisystem och uppvärmning av tillkommande boendeanläggningar i de detaljplaner som upprättas för respektive område. Bedömning: Positiv miljöpåverkan om bergvärme utnyttjas.
Nollalternativ	Befintlig bebyggelse kan nyttja solvärme och värmepumpar Bedömning: Viss positiv miljöpåverkan.
”Bygg utspritt”	Innebär sämre förutsättningar att åstadkomma en resurssnål energiförsörjning. Huvuddelen av tillkommande bebyggelse måste värmas med el eller el i kombination med enskild bergvärme. Bedömning: Viss negativ miljöpåverkan.

Storlagen fjällmiljö

Sker någon påverkan på fjällmiljön ?

Planförslaget	Utbyggnadsområdena för boende ligger på behörigt avstånd från de större sammanhängande kalfjällsområdena norr om Tänndalen. Det stora bäddtillskottet som planen medger kommer väsentligt att öka det totala antalet gäster i området. Huvuddelen av gästerna förväntas besöka området under vintersäsongen och nyttja huvudsakligen utförsåkningsanläggningarna. Det är dock önskvärt med en utbyggnad av sommarsäsongen för att därigenom skapa bättre förutsättningar för helårssysselsättning. Ökad bäddvolym innebär ökad tillströmning till kalfjällsområdet. Andelen gäster som vandrar i fjället eller åker på längre skidturer minskar dock successivt medan kortare turer och andra typer av aktiviteter ökar. Besökarna är också betydligt mer ledbundna än tidigare, vilket minskar ett mera utspritt slitage. Inom ramen för det tidigare bedrivna Fjäll-Agendaarbetet i västra Härjedalen utreddes slitagepåverkan på fjällmiljön. Då konstaterades att slitaget av fjället är begränsat till mycket små områden, främst i området söder om Tänndalen där markförhållandena med skarpa torra hedliknande marker är betydligt slitagekänsligare än områdena norr om Tänndalen där gräsfjäll i huvudsak dominerar. Områden där slitage kunde dokumenteras är ofta förknippade med de områden inom renskötsels som omfattas av hagar, stängsel mm. Något oroväckande slitage p.g.a. turismen kunde inte dokumenteras. Sammantaget förväntas inte slitaget av fjällmiljön öka trots ett betydande bäddtillskott enligt planförslaget. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
Nollalternativ	Innebär ingen förändrad påverkan på fjällmiljön. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
"Bygg utspritt"	Kan möjligen leda till ett utökat antal stigar upp mot fjället i förhållande till planförslaget med mer koncentrerad bebyggelse, men innebär å andra sidan mindre koncentration av besökare. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.

Luft och klimat

Mer/mindre luftföroreningar, utsläpp av försurande ämnen, växthusgaser och stoffpartiklar?

Planförslaget	Ett utökat bäddantal i området kommer att generera mer trafikarbete och därmed alstra luftföroreningar, utsläpp av försurande ämnen och växthusgaser. Trots ökningar bedöms dock nivåerna hamna långt under gränsvärdena för miljö kvalitetsnormer för utomhusluft. Ökad andel kollektivtrafik, ökad andel miljöbilar samt resurssnåla uppvärmningssystem kan dock i viss mån förväntas motverka de negativa påverkningarna på luft och klimat. Designprogrammets tillämpning, som innebär styrning mot trähusbyggande, bidrar till att hejda klimatförändringen eftersom trähus fungerar som kolfällor. Bedömning: Viss negativ miljöpåverkan.
Nollalternativ	Innebär oförändrad påverkan på luft och klimat. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
”Bygg utspritt”	Alstrar mer trafikarbete och innebär sämre förutsättningar för resurssnåla uppvärmningssystem. Bedömning: Betydande negativ miljöpåverkan.

Stimulerar planen en utbyggnad av kollektivtrafiken?

Planförslaget	Ett utökat bäddantal i området förbättrar förutsättningarna för kollektivtrafik i form av linjebussar och charterbussar till området. I de tätare områdena ökar möjligheterna för intern skyttelbusstrafik i området. Bedömning: Positiv miljöpåverkan.
Nollalternativ	Inget bäddtillskott som möjliggör förbättring av kollektivtrafiken. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.
”Bygg utspritt”	Påverkar inte resandet till själva destinationen men innebär försämrade möjligheter för utökad intern kollektivtrafik mellan de olika skidområdena och byarna i området. Bedömning: Viss negativ miljöpåverkan.

Rennäring

Försämrar/förbättras förutsättningar för rennäringen i området?

Planförslaget	Planförslaget berör av staten redovisade riksintressen för rennäringen endast i den nordvästra delen där ingen förändrad markanvändning föreslås. Huvuddelen av planområdet utgör enskilt ägd mark, vilket innebär att någon av avtal oberoende rätt till vinterbete till förmån för renskötseln inte belastar de i processen ingående fastigheterna. Planförslaget kan innebära viss ökning av antalet besökare i området och därmed indirekt också mer människor ute på fjället. De som bor inom Tänndalenområdet besöker dock i första hand fjällområdet norr om Tänndalen där all fjällmark i den östra delen är enskilt ägd och där ingen betesrätt för ren föreligger utan avtal med markägarna. Huvuddelen av nuvarande gäster i området utgörs av vinterturister, vilket även bedöms vara förhållandena i framtiden. Det innebär att merparten av besökarna finns i området då renarna befinner sig på vinterbete längre österut i skogen. Viss överlappning kan ske under senvåren då renarna flyttar upp till fjälls igen, men det sammanfaller i princip med att vintersäsongen för turismen avslutas. En ökad tillströmning av turister vintertid bedöms därför inte leda till en påtaglig ökad störning för rennäringen. Ett utökad bäddantal i området kommer dock att generera fler sommar- och höstgäster. Fjällområdet norr om Tänndalen, som innehåller ett flertal leder och besöksmål, utgör det mest frekventa vandringsområdet, men man får även räkna med en viss ökning av fjällvandrare inom rennäringsens åretruntmarker. Dessa bedöms dock i huvudsak hålla sig till de etablerade allmänna lederna som redan nyttjas flitigt. Den fritt strövande turisten har allmänt minskat under flera år, både avseende faktiskt antal och längden på de enskilda turerna. Gästen blir mer ledbunden och deltar i högre grad i paketerade aktiviteter. Detta medför bättre möjligheter att styra aktiviteter och turer med hänsyn till rennäringen. En kraftigt ökad tillströmning av turister under sommar och höst som planförslaget kan resultera i, bedöms leda till viss ökad störning för rennäringen även inom året runtmarkerna. Dessa störningar kan motverkas genom bättre information om rennäringen i området samt tydligare kanalisering och styrning av hur gästen rör sig på fjället. Kommunen och Destination Funäsdalen är därför beredda att tillsammans med berörda samebyar fortsätta det arbete som påbörjades under början på 2000-talet inom ramen för Fjällagendan, delprojekt "Sommarfjäll", om det visar sig finnas behov av att styra och kanalisera besöksströmmarna bättre inom året runtmarkerna. Därigenom kan ökade störningar för rennäringen begränsas. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan i förhållande till gällande rätt.
Nollalternativ	Innebär ingen förändring jämfört med nuvarande förhållanden. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan.

"Bygg utspritt"	En mer utspridd bebyggelse inom planområdet bedöms inte innebära några förändringar jämfört med planförslaget. Bedömning: Ingen betydande miljöpåverkan i förhållande till gällande rätt.
-----------------	---

Övriga konsekvenser

Enligt plan- och bygglagen skall även planförslagets konsekvenser av sociala- och samhällsekonomisk karaktär redovisas.

Sociala aspekter

Förbättras/försämras de sociala kvalitéerna för boende i området? Påverkas folkhälsan och barns situation?

Planförslaget	En utbyggnad av turismen i området förbättrar allmänt aktivitetsutbudet vilket även kommer de bofasta i området till godo. Utbyggnaderna skapar också bättre underlag för den kommersiella- och offentliga servicen i området. Befintliga verksamheter såväl i Tännadalen som i Funäsdalen får ett bättre underlag, utbyggnaden skapar utökad sysselsättning som innebär fler permanentboende i området, vilket förbättrar underlaget för barnomsorg och skola. En utbyggnad förbättrar förutsättningar för stadigvarande sysselsättning i området vilket utgör en väsentlig del av den samlade livskvalitén för fastboende. En utbyggnad av destinationen bedöms allmänt skapa förutsättningar för utökade fysiska aktiviteter som även de boende i området kan nyttja, vilket är positivt för folkhälsan. En utökad destination skapar utrymme för fler restauranger, nöjesställen och kvällsliv, vilket kan öka risken för ungdomars alkoholdebut och tidiga icke önskvärda alkoholvanor. Sett i ett barnperspektiv medför planförslaget sannolikt förutsättningar för en bättre kvalitet på barnomsorg och skola. Den utökade trafiken medför större risk för olyckor, vilket ökar kravet på förbättrad trafikmiljö längs genomfarten i byn. Bedömning: Betydande positiv påverkan vad gäller sociala aspekter.
Nollalternativ	Skapar inte förutsättningar för några förändringar beträffande sociala värden. Kan i stället innebära allmän stagnation som negativ påverkar livskvalitén för fastboende. Bedömning: Viss negativ påverkan vad gäller sociala aspekter.

”Bygg utspritt”	Ger i stort samma påverkan som planförslaget men kan göra destinationen något mindre attraktiv än i planförslaget och därmed innebära något mindre positiva effekter för permanentboende i området. Bedömning: Viss positiv påverkan på vad gäller sociala aspekter.
-----------------	---

Samhällsekonomiska aspekter

Förbättrade/försämrade förutsättningar för företagarna och ekonomisk utveckling i området?

Planförslaget	Planförslaget möjliggör mycket stora investeringar. Detta skapar förutsättningar för förbättrat underlag för befintliga företag, uppstart av nya företag samt är positivt för entreprenörskap och företagande. En utbyggnad i området förväntas också ge positiva effekter för kringliggande bygder. Bedömning: Betydande positiv påverkan på samhällsekonomin.
Nollalternativ	Innebär sämre förutsättningar för utökad företagsamhet samt en successiv stagnation i området, vilket på sikt försämrar områdets attraktivitet. Bedömning: Betydande negativ påverkan på samhällsekonomin.
”Bygg utspritt”	Kan innebära en något sämre samlad attraktivitet för destinationen, men ger i övrigt huvudsakligen samma effekter som planförslaget. Bedömning: Positiv påverkan på samhällsekonomin.

Förbättrade/försämrade förutsättningar för sysselsättningen ?

Planförslaget	En utbyggnad enligt planförslaget förväntas skapa många nya årsarbeten i området. Detta är av avgörande betydelse för kommunens utveckling då turismen idag utgör en av de viktigaste näringsgrenarna. Utan en positiv utveckling i kommunens turistområden kommer befolkningsminskningen att accelerera ytterligare samtidigt som den kommunala ekonomin försämras. Detta får negativa konsekvenser för kommunens förmåga att bibehålla önskvärd service. Bedömning: Betydande positiv påverkan på sysselsättningseffekten.
---------------	---

Nollalternativ	Ger ytterst marginella positiva effekter på sysselsättningen i området. På sikt kan områdets attraktivitet försämrars vilket innebär färre arbetstillfällen inom turistnäringen och därmed ökad befolkningsminskning i kommunen som helhet. Bedömning: Betydande negativ påverkan på sysselsättningseffekten.
”Bygg utspritt”	Kan innebära en något mindre samlat attraktivitet för destinationen, vilket något försämrar sysselsättningseffekterna jämfört med planförslaget. Bedömning: Positiv påverkan på sysselsättningseffekten.

Klimatförändringar

Vilka konsekvenser kan klimatförändringar få för planens utformning?

Planförslaget	En viss del av bebyggelsen i Hamra alpina byar, de täta centrumbildningar kring liftanläggningarna som skisserats, ligger nära Tännån. Bebyggelse och vägar måste därför utformas så att risken för skador vid höga flöden och översvämningar begränsas. Flertalet föreslagna utbyggnadsområden ligger utanför sådanan riskområden. Bedömning: Begränsad risk för skador med anpassad bebyggelseutformning
Nollalternativ	Ett antal hus ligger redan idag nära Tännån med viss risk för skador vid höga flöden och översvämningar. Bedömning: Begränsad risk för skador.
”Bygg utspritt”	Innebär sannolikt att vattennära bebyggelse endast tillåts i undantagsfall. Bedömning: Begränsad risk för skador.

Beaktande av miljökvalitetsmål

Enligt MB 6:12 skall en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en beskrivning av hur relevanta miljökvalitetsmål och annan miljöhänsyn beaktas i planen. Av de 16 nationella miljökvalitetsmålen berörs planen av i första hand 8 av dessa mål. Påverkan på dessa finns indirekt redovisade i avsnittet ”Identifiering och bedömning av miljöpåverkan”. Nedan görs en sammanfattning utifrån de berörda målen:

Begränsande klimatpåverkan

Utbyggnaden genererar ökad trafik som bidrar till utsläppen av koldioxid. En koncentrerad utbyggnad minskar behovet av lokal biltrafik samt förbättrar förutsättningar för ökad intern lokal trafik mellan de olika skidområdena i destinationen.

Frisk luft, bara naturlig försurning

Se begränsad klimatpåverkan ovan.

Levande sjöar och vattendrag

Planförslaget bedöms inte påverka möjligheten att uppnå detta mål.

Myllrande våtmarker

De större sammanhängande våtmarksområdena som finns inom planområdet, som t.ex. på Hamrafjällets sluttning, påverkas ej av de föreslagna exploateringsområdena. Hänsyn till lokala våtmarker skall tas i samband med detaljplaneringen.

Storslagen fjällmiljö

Planförslaget bedöms inte påverka de större sammanhängande fjällområdets flora och fauna, fiskbestånd, samiska miljöer eller fjällnära jordbruk/fäbodan eller betesförhållanden för rennäringen.

Grundvatten av god kvalitet

Befintlig vattentäkt inom området är skyddad. Den föreslagna markanvändningen bedöms inte ge upphov till förändringar av grundvattennivåer som påverkar framtida vattenförsörjningar, markstabilitet eller växt- och djurliv.

Levande skogar

Föreslagna utbyggnadsområden för boende och utförsäkningsanläggningar berör inga kända nyckelbiotoper eller andra särskilt utpekade känsliga skogsområden i "Skogens pärlor", Skogsvårdsstyrelsen. Utbyggnadsområdena ianspråktar inte produktiv skogsmark. Då utbyggnadsområdena inte är naturinventerade kan det förekomma ytterligare objekt som får beaktas i detaljplaneringen.

God bebyggd miljö

Kommunen arbetar aktivt med bebyggelsens utformning i alla turistområden. God arkitektur som samspelar med omgivande landskap bidrar till att säkerställa de olika destinationernas attraktivitet. Kommunen har därför antagit ett särskilt designprogram med riktlinjer för bebyggelsens utformning. Detta program skall alltid beaktas vid upprättande av detaljplaner och i enskild bygglovprövning.

Ett rikt växt- och djurliv

Sammansättningen av växt- och djurlivet är inte närmare känt inom planområdet förutom det som redovisats i genomförda inventeringar rörande riksintressen, våtmarker och nyckelbiotopsinventeringar i "Skogens Pärlor". Dessutom har representanter för den lokala naturskyddsföreningen pekat ut vissa skyddsvärda områden inom planområdet.

Påverkan på riksintressen

Riksintressen enligt MB kap.3 och 4 bedöms sammantaget inte påverkas negativt av översiktsplanen.

Sysselsättningseffekter och investeringar

Totalt innehåller planförslaget ett tillskott på storleksordningen 12 000 bäddar. Erfarenheterna från hittillsvarande turistområden är att var 1 000:e bädd skapar 20-30 årsarbetstillfällen. Sysselsättningseffekterna i Åre är betydligt högre, men där innebär utbyggnaden betydligt fler hotellbäddar som är extremt sysselsättningsintensiva. En försiktig uppskattning innebär dock att den utbyggnadsvolym som översiktsplanen ger utrymme för, på sikt kan tillskapa bortåt 250 årsarbetstillfällen.

Investeringsvolymen för de planerade utbyggnaderna av alpina anläggningar i Hamra alpina område kan uppskattas till storleksordningen xx miljoner kronor. I Tännadalen finns planer på utbyggnad av skidsportanläggningar motsvarande xx miljoner kronor

Investeringsvolymen för utbyggnad av bäddarna kan uppskattas till storleksordningen 4 miljarder kronor (350 000 kronor/bädd).

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer finns, förutom för luft, för en rad luftförorenande ämnen bl a kvävedioxid, kolmonoxid, bensen, partiklar och ozon. Någon kontroll av nivåerna genomförs inte på några platser inom planområdet. De aktuella trafikmängderna och förhållandena i övrigt pekar dock på att gränsvärdena inte kommer att överskridas p g a planförslagets ökade trafik.

Jämställdhet

Kommunens planeringsarbete bedrivs med ett tydligt underifrånperspektiv och med aktiv medverkan av lokala partsammansatta arbetsgrupper, vilket öppnar för både kvinnors och mäns medverkan i planprocessen. Kommunen konstaterar samtidigt att det är svårt att på översiktsplannivå konkretisera jämställdhetsaspekterna. Den översiktliga planeringen är relativt könsneutral och berör endast till viss del frågor där jämställdhetsaspekten kan konkretiseras.

De tillväxt- och utvecklingsmöjligheter som översiktsplanen tillskapar inom turistnäringen breddar dock arbetsmarknaden för både män och kvinnor. En tillväxt skapar också underlag för förbättrad kommersiell och offentlig service som allmänt är positivt för jämställdhetsarbetet.

Sammanfattande redogörelse

Miljöbedömningarna görs för att miljöaspekterna skall komma in i planeringen i ett tidigt stadium. Detta görs genom en identifiering av tänkbara konsekvenser. Den genomförda identifieringen och bedömningen visar att det förslag som förordas i översiktsplanen inte medför någon betydande negativ påverkan på miljön. Planförslaget är att föredra framför de alternativ som är presenterade som jämförelse, framförallt då man också väger in de sociala- och samhällsekonomiska aspekterna.

Det föreslagna alternativet innebär ett betydande bäddtillskott och att utförsåknigen i Hamraområdet ytterligare byggs ut, men utbyggnaderna koncentreras och förläggs huvudsakligen i direkt anslutning till redan bebyggda områden. Bebyggelse tillåts inte nära kalfjället med tillhörande björkskogsregion. Koncentrationen och närheten till alpina anläggningar bidrar till att minska de interna trafikrörelserna och ökar förutsättningarna att bygga upp en intern lokal kollektivtrafik. Förslaget skapar möjligheter för en kraftig tillväxt i området som ger underlag för sysselsättning och företagsutveckling. Planen har en 15-20-årig tidshorisont.

Nollalternativet innebär bibehållen naturmiljö. Nollalternativet skulle dock innebära kraftiga begränsningar i områdets utveckling och på sikt innebära en stagnation som medför att destinationens attraktivitet försämras. Nollalternativet är till fördel för den ekologiska dimensionen av hållbarhetsaspekter men är uppenbart negativ för den sociala- och ekonomiska dimensionen.

Alternativet ”Bygg utspritt” innebär större markkonsumtion och sämre förutsättningar för ski-in/ski-out, vilket ökar det interna trafikarbete i området. Dessutom kan alternativet innebära att destinationen som helhet blir mindre attraktiv, vilket på sikt negativt påverkar sysselsättningseffekten i området.

Sammanvägt bedöms planförslaget tillskapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling i Tännadalen och därmed i hela Funäsdalsområdet. Sammanfattningsvis bedöms de föreslagna kompletteringarna eller förtätningen av befintliga detaljplaner inte medföra någon betydande miljöpåverkan.

Behov av miljökonsekvensbeskrivning för detaljplaner

Planens utbyggnadsområden ligger i direkt anslutning till redan utbyggda områden och inga stora natur- eller kulturmiljövärden påverkas, ej heller bedöms utbyggnaderna skapa annan betydande miljöpåverkan. Därför bedöms det inte finnas behov av särskilda miljökonsekvensbeskrivningar, MKB, för detaljplanerna.

Fortsatt planering Fördjupade Översiktsplanen

Förslaget till Fördjupad Översiktsplan för Tänndalen kommer att antas av kommunfullmäktige före sommaren 2010.

Den Fördjupade Översiktsplanen skall därefter fungera som vägledning och program för de detaljplaner som skall upprättas för de olika delarna av området.

Detaljplaner

Efter översiktsplanens antagande kan ett flertal detaljplaner upprättas för de olika delområdenas utbyggnad. Delas detaljplanarbetet upp i flera etapper kan de för vissa områden behövas övergripande mer detaljerade dispositionsskisser som underlag för etappindelningen av detaljplaner och samordningen mellan dessa. Detta är angivet i översiktsplanen. Det är respektive markägare/exploatör som ansvarar för upprättande av de enskilda detaljplanerna och nödvändiga dispositionsskisser i samråd med miljö- och byggnämnden i kommunen. En utveckling enligt översiktsplanen innebär behov av förbättrad kommunal markreserv för permanentboende.

Mellankommunal samordning

Denna översiktsplan fordrar ingen samordning med andra kommuner.